

การปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปริญญาณิพนธ์

ของ

ชาติชาย หมั่นสมิคร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

มีนาคม 2542

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานีพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง)

.....กรรมการ

(อาจารย์ทัศนาก ทองภักดี)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง)

.....กรรมการ

(อาจารย์ทัศนาก ทองภักดี)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพรรณรัตน์ พลอยเลื่อนแสง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานีพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 12 เดือน กันยายน พ.ศ. 2542

ประกาศขอบคุณ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง ประธานกรรมการ และอาจารย์ทัศนีย์ ทองภักดี กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพรรณ พลอยเลื่อมแสง กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนวคิด แนะนำ ช่วยปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนช่วยกระตุ้นให้กำลังใจในการทบทวนฉบับนี้ ให้ลุล่วงมาด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณ และความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรสุภกุล อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้ อบรมสั่งสอน และให้ความรัก ความเมตตา ให้กำลังใจกับผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีรวัฒน์ มงคลอัครวัฒน์ คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือสนับสนุน อำนวยความสะดวกในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบใจนักศึกษาโครงการสัมมนาพิเศษทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการทดลอง

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่เป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือและขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ เพื่อน ๆ วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษาที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณ คุณพรทิพย์ หมั่นสมัค ที่สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง ตลอดจนเป็นกำลังใจที่สำคัญของผู้วิจัยในการศึกษา ขอขอบใจ ดญ.อิสริยา หมั่นสมัค ที่ให้ความเข้าใจ เป็นกำลังใจที่สำคัญอย่างยิ่งของผู้วิจัยในการศึกษา และการทำงานปริญญานิพนธ์มาโดยตลอด

ท้ายสุดขอระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อเอียง หมั่นสมัค และคุณแม่ชูจิตต์ หมั่นสมัค รวมทั้งพี่ ๆ ที่ได้เลี้ยงดู อบรมสั่งสอน สนับสนุนในทุกสิ่งที่คุณวิจัยร้องขอ และช่วยเหลือจนผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา

ชาติชาย หมั่นสมัค

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	10
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว	11
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านส่วนตัว และด้านสิ่งแวดล้อม	26
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	
	เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	56
3	วิธีดำเนินการวิจัย	59
	แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	59
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	60
	วิธีการสร้างเครื่องมือ	60
	วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	82
	การวิเคราะห์ข้อมูล	82
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	83

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า	86
การวิเคราะห์ข้อมูล	86
การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า	87
ผลการศึกษาค้นคว้า	87
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	121
บทย่อ	121
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	121
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	121
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	121
ขอบเขตการวิจัย	121
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	122
การเก็บรวบรวมข้อมูล	123
การวิเคราะห์ข้อมูล	123
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	123
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	127
ข้อเสนอแนะ	133
ข้อเสนอแนะทั่วไป	133
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	134
บรรณานุกรม	135
ภาคผนวก	151
ประวัติย่อของผู้วิจัย	210

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวนตามเพศและชั้นปี	59
2 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปรับตัวที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง จำนวนตาม เพศ ชั้นปี ค่าใช้จ่าย สถานภาพสมรสของบิดามารดา และฐานะ เศรษฐกิจของบิดามารดา	88
3 แสดงการเปรียบเทียบการปรับตัว จำนวนตามตัวแปรเพศ	91
4 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว จำนวนตามระดับ ชั้นปีที่ศึกษา	92
5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการปรับตัวของนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ใน ระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน	93
6 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว จำนวนตามระดับ นิสัยการเรียน	94
7 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของนักศึกษา ที่มีนิสัยการเรียนแตกต่างกัน	95
8 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเป็นรายคู่ ในแต่ละกลุ่ม นิสัยการเรียน ด้วยวิธีการของ Scheffe	96
9 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว จำนวนตามค่าใช้จ่าย	97
10 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของนักศึกษา ที่มีค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน	98
11 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเป็นรายคู่ ในแต่ละกลุ่มค่าใช้จ่าย ด้วยวิธีการของ Scheffe	99
12 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว จำนวนตามลักษณะมุ่งอนาคต	100

13	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของนักศึกษา ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตแตกต่างกัน	101
14	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัว เป็นรายคู่ในแต่ละกลุ่ม ลักษณะมุ่งอนาคต ด้วยวิธีการของ Scheffe	102
15	แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว จำแนกตามสถานภาพ สมรสของบิดามารดา	103
16	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของนักศึกษา ที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแตกต่างกัน	104
17	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัว เป็นรายคู่ ในแต่ละกลุ่ม สถานภาพสมรสของบิดามารดา ด้วยวิธีการของ Scheffe	105
18	แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว จำแนกตามฐานะทาง เศรษฐกิจของบิดามารดา	106
19	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของนักศึกษา ที่ฐานะ เศรษฐกิจของบิดามารดาแตกต่างกัน	107
20	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัว เป็นรายคู่ ในแต่ละกลุ่ม ฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา ด้วยวิธีการของ Scheffe	108
21	แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปรับตัว จำแนกตามสัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา	109
22	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวด้านสัมพันธภาพ นักศึกษากับบิดามารดาแตกต่างกัน	110
23	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัว เป็นรายคู่ ในแต่ละกลุ่มสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา ด้วยวิธีการของ Scheffe	111
24	แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปรับตัว จำแนกตามระดับ บรรยากาศการเรียนการสอน	112

25	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการปรับตัวของนักศึกษา ที่มีระดับบรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกัน	113
26	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเป็นรายคู่ ในแต่ละกลุ่มระดับบรรยากาศการเรียนการสอน ด้วยวิธีการของ Scheffe .	114
27	แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว จากแนกตามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์	115
28	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของนักศึกษา ที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์แตกต่างกัน	116
29	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเป็นรายคู่ ในแต่ละกลุ่มสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ด้วยวิธีการของ Scheffe	117
30	แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว จากแนกตามสัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน	118
31	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของนักศึกษา ที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนแตกต่างกัน	119
32	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเป็นรายคู่ ในแต่ละกลุ่มสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ด้วยวิธีการของ Scheffe	120

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุดในโลก ถ้ามนุษย์มีคุณภาพสูงแล้ว มนุษย์จะเป็นผู้สร้างโลก รักษาโลก และทำให้โลกเจริญถาวรมั่นคง ในทางตรงกันข้าม ถ้ามนุษย์ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพแล้ว มนุษย์เองก็จะทำลายโลก ทำลายสิ่งแวดล้อมและท้ายที่สุดก็จะทำลายตนเอง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงต้องดำเนินการอย่างดีให้มีประสิทธิภาพเป็นไปเพื่อพัฒนาสังคม พัฒนาโลก (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2534 : 1) การศึกษาจึงต้องมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศ ในส่วนที่เป็นกระบวนการหนึ่งที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ เหมาะสม และมีคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการในการใช้กำลังคนของประเทศ (ปัจจุัย บุญผด. 2534 : 112) คนที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาสังคมของตนเองครอบครัวและบ้านเมืองได้จะต้องเป็นคนที่มีความรู้พื้นฐานที่ดี รู้จักปรับตัว รู้จักแก้ปัญหา มีทักษะในการทำงาน มีค่านิยมที่ดีและได้รับการพัฒนาให้มีขีดความสามารถสูงสุดตามศักยภาพที่มีอยู่ (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2534 : 1) ☆

นอกจากนี้ การศึกษายังเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ ถ่ายทอดความรู้ ส่งเสริมความเจริญงอกงามทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นถ้าประเทศใดประชากรได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง ประเทศนั้นย่อมประสบความสำเร็จในการพัฒนาทุก ๆ ด้าน เมื่อการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องวางรากฐานการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล และใช้ความสามารถของตนให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ จึงจะนำไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา (พนัส ทัศนาคินทร์. 2521 : 6)

สถาบันอุดมศึกษา เป็นสถานที่ที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาระดับสูงที่สังคมมอบหมายให้ทำหน้าที่พัฒนาความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและความคิดเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ มุ่งสร้างสรรค์กำลังคนในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง (ราชกิจจานุเบกษา. 2520 : 259) และที่สำคัญมีบุคลิกภาพ คุณธรรม และจริยธรรมอันเหมาะสมดีงาม สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (ประกอบ คูปรัดน์. 2530 : 187) นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ยังมีหน้าที่วิจัยค้นคว้า เพื่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและบริการทาง

วิชาการแก่สังคมอีกด้วย (วิจิตร ศรีสอาน, 2521 : 81) จากบทบาที่ดังกล่าวนี้สันักศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งต่อการจัดระบบการศึกษา ทั้งนี้เพราะผู้เรียนเปรียบเสมือนผลิตผลเบื้องต้นก่อนเข้าสู่กระบวนการในการจัดการเรียนการสอนเพื่อจะได้มีผลิตผลก่อนออกสู่สังคม (ประกอบ คุปรัตน์, 2530 : 187) จึงทำให้เกิดการแข่งขันเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษามากขึ้น ประชากรวัยเรียนมีโอกาสดำศึกษาต่อในระบบจำกัดรับของมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนน้อยมาก จากรายงานการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ปี 2539 มีเพียงร้อยละ 34.82 และปีการศึกษา 2540 มีเพียงร้อยละ 36.14 ของผู้สำเร็จการศึกษาจากระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่สอบเข้าศึกษาต่อได้ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2540 : 3)

สถาบันฯ ได้จัดตั้งโครงการรับนักศึกษา

โครงการสมทบพิเศษขึ้น เพื่อส่งเสริมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายวิทยาศาสตร์ที่เรียนดี แต่ไม่มีโอกาสเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยไม่สามารถสอบผ่านการสอบรวมของทบวงมหาวิทยาลัยได้ โดยจะเป็นผู้รับผิดชอบคัดเลือกนักศึกษาโดยตรง เมื่อนักศึกษาสามารถเข้าศึกษาในสถาบันฯ ได้แล้ว ต้องชำระเงินอุดหนุนทางวิชาการภาคการศึกษาละ 20,000 บาท นอกจากนี้สถาบันฯ ได้มุ่งเน้นที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษาโครงการสมทบพิเศษเป็นบุคคลที่ถึงพร้อมซึ่งความรู้ความสามารถทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความเป็นผู้นำที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม รวมทั้งใช้ชีวิตในสถาบันฯ อย่างมีความสุข (สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2538 : 8) ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้นมีความแตกต่างจากสภาพของการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา นักศึกษาจึงต้องพึ่งตนเอง เช่น การลงทะเบียนเรียน การเลือกวิชาเรียน การเลือกที่พักอาศัย และการเลือกที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถาบันฯ ซึ่งจากแนวทางดังกล่าวหากนักศึกษารับตนเองให้เข้ากับระบบแบบช่วยเหลือตนเองไม่ได้จะมีผลกระทบต่อตัวนักศึกษาเอง เช่น เกิดความท้อแท้ หงุดหงิด เบื่อหน่าย วิตกกังวล อันจะส่งผลต่อการเรียน เช่น สอบตก ออกกลางคัน หรืออาจถึงขั้นฆ่าตัวตายได้ (เพ็ญทิวา นรินทรางกูร ๓ ออยุธยา, 2532 : 5) อุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตจริงจึงเกิดขึ้น การปรับตัวจะช่วยบรรเทาความยุ่งยากทางใจให้เบาบางลง จนสามารถรักษาสุขภาพของชีวิตไว้ได้ (นิภา นิธยาน, 2520 : 14)★ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของลาซารุส (Lazarus, 1969 : 17 - 21) ที่กล่าวว่ามนุษย์ต้องมีการปรับตัวและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง และสภาพแวดล้อมทางสังคม ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมส่วนใหญ่มักเป็นผลมาจากการปรับตัวไม่ดีของบุคคล

ปัญหาการปรับตัว เป็นปัญหาที่สำคัญมากปัญหาหนึ่ง หากนักศึกษาต้องประสบกับปัญหาการปรับตัวแล้วย่อมทำให้หย่อนสมรรถภาพในทุก ๆ ด้าน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาควรจะได้ศึกษาสังเกต และพยายามให้ความรู้และช่วยเหลือให้นักศึกษาที่อยู่ในสภาพเช่นนี้ให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น แต่การช่วยให้นักศึกษาได้เข้าใจตนเอง สามารถปรับตัวและแก้ไขได้จะต้องศึกษาปัญหาก่อนดังที่ นางเจเลีย สุมาวงศ์ (2508 : 80) กล่าวว่า การแก้ไขปัญหาทางการศึกษาและทางจิตวิทยานั้น ไม่แก้ที่ปลายเหตุแต่ต้องศึกษาให้ทราบเสียก่อนว่าปัญหาเกิดขึ้นอย่างไร

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ พบปัญหาการปรับตัวในมหาวิทยาลัยหลายด้านได้แก่ การปรับตัวในด้านการเรียน การคบเพื่อนต่างเพศ ตลอดจนเข้าสังคมกับรุ่นพี่ (วิลลา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2524 : 8 - 11) และจากผลรายงานการวิจัยของ คูห์น และคูห์น (Kuehn and Kuehn. 1978 : 1207 - 1209) ได้รวบรวมปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา พบว่า นักศึกษามีปัญหาเรื่องส่วนตัวหรือจิตใจถึงร้อยละ 90 มีเพียงร้อยละ 9 เท่านั้น ที่มีปัญหาการเรียน นักศึกษาเหล่านี้มักมีอาการซึมเศร้าหรือมีปัญหาชีวิตเกิดขึ้น เช่น มีความผิดหวังหรือสูญเสียอย่างรุนแรง มีความคับข้องใจในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ดวงใจ กสานติกุล (2527 : 79 - 86) ที่พบว่านักศึกษาในระดับวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มีปัญหาด้านการปรับตัวและต้องการความช่วยเหลือในการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ในสถาบันการศึกษาที่กำลังเผชิญอยู่

นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในสถาบันฯ

มี 2 ประเภท คือ ประเภทที่สอบผ่านการสอบคัดเลือกรวมของทบวงมหาวิทยาลัย และประเภทที่สถาบันฯ สอบคัดเลือกเอง เมื่อเข้ามาแล้วก็พบกับสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่แตกต่างไปจากการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ สถานที่ อาคารเรียน หลักสูตรการเรียนการสอน วิธีการเรียน การวัดผลการศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ก่อให้เกิดความเครียด ซึ่งเห็นได้จากการที่นักศึกษามาขอคำปรึกษาจากหน่วยงานด้านสุขภาพจิตที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ โดยเฉพาะในปีแรกเพราะต้องปรับตัวให้เข้ากับการเรียนและสังคมในหลาย ๆ ด้าน เช่น การใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีมาช่วยในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น การเรียนที่เน้นการปฏิบัติจริงมากกว่าการเรียนในภาคทฤษฎี นักศึกษาต้องเรียนรู้ในเรื่องการแบ่งเวลา การวางแผนการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา บางครั้งอาจรู้สึกวิตกกังวลหรือมีความขัดแย้งในใจเกี่ยวกับมาตรฐานและค่านิยมในมหาวิทยาลัย ซึ่งล้วนแต่ส่งผลให้เกิดปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาทั้งสิ้น

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่และรับผิดชอบด้านสุขภาพจิตของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นโดยสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านงานกิจกรรมของคณะ เมื่อเดือนธันวาคม 2537 พบว่า นักศึกษามีปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ ขาดความรับผิดชอบ ไม่ส่งงานตามกำหนด ชอบฝ่าฝืนระเบียบวินัย แต่งกายไม่สุภาพ ขาดความสัมพันธ์ที่ดีกับอาจารย์และเพื่อน ไม่มีสมาธิในการเรียน เช่น เวลาเรียนมักเหม่อลอย ถามตอบไม่ตรงประเด็น เป็นต้น และผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้น โดยการใช้แบบสอบถามปลายเปิดแก่นักศึกษาจำนวน 1,096 คน เมื่อเดือนมกราคม 2538 พบว่า นักศึกษามีปัญหาการปรับตัว 417 คน คิดเป็นร้อยละ 38 นอกนั้นเป็นปัญหาด้านการเงิน 309 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนและบุคคลทั่วไป 196 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 102 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 ปัญหาสุขภาพ 42 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9 และปัญหาการเดินทาง 30 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 จากข้อมูลดังกล่าวจะพบว่าปัญหาการปรับตัวมีมากกว่าปัญหาอื่น โดยแยกเป็นคณะต่าง ๆ เรียงลำดับจากปัญหามากที่สุดไปคือน้อยที่สุดดังนี้ คณะวิทยาศาสตร์ที่มีปัญหาการปรับตัวร้อยละ 52 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มีปัญหาการปรับตัวร้อยละ 16 คณะวิศวกรรมศาสตร์มีปัญหาการปรับตัวร้อยละ 14 คณะเทคโนโลยีการเกษตรมีปัญหาการปรับตัวร้อยละ 10 และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มีปัญหาการปรับตัวร้อยละ 8 จากข้อมูลดังกล่าว จะพบว่านักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์มีปัญหาการปรับตัวมากที่สุด

เนื่องจากนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่สอบผ่านการสอบคัดเลือกรวมของทบวงมหาวิทยาลัยและประเภทที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สอบคัดเลือกเองดังกล่าวข้างต้นผลจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบว่า นักศึกษาที่สถาบันฯ สอบคัดเลือกเองเรียกว่า นักศึกษาโครงการสมทบพิเศษมีปัญหาการปรับตัวร้อยละ 75 ในขณะที่นักศึกษาที่สอบผ่านการสอบคัดเลือกรวมทบวงมหาวิทยาลัยมีปัญหาการปรับตัวเพียงร้อยละ 25 จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่านักศึกษาโครงการสมทบพิเศษมีปัญหาการปรับตัวมากที่สุด โดยมีลักษณะดังนี้ ไม่เอาใจใส่ในการเรียนไม่พึงพอใจในสาขาที่เลือกเรียน ไม่พึงพอใจในสถาบันฯ มีความสัมพันธ์ไม่ดีกับอาจารย์และเพื่อนมีความไม่สบายใจ วิตกกังวล ชัดแย้งในใจ และคับข้องใจ ในขณะที่ศึกษาอยู่ในสถาบันฯ แห่งนี้ซึ่งปัญหาดังกล่าวน่าจะเป็นปัญหาการปรับตัว ดังที่ โคลแมน และแฮมแมน (มองพรพรรณ เกิดพิทักษ์.2530 : 60 ; อ้างอิงมาจาก Colman and Hammen.

1964) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึงผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพด้านความต้องการ หรือด้านอารมณ์ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นได้อย่างมีความสุข

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันฯ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ
2. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรด้านส่วนตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ
3. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ

พิเศษ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาโครงการสมทบพิเศษที่มีตัวแปรด้านส่วนตัวต่างกันจะมีการปรับตัวแตกต่างกัน
2. นักศึกษาโครงการสมทบพิเศษที่มีตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมต่างกันจะมีการปรับตัว

แตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ ได้แก่ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ผู้สอน นำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการวางแผนการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนทำให้นักศึกษาโครงการสมทบพิเศษมีการปรับตัวได้ดีในขณะที่ศึกษาในสถาบันฯ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี โครงการสมทบพิเศษ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ในคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 178 คน เป็นนักศึกษาชาย 96 คน และนักศึกษาหญิง 82 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี โครงการสหบทพิเศษ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 178 คน เป็นนักศึกษาชาย 96 คน และนักศึกษาหญิง 82 คน ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมด

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตัวแปรด้านส่วนตัว และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม
ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่

- 3.1.1.1 เพศ ได้แก่ ชายและหญิง
- 3.1.1.2 ชั้นปี ได้แก่ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4
- 3.1.1.3 นิสัยทางการเรียน
- 3.1.1.4 ค่าใช้จ่าย
- 3.1.1.5 ลักษณะมุ่งอนาคต

3.1.2 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สิ่งแวดล้อมในครอบครัว และสิ่งแวดล้อมของสถาบันฯ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.2.1 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมในครอบครัว ได้แก่

- 1) สถานภาพสมรสของบิดามารดา
- 2) ฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา
- 3) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา

3.1.2.2 ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมของสถาบันฯ ได้แก่

- 1) บรรยากาศในการเรียนการสอน
- 2) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
- 3) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การปรับตัว

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปรับตัว หมายถึง การแสดงออกของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษที่มีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมโดยปราศจากความคับข้องใจ ความขัดแย้งในใจ และความวิตกกังวลเมื่อศึกษาร่วมกับผู้อื่นในสถาบันฯ ในที่นี้

ผู้วิจัยแบ่งการปรับตัวออกเป็น 3 ด้าน คือ การปรับตัวด้านการเรียน ด้านสังคม และด้านอารมณ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การปรับตัวด้านการเรียน ได้แก่ การตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการเรียน ความพยายามที่จะเรียนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี และความพึงพอใจในสาขาที่เลือกเรียน

1.2 การปรับตัวด้านสังคม ได้แก่ การเคารพสิทธิของผู้อื่น การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ความรู้สึกผูกพันและพึงพอใจในสถาบันที่ศึกษา

1.3 การปรับตัวด้านอารมณ์ ได้แก่ การยอมรับและจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ด้วยความรู้สึกสบายใจ ปราศจากความคับข้องใจ ความขัดแย้งในใจและความวิตกกังวล

2. นิสัยทางการเรียน หมายถึง การกระทำเป็นประจำของนักศึกษาที่เกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ การแบ่งเวลาในการเรียน การทำการบ้าน การทบทวนบทเรียน การตั้งใจเรียน และการวางแผนในการเรียน

3. ค่าใช้จ่าย หมายถึง จำนวนเงินที่นักศึกษาได้รับจากบิดามารดา หรือผู้ปกครอง เพื่อใช้จ่ายในการศึกษาแต่ละเดือน ได้แก่ ค่าหนังสือ ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าอาหาร ค่าเครื่องแต่งกาย และค่าใช้จ่ายส่วนตัวในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ไม่รวมค่าลงทะเบียนเรียน ค่าอุดหนุนการศึกษาที่นักศึกษาต้องชำระอีก 20,000 บาทต่อหนึ่งภาคการศึกษาและค่าหอพัก โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

3.1 ค่าใช้จ่ายระดับสูง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายตั้งแต่ 4,001 บาทขึ้นไป

3.2 ค่าใช้จ่ายระดับปานกลาง ได้แก่ ค่าใช้จ่าย 2,001 - 4,000 บาท

3.3 ค่าใช้จ่ายระดับต่ำ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายตั้งแต่ 2,000 บาท ลงมา

4. ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการคาดการณ์ไกล เน้น ความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรับผลดีผลเสีย ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรับผลดีหรือป้องกันผลเสีย ตลอดจนความ สามารถควบคุมตนเองให้กระทำ หรือเว้นการกระทำบางอย่างตามความต้องการของตนเอง เพราะ เล็ง เห็นผล เสียที่จะเกิดตามมาทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นในภายหลัง

5. สถานภาพสมรสของบิดามารดา หมายถึง ลักษณะการครองชีวิตสมรสของบิดามารดา จำแนกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

- 5.1 บิดามารดาอยู่ร่วมกัน
- 5.2 บิดามารดาแยกกันอยู่
- 5.3 บิดามารดาหย่าร้างกัน
- 5.4 บิดาและ/หรือมารดาถึงแก่กรรม

6. ฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา หมายถึง รายได้ของบิดามารดาของนักศึกษา ซึ่ง เป็นรายได้ประจำเดือนของบิดามารดาด้วยกัน โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

- 6.1 ฐานะเศรษฐกิจสูง ได้แก่ รายได้มากกว่า 11,001 บาทต่อเดือน
- 6.2 ฐานะเศรษฐกิจปานกลาง ได้แก่ รายได้ 4,501 - 11,000 บาทต่อเดือน
- 6.3 ฐานะเศรษฐกิจต่ำ ได้แก่ รายได้ต่ำกว่า 4,500 บาท

7. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา หมายถึง พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติ ต่อนักศึกษาและพฤติกรรมที่นักศึกษปฏิบัติต่อบิดามารดา เพื่อทำให้มีความสัมพันธ์ที่ดี ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

7.1 พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อนักศึกษา ได้แก่ ให้ความรักความห่วงใยต่อนักศึกษา ให้กำลังใจและไว้วางใจในการทำกิจกรรมของนักศึกษา เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ ทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัวกับนักศึกษา

7.2 พฤติกรรมที่นักศึกษปฏิบัติต่อบิดามารดา ได้แก่ แสดงความรัก เคารพ เชื้อพียง ช่วยเหลืองานที่บิดามารดามอบหมายให้ด้วยความเต็มใจ ยอมรับกฎระเบียบภายใน ครอบครัว การขอคำแนะนำในการปฏิบัติตนทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัว

8. บรรยากาศในการเรียนการสอน หมายถึง สภาพทางการเรียนทั้งในและนอกห้อง เรียนที่มีผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา ได้แก่ วิธีการสอนของอาจารย์ สถานที่เรียน สื่อและ อุปกรณ์การเรียนการสอน

9. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ หมายถึง พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษา และพฤติกรรมที่นักศึกษปฏิบัติต่ออาจารย์ ทั้งในและนอกห้องเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

9.1 พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ ให้ความรัก ความสนใจ เอาใจใส่ เบิกบานเอง ให้คำปรึกษาและชี้แนะแก่นักศึกษาทั้งด้านการเรียน และด้านส่วนตัว

9.2 พฤติกรรมที่นักศึกษปฏิบัติต่ออาจารย์ ทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ เคารพ เชื่อฟัง ตั้งใจและสนใจกระทำในสิ่งที่อาจารย์อบรมสั่งสอน ชักถามและปรึกษาอาจารย์ทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัว

10. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาและเพื่อนปฏิบัติต่อกันด้านการเรียนและด้านส่วนตัวทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ได้แก่ การช่วยเหลือกัน การฟังพาดูใจซึ่งกันและกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การใกล้ชิด การท่วงโย การมีความสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันด้วยความรักและสามัคคี

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
 - 1.1 ความหมายของการปรับตัว
 - 1.2 สาเหตุของการปรับตัว
 - 1.3 ลักษณะของการปรับตัว
 - 1.4 ประเภทของการปรับตัว
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านส่วนตัว และด้านสิ่งแวดล้อม
 - 2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับเพศ
 - 2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับระดับชั้นที่ศึกษา
 - 2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับค่าใช้จ่าย
 - 2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับนิสัยทางการเรียน
 - 2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับลักษณะมุ่งอนาคต
 - 2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับสถานภาพสมรสของบิดามารดา
 - 2.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา
 - 2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา
 - 2.9 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับบรรยากาศการเรียนการสอน
 - 2.10 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
 - 2.11 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

1.1 ความหมายของการปรับตัว

กมลรัตน์ หล้าสว่างซ์ (2524 : 180) กล่าวว่า การปรับตัวหมายถึง กระบวนการที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาด้านอารมณ์ ปัญหาด้านบุคลิกภาพและปัญหาด้านความต้องการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จนเป็นสภาพการณ์ที่สามารถทนอยู่ได้ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับโคลแมน และแฮมแมน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2530 : 60 ; อ้างอิงมาจาก Colman and Hammen, 1964) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะ ปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการ หรือด้านอารมณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนกระทั่งบุคคลนั้นสามารถอยู่ได้ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ และถ้าบุคคลนั้นปรับตัวได้บุคคลนั้นก็อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้อย่างมีความสุข

อิงลิช และอิงลิช (พงษ์สุดา รัตนมาศมงคล, 2533 : 45 ; อ้างอิงมาจาก English and English, 1958) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า เป็นภาวะของความสัมพันธ์ที่กลมกลืนเข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งบุคคลจะได้รับความพอใจในการตอบสนองทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคม การที่บุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ แสดงถึงการเป็นคนปกติ ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลใดไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ไม่สามารถปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับสังคมส่วนใหญ่ได้ บุคคลนั้นก็จะมีชีวิตได้อย่างไม่เป็นสุข เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา

อรรถัย ชื่นนุชย์ (ม.ป.ป. : 1) กล่าวว่า การปรับตัวคือ ปฏิกริยาของคนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม การปรับตัวจะรวมถึงการปรองดองไกล่เกลี่ยความต้องการส่วนตนให้สอดคล้องกับความต้องการของสิ่งแวดล้อมด้วย

เดโช สวานานนท์ (2512 : 8) กล่าวว่า การปรับตัวของแต่ละบุคคลจะครอบคลุมทั้งการปรับตัวทางกาย การปรับตัวทางอารมณ์ และการปรับตัวทางสังคม ซึ่งหมายถึงสภาวะความสัมพันธ์ที่กลมกลืนกันระหว่างกายกับอารมณ์และสังคม

สฺโท เจริญสุท (2520 : 51) การปรับตัวเป็นพฤติกรรมที่คนเราแสดงออกมาให้เห็นอย่างชัดเจนเพื่อแก้ปัญหาเมื่อประสบความคับข้องใจ จึงต้องใช้กระบวนการปรับตัวเมื่อคนเราเกิดความไม่สบายใจขึ้นมาแล้ว เราจะต้องแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาเสมอเพื่อช่วยให้ตนเองมีความรู้สึกที่ดีขึ้น

สมชาย วรดิเรก (2527 : 9) ได้อธิบายว่า การปรับตัว คือ ลักษณะการกระทำในเรื่องความต้องการของมนุษย์ แบ่งออกเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ ความต้องการทางกาย ซึ่งหมายถึงความต้องการอาหาร น้ำ การออกกำลังกาย การพักผ่อนและความต้องการอีกอย่างหนึ่ง คือ ความต้องการตำแหน่งทางสังคม ความปลอดภัย ความรัก ความเป็นอิสระ และความสำเร็จ ดังนั้น การที่มนุษย์ตอบสนองความต้องการของตนเอง จึงเป็นความพยายามที่ต้องการให้การกระทำของตนเองสอดคล้องกับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เขาอาศัยอยู่ จึงจะทำให้เขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

อภิวัฒน์ วงศ์ข้าหลวง (2529 : 29) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า หมายถึง การรับรู้ปัญหาของบุคคลในระดับปกติ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับอารมณ์ สังคม เพื่อน ครอบครัว การเงิน การงาน และอนาคต รวมถึงการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไปด้วย *3.1 การปรับตัว*

ดารณี ประคองศิลป์ (2530 : 24) ได้กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง การรับรู้ของบุคคลในระดับปกติจากจิตสำนึกเกี่ยวกับอารมณ์ สังคม และสิ่งแวดล้อม

เพ็ญทิภา นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2532 : 9) ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า หมายถึง สภาพจิตใจของคนเราที่รับรู้ในระดับจิตสำนึกเกี่ยวกับตนเอง และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

ธีระ ทัษยอุทธรขจร (2533 : 15) ได้สรุปความหมายของการปรับตัวไว้ว่าเป็นกระบวนการที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง เพื่อให้สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นได้อย่างมีความสุข

วอร์เชล (Worche1. 1989 : 6) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า การปรับตัวเป็นการเผชิญกับตนเอง กับสภาพแวดล้อม กับบุคคลที่เราพบปะในแต่ละวัน การปรับตัวเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน กล่าวคือ ต้องประกอบไปด้วย

1. การเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และสภาพแวดล้อมทางสังคมและกายภาพของตนเอง

2. ใช้ความเข้าใจดังกล่าวเป็นตัวกำหนดเป้าหมายที่เป็นจริงของการแบ่งแยก
3. ใช้ความสามารถที่จะควบคุมสภาพแวดล้อม และจุดหมายปลายทางของการปรับตัว เพื่อจะได้สามารถบรรลุถึงจุดหมายที่ตั้งไว้ได้
4. มีความเจียวัวต่อความต้องการของผู้อื่น เพื่อจะสามารถสร้างสรรค์ในทางบวกแก่คนอื่น

นอกจากนี้ ราทัส (Rathus. 1992 : 10 - 13) ยังได้รวบรวมทัศนะของนักจิตวิทยาตามแนวทฤษฎีต่าง ๆ ที่มีต่อการปรับตัวไว้ ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการปรับตัวตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychodynamic Theory)

ผู้เสนอทฤษฎีนี้คือ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ซึ่งเขาเชื่อว่ามนุษย์มีลักษณะคล้ายสัตว์ชั้นต่ำ กล่าวคือ ได้รับการจูงใจจากแรงกระตุ้นตามธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงกระตุ้นทางเพศและความก้าวร้าว แม้มนุษย์เราจะมีจิตสำนึก มีความคิดที่มีการวางแผนได้แต่ว่าแรงกระตุ้นตามธรรมชาติดังกล่าวมีพลังอย่างยิ่งในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ ฟรอยด์เชื่อว่าส่วนใหญ่จิตของเรา ประกอบไปด้วยจิตที่เป็นจิตใต้สำนึก ซึ่งเป็นเหมือนพลังมืดอยู่ภายในตัวเรา เรามักจะถูกจูงใจให้สนองความต้องการเหล่านี้ แต่ในขณะเดียวกันก็พยายามแสดงออกในสิ่งที่สังคมยอมรับด้วย บ่อยครั้งที่เดียวเราหลอกตัวเองเกี่ยวกับแรงจูงใจที่แท้จริงของเรา

ในทัศนะนี้ การปรับตัว จึงหมายถึงการที่เราสามารถปรับระดับความต้องการตามธรรมชาติให้อยู่ในขีดที่สนองความพอใจของตนเองในระดับหนึ่ง ขณะเดียวกันวิธีการสนองความต้องการนั้นเป็นสิ่งที่สังคมและตนเองยอมรับได้ด้วยกลวิธานการป้องกันตัว (Defense Mechanism) เป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องนี้

ฟรอยด์เชื่อว่า กระบวนการปรับตัวส่วนใหญ่เป็นกระบวนการที่อยู่ในระดับจิตใต้สำนึกและเรามักไม่ได้ตระหนักถึงเหตุผลที่แท้จริงของพฤติกรรมส่วนมากของเรา แต่กลุ่มฟรอยด์ใหม่ (Neo-Freudians) เชื่อในเรื่องพลังของจิตสำนึกมากขึ้น

2. ความหมายของการปรับตัวตามทฤษฎีลักษณะการ (Trait Theory)

ทฤษฎีลักษณะการอธิบายว่า ลักษณะการ (Trait) เช่น การเป็นคนเก็บตัว การเป็นคนเปิดเผย การมีลักษณะศิลปิน เป็นต้น เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของเรา เป็นสาเหตุให้

เกิดความคงที่ในพฤติกรรม เช่น คนชราอายุ ก็มีแนวโน้มที่จะถอยห่างจากสังคม ส่วนคนเปิดเผย ก็มักจะเข้าหาสังคม คนชราอายุมักหลีกเลี่ยงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และรูปแบบของการหลีกเลี่ยงดังกล่าวมีความคงทนอยู่เป็นเวลานาน

ความสำคัญของทฤษฎีลักษณะการอยู่ดีที่การพรรณนาและการวัดลักษณะการของมนุษย์ การพูดที่มาของลักษณะการยังมีความสำคัญรองลงไป ด้วยเหตุนี้ทฤษฎีลักษณะการจึงมีทัศนะต่อการปรับตัวว่าเป็นความลงตัวของบุคคลและสิ่งแวดล้อม (Person-Environment Fit) เช่น สำหรับคนที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง อาจได้รับคำแนะนำว่า ไม่ควรยึดอาชีพกับบัญชี เป็นต้น

3. ความหมายของการปรับตัวตามทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory)

3.1 พฤติกรรมนิยม (Behaviorism) พฤติกรรมนิยมอธิบายว่า มนุษย์ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมโดยอัตโนมัติ มนุษย์ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่อยู่รอบตัว ในขณะที่หนึ่งมีสิ่งเร้าเกิดขึ้นรอบตัวมากมาย แต่ในเวลาไม่นานนักอินทรีย์ก็จะเลือกได้ว่า จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าใด

นักพฤติกรรมนิยมอธิบายพฤติกรรมมนุษย์ในรูปอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อเราใน 2 ลักษณะ คือ การวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical Conditioning) และการวางเงื่อนไขผลกรรม (Operant Conditioning) ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกอธิบายการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวัง เช่น น้ำลายไหลเมื่อชมโฆษณาอาหารที่น่ารับประทาน หรือเด็กที่จินตนาการเห็นภาพมารดา เพียงเมื่อได้ยินเสียงรถเล่นมาจอด ส่วนในทฤษฎีการวางเงื่อนไขผลกรรมนั้น เราเรียนรู้ที่จะตอบสนองต่อสถานการณ์เฉพาะด้วย วิธีการเฉพาะอันเนื่องมาจากผลกรรมของการกระทำของเรา เช่น นักเรียนเรียนรู้ที่จะทำการบ้านให้ครบ เพราะได้รับคำชมจากครู

3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

ทฤษฎีนี้ยอมรับบทบาทของการวางเงื่อนไข แต่ให้ความสำคัญกับกระบวนการทางพุทธิปัญญา (Cognitive Process) และการเรียนรู้โดยการสังเกต โดยที่ทัศนะนี้ รูปแบบที่สำคัญของการเรียนรู้เกิดขึ้นโดยตั้งใจและมีพื้นฐานอยู่ที่การสังเกตตัวเอง ไม่ว่าตัวแบบนั้นจะมาจากสื่อประเภทใด ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเชื่อว่า รูปแบบพฤติกรรมของมนุษย์มิได้ถูกกำหนดด้วยอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียว (เช่นเดียวกับพฤติกรรมนิยม) แต่ว่าการให้คุณค่า และการตัดสินใจอย่างรู้ตัวของเราได้เข้ามามีบทบาทสำคัญด้วย นอกจากนี้ การเชื่อในความสามารถที่จะทำได้สำเร็จยังเป็นตัวกำหนดในความคงทนในงานที่ยากอีกด้วย (Self-Efficacy)

จากทัศนะของพฤติกรรมนิยม การปรับตัว หมายถึง การมีความ
คาดหวังที่แม่นยำเกี่ยวกับโลกและทักษะที่จำเป็นเพื่อจะได้รับสิ่งเสริมแรง 3.3 อดิเรกของอดิเรกที่มีชีวิต

สำหรับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมถือว่า การปรับตัวหมายถึงการมี
ตัวแบบที่สมบูรณ์ เพื่อจะเลียนแบบ เช่น หนังสือ ทีวี ภาพยนต์ บุคคลจริง เพื่อว่าเราจะสามารถ
เรียนรู้วิธีการต่าง ๆ ที่จะเผชิญอิทธิพลของเราไปยังสิ่งแวดล้อม การปรับตัวยังหมายถึง การที่
ในความสามารถของตนเองที่จะบรรลุถึงสิ่งเสริมแรงที่มุ่งหวัง หรือหมายถึงความสามารถที่จะ
กำกับพฤติกรรมของตนเอง เพื่อจะบรรลุผลที่ต้องการ นอกนั้นทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมยังถือว่า
การปรับตัวหมายถึง การเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมหรือสร้างสิ่งแวดล้อมใหม่ เพื่อจะสามารถบรรลุถึง
สิ่งเสริมแรงได้

3.3 ทฤษฎีมนุษยนิยม (Phenomenological Theory) เชื่อว่ามนุษย์
แต่ละคนมีทัศนะต่อชีวิตในลักษณะเฉพาะบุคคล เราแต่ละคนมีความเข้าใจโลกในแบบเฉพาะของ
ตนเอง ทัศนะส่วนบุคคลที่มีต่อโลกทำให้เราตีความ และประเมินประสบการณ์ของตัวเองใน
วิธีเฉพาะ นักจิตวิทยาตามแนวนี้สนใจว่า ทัศนะที่บุคคลมีต่อโลกและตนเองนั้นเป็นการช่วยเพิ่มพูน
หรือทำร้ายการนับถือตนเอง (Self-Esteem) และมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมอย่างมี
ประสิทธิภาพเพียงใด

ประเด็นหลักของทฤษฎีนี้ คือ การบรรลุถึงสัจการแห่งตน (Self-
Actualization) ดังนั้น ทฤษฎีนี้จึงมองมนุษย์ว่าเป็นผู้กระทำไม่ใช่ผู้ถูกกระทำ ตามธรรมชาติ
มนุษย์มีแนวโน้มที่จะบรรลุถึง Self-Actualization กล่าวคือ มีแนวโน้มที่จะเป็นหรือบรรลุถึง
สิ่งที่เราสามารถที่จะเป็นได้

แม้ว่ากลุ่มมนุษยนิยมจะ เชื่อในเรื่องแรงจูงใจที่อยู่ในระดับจิตใต้สำนึก
ตามที่ฟรอยด์เสนอ รวมทั้งการได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมแต่นักมนุษยนิยมเล็งเห็นคุณภาพที่สำคัญ
ของมนุษย์ คือ ความสามารถที่จะตระหนักรู้ในตนเอง และตัดสินใจเลือกได้อย่างเสรี

โดยนัยนี้ การปรับตัวที่ดีจึงเกิดขึ้นได้ เมื่อเราสามารถยอมรับตัวตน
ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของเราอย่างเต็มที่ เป็นและกระหายที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง และเรียนรู้
ที่จะแสดงความสามารถและความถนัดซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวของเรานี้ออกมา

สร้างค้ จันท์เอม (2527 : 84) กล่าวว่า การปรับตัวหมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางในสิ่งแวดล้อมของตน เมื่อมนุษย์ได้ทำในสิ่งที่ตนต้องการแล้ว ความตึงเครียดต่าง ๆ ก็ย่อมคลายลงไป ซึ่งสอดคล้องกับโยธิน สันสนุทธ (2533 : 274) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ความพยายามที่จะผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ แสวงหาวิถีทางที่จะตอบสนองความต้องการของตน ไม่ว่าจะ เป็นความต้องการทางกายหรือทางจิต

จากคำจำกัดความดังกล่าว สรุปได้ว่า การปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ยอมรับและปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง ไม่ว่าจะ เป็นปัญหา ด้านส่วนตัว และด้านสิ่งแวดล้อม จนเป็นสถานการณ์ที่ตนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ปราศจากความคับข้องใจ

1.2 สาเหตุของการปรับตัว

★ โคลแมน และแฮมแมน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 71 ; อ้างอิงมาจาก Coleman and Hammen. 1974) ได้กล่าวไว้ว่า ปัญหาต่าง ๆ ในการปรับตัว อาจมีสาเหตุแตกต่างกันไป สาเหตุบางประการอาจเนื่องมาจากบุคคลนั้นเองหรือจากสภาพแวดล้อม และเมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเผชิญปัญหา ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากตัวบุคคลนั้นเองหรือเป็นปัญหาที่เกิดจากสภาพแวดล้อม โดยทั่วไปบุคคลนั้นก็พยายามปรับตัวต่อสภาพที่เป็นปัญหาที่เขากำลังเผชิญนั้น เพื่อให้สภาวะของความกดดัน ความเครียด ความวุ่นวายใจ และ/หรือความกังวลใจ ค่อย ๆ คลี่คลายลง จนกระทั่งหมดไปในที่สุด อย่างไรก็ตามบุคคลบางคนไม่สามารถจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้หมดสิ้นไปได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ สภาวะความวุ่นวายใจหรือไม่เป็นสุขก็ยังคงมีอยู่ต่อไป และอาจจะมีผลกระทบให้บุคคลนั้นต้องสูญเสียความสมดุลย์ในตนเอง ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความแปรปรวนทางความรู้ ความคิดและพฤติกรรม ★

19 วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุชัย ธีรดากร (2522 : 159 - 160) อธิบายถึงสาเหตุของการปรับตัวว่า คนจะปรับตัวเมื่อเกิดความไม่สบายใจ ความวิตกกังวล ความคับข้องใจและความเครียดซึ่งเกิดจาก

1. ไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะอุปสรรคที่เนื่องมาจากตัวเองหรือผู้อื่น มีผลทำให้บุคคลเกิดความไม่สบายใจ ความคับข้องใจ

ตามมาสาโลว์ (Maslow) ได้จัดลำดับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เป็นชั้นต่าง ๆ 5 ชั้น ดังนี้

1.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค

1.2 ความต้องการความปลอดภัย เช่น ความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณอยู่ในสภาพที่มั่นคงได้รับการปกป้องรักษาอย่างดีถ้าขาดอาจรู้สึกหวาดกลัว

1.3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ เช่น ต้องการความรัก ความอบอุ่น การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจการต่าง ๆ ตลอดจนเข้าร่วมเป็นสมาชิกในหมู่คณะ

1.4 ความต้องการได้รับความยกย่องนับถือ เช่น ต้องการชื่อเสียง เกียรติยศ ความร่ำรวย ฐานะทางสังคม การยอมรับนับถือตนเอง และการยอมรับจากสังคม

1.5 ความต้องการสัจธรรมแห่งตน คือ ต้องการเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ เข้าใจความเป็นจริงของชีวิตและสรรพสิ่งทั้งหลาย ต้องใช้พลังงานความสามารถของตนเองให้เต็มที่ เพื่ออุทิศตนให้เป็นประโยชน์แก่วิทยาการและมวลมนุษย์ ซึ่งเป็นความต้องการที่อยู่เหนือความต้องการเกี่ยวกับชื่อเสียง เกียรติยศ ความร่ำรวย หรือการกระทำเพื่อตนเอง

2. เกิดจากความขัดแย้ง หมายถึง การที่บุคคลไม่สามารถจะตัดสินใจเลือกการกระทำทั้งสองอย่างได้ในขณะเดียวกัน แต่จะต้องเลือกกระทำเพียงอย่างเดียวนั้นมี 3 ลักษณะ คือ

2.1 ความขัดแย้งในทางบวก เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการที่จะต้องเลือกเพียงอย่างเดียวนในสิ่งที่ตนเองชอบเท่า ๆ กัน ตั้งแต่ 2 - 3 อย่างขึ้นไป ถึงจะเลือกแล้วก็ยังเสียดายสิ่งที่ไม่สามารถจะเลือกได้

2.2 ความขัดแย้งในทางลบ เกิดจากการที่ตัวเองต้องเลือกในสิ่งที่ไม่ชอบเลย ตั้งแต่ 2 - 3 อย่างขึ้นไป จะไม่เลือกก็ไม่ได้ เลือกไปแล้วก็ไม่สบายใจ เพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นเราไม่ชอบเลย แต่เราต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.3 ความขัดแย้งในทางบวกและลบ เกิดขึ้นในกรณีที่คุณหรือสิ่งต่าง ๆ ที่เราต้องเลือกนั้นเมื่อถึงใจเราในระดับที่เท่า ๆ กันทั้งหมด ตั้งแต่สองอย่างขึ้นไป แต่เราต้องเลือกเพียงอย่างเดียว

3.2 สิ่งเร้าทางจิต

พยอม วงศ์สารศรี (2526 : 12 - 14) ได้กล่าวถึง เหตุที่ก่อให้เกิดการปรับตัว คือ ความต้องการ (Needs) ของมนุษย์ ทุกคนมีความต้องการหลายประการในชีวิต เช่น ความต้องการทางร่างกาย ได้แก่ ความต้องการน้ำ อาหาร อากาศและสิ่งจำเป็นอื่น ๆ เพื่อการดำรงชีวิต นิภา นิธยาน (2530 : 11 - 13) กล่าวว่า นอกจากความต้องการทางร่างกายแล้ว สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ทางสังคมยังผลักดันให้เกิดความต้องการอีกหลายอย่าง นอกเหนือจากความต้องการทางร่างกาย ได้แก่ ความต้องการความอบอุ่นปลอดภัย ความรัก การได้รับการยกย่องนับถือ ความสำเร็จ ฯลฯ เมื่อความต้องการทั้งหลายได้รับการสนองตอบจะทำให้บุคคลดำเนินชีวิตด้วยความสุข หากความต้องการไม่ได้รับการสนองตอบโดยมีอุปสรรคหรือปัญหาต่าง ๆ มาขัดขวางบุคคล ก็จะทำให้เกิดความเครียดวิตกกังวลสับสนวุ่นวาย และความคับข้องใจ ทำให้ไม่มีความสุขในการดำเนินชีวิต ดังนั้น จึงต้องพยายามหาหนทางหรือวิธีการต่าง ๆ เบาบางลงไป อันจะนำมาซึ่งความสุข ความสบายใจในการดำเนินชีวิตต่อไป

★ กัญญา สุวรรณแสง (2533 : 65 - 66) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการปรับตัวว่าเกิดจากปัจจัย ดังต่อไปนี้

1. แรงขับและความต้องการ (Drives and Needs) ทั้งนี้เนื่องจากในชีวิตของบุคคลมีความต้องการเป็นพื้นฐาน เช่น ความต้องการทางกาย (Physical Needs) และความต้องการทางจิต (Psychological Needs) ความต้องการทั้งสองนี้ทำให้เกิดแรงขับให้มนุษย์ดิ้นรนแสวงหาเพื่อตอบสนองความอยากของตน ถ้าเกิดอุปสรรคมาขัดขวางไม่สามารถสนองความต้องการ ร่างกายก็จะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อคลายความกระวนกระวาย ซึ่งการแสดงพฤติกรรมเหล่านี้ เรียกว่า การปรับตัว

2. แรงกระตุ้นจากสังคม ทั้งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว หรือจากการที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนมีปัญหาการปรับตัวให้ทันตามภาวะสังคมที่เปลี่ยนไป เช่น การเป็นอยู่ การคมนาคม ความเจริญทางวัตถุ เป็นต้น อันก่อให้เกิดปัญหาความคับข้องใจ ซึ่งต้องอาศัยการปรับตัวด้วยวิธีการต่าง ๆ

3. เจตคติ ความสนใจ จุดมุ่งหมายของชีวิตของตัวเองเปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องปรับพฤติกรรม ★

สรุปได้ว่า สาเหตุที่ก่อให้เกิดการปรับตัวของคนเรานั้น เกิดจากความต้องการพื้นฐาน ได้แก่ ความต้องการทางร่างกาย ความต้องการทางจิตใจและความต้องการทางสังคม ความต้องการดังกล่าว มีทั้งความสมหวังและความผิดหวัง เมื่อสมหวังจะทำให้เกิดความรู้สึกสบายใจ มีความสุข ในทางตรงกันข้าม ถ้าผิดหวังจะทำให้เกิดความรู้สึกเครียด มีความทุกข์ เสียใจ วิตกกังวล สับสน ว้าวุ่นใจและคับข้องใจ สาเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อ้วนเป็นแรงผลักดันให้บุคคลมีการปรับตัวเพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

1.3 ลักษณะของการปรับตัว

ร็อดเจอร์ส (Rogers. 1974 : 358) กล่าวถึง ลักษณะการปรับตัวที่ดีไว้ว่า บุคคลที่มีการปรับตัวได้ดี คือ บุคคลที่มีความเข้าใจตนเอง เข้าใจบุคลิกภาพของตนเอง เมื่อ บุคคลรู้จักตนเอง รู้จักคุณภาพ ความสามารถ และทัศนคติที่มีต่อตนเอง ตลอดจนเข้าใจสัมพันธ์ภาพที่มีต่อบุคคลอื่นก็จะ ไม่มีความตึงเครียด ซึ่งเป็น การปรับตัวที่ดีทางจิตวิทยา

★ วอร์เชล และโกทาลอ (Worchel and Goethalo. 1985 : 3) กล่าวว่า การปรับตัวเป็นงานประจำที่บุคคลจะต้องแก้ปัญหา ซึ่งอาจจะเกิดแก่ตัวเอง สิ่งแวดล้อมรอบตัวหรือ บุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง บุคคลที่ปรับตัวได้ดี คือ บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการรู้จักและยอมรับตนเองเป็น เครื่องมือพื้นฐาน ในการปรับตัวและการปรับตัวเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ★
1. การเรียนรู้ และเข้าใจตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม
 2. การใช้ความเข้าใจตนเอง เพื่อกำหนดเป้าหมายที่เป็นจริงให้กับตนเอง
 3. การใช้ความสามารถของตัวเอง เพื่อควบคุมสิ่งแวดล้อมและใช้ทักษะของตัวเอง เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายของตนเอง
 4. ความไวต่อการรับรู้ความต้องการ และความไม่สบายใจของผู้อื่น เพื่อสามารถให้ความช่วยเหลือ และใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี

ทินดอลล์ (Tindall. 1959 : 76) กล่าวถึงบุคคลที่สามารถปรับตัวได้ดีโดยทั่วไปไว้ดังนี้

1. รักษาไว้ซึ่งความสมบูรณ์ของบุคลิกภาพ โดยมีความสามารถผสมผสาน ความต้องการของตนกับพฤติกรรมที่แสดงออก และพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นต้องเข้ากันได้กับสิ่งแวดล้อม และสภาพความเป็นอยู่

2. ประพฤติปฏิบัติตามบทสัจธรรมของสังคัม
3. ปรับตัวเข้ากับสภาพความเป็นจริง
4. มีความมั่นคงทางอารมณ์ และสามารถควบคุมอารมณ์ได้
5. มีวุฒิภาวะ
6. มองสังคัมในแง่ดี และช่วยเหลือสังคัม

ธอร์พ (อรรถพิเพทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ. 2532 : 8 - 10 ;

อ้างอิงมาจาก Thorpe. 1955) ได้แบ่งการปรับตัวออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ปรับตัวเอง (Self Adjustment) ได้แก่ การที่บุคคลจะปรับตัวเองได้ก็ต้องมีลักษณะ ดังนี้

1.1 ความเป็นตัวของตัวเอง (Self Reliance) หมายถึง การที่บุคคลทำอะไรได้ด้วยตนเองไม่พึ่งผู้อื่น เป็นอิสระจากผู้อื่น มีความมั่นคงทางอารมณ์และรับผิดชอบการกระทำของตนเอง

1.2 การมองเห็นคุณค่าของตน (Sense of Personal Worth) หมายถึง การที่บุคคลเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ผู้อื่นเชื่อถือในความสามารถของเขา มีความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่า มีความพอใจและเชื่อมั่นในความสามารถและมีเหตุผล

1.3 ความรู้สึกเป็นอิสระของตนเอง (Sense of Personal Freedom) หมายถึง การที่บุคคลพอใจในอิสรภาพ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตัดสินใจในการกระทำ และวางแผนชีวิตของตนเอง รวมทั้งมีเสรีภาพในการคบเพื่อนและการใช้จ่าย

1.4 ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Feeling of Relonging) หมายถึง การที่บุคคลได้รับความอบอุ่นในครอบครัว ในหมู่เพื่อนฝูง จึงทำให้มีความภูมิใจในบ้าน โรงเรียน เป็นต้น

1.5 ความรู้สึกไม่มีแนวโน้มที่จะถอยหนี (Nonwithdrawing Tendencies)

1.6 ความรู้สึกไม่มีอาการทางประสาท (Nonnervous Symptom)

2. การปรับตัวทางสังคม (Social Standards) ได้แก่ การที่บุคคลจะปรับตัวเข้ากับสังคมได้จะต้องประกอบด้วยลักษณะ ดังนี้

2.1 บทพื้นฐานทางสังคม (Social Standards) หมายถึง การที่บุคคลมีความเคารพในสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลประเภทนี้จะเข้าใจความถูกต้องของสังคม

2.2 ทักษะทางสังคม (Social Skill) หมายถึง การที่บุคคลปรับตัวเข้ากับเพื่อนและคนแปลกหน้า เป็นที่ชื่นชอบของผู้อื่น และมีความสนใจปัญหาต่าง ๆ และสนใจกิจกรรมต่าง ๆ

2.3 แนวโน้มทางสังคม (Social Tendencies) หมายถึง การที่บุคคลปรับตัวเข้าสถานการณ์หรือสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคม

2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว (Family Relation) หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าจะได้รับความรักการดูแลอย่างดีในครอบครัว มีความอบอุ่นปลอดภัย และมั่นใจตนเองในความสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว

2.5 ความสัมพันธ์ในโรงเรียน (School Relation) หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าจะได้รับความรักจากครู มีความสุขในการอยู่ร่วมกับเพื่อน

2.6 ความสัมพันธ์กับชุมชน (Community Relation) หมายถึง การที่บุคคลเข้ากับเพื่อนร่วมบ้านได้อย่างมีความสุข มีส่วนร่วมในการปรับปรุงชุมชนของตน เข้าสมาคมกับคนแปลกหน้าได้ มีความพอใจในกฎเกณฑ์ และสวัสดิภาพของชุมชน

กอร์โลว์ (บุษศรี จิงธนาเจริญเลิศ. 2530 : 9 - 10 ; อ้างอิงมาจาก Gorlow. 1968) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดีว่า มีลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะซึ่งดำรงไว้แห่งบุคลิกภาพ (Maintaining an Integrated Personality) เกี่ยวข้องกับการประสานสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของบุคคล และพฤติกรรมที่จะไปสู่จุดมุ่งหมายนั้น โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างราบรื่น

2. ปฏิบัติตามความต้องการของสังคม (Conforming to Social Demands) คือปฏิบัติตนให้กลมกลืนกับมาตรฐานที่สังคมไว้ด้วยความรับผิดชอบของตนเอง

3. ปรับตัวเข้ากับสภาพความเป็นจริง (Adaption to Reality Conditions) เป็นความสามารถที่จะเผชิญกับความยากลำบากที่จะนำตนไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้

4. มีความมั่นคง (Maintaining Consistency) สามารถทำนายพฤติกรรม และมีความคาดหวังว่าจะปรับตัวได้
5. มีวุฒิภาวะสมกับวัย (Maintaining with Age) วุฒิภาวะและพัฒนา การของบุคคลกับกระบวนการปรับตัวจะมีการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน
6. รักษาอารมณ์ให้อยู่ในสภาวะปกติ (Maintaining an Optimal Emotional Tone) ผู้ที่ปรับตัวได้ดีต้องไม่เป็นผู้ใจ หรือสลดหดหู่จนเกินไปในการกระทำของตน
7. มองสังคมในทัศนะที่ดีและพร้อมที่จะช่วยเหลือสังคมให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น (Contributing Optimally to Society Through and Increasing Efficiency) พฤติกรรมที่แสดงว่ามีการปรับตัวที่ดีขึ้นนั้นจะต้องไม่เพียงแต่ยึดจุดมุ่งหมายของตนเป็นศูนย์กลาง แต่ควรรักษาถึงสังคมด้วย

นอกจากนี้ นิยาม (2530 : 155 - 157) กล่าวถึง ลักษณะของวัยรุ่น ที่มีการปรับตัวที่ดีไว้ดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นและความรู้สึกมั่นคง
2. มีความอบอุ่นเป็นมิตร มีเสียที่หน้าคม มีเมตตากรุณา
3. มีความรู้สึกตระหนักในคุณค่าและภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติ
4. พร้อมที่จะรับประสบการณ์ใหม่ ๆ และสนใจเข้าร่วมกิจกรรมรอบตัว
5. รู้จักรักษาอนามัยและสุขภาพร่างกายสม่ำเสมอ
6. มีความกล้าที่จะเผชิญกับความจริงใจในชีวิต
7. มีจิตใจหนักแน่นมั่นคง ไม่ท้อถอยหวาดหวั่น พร้อมที่จะแก้ปัญหาและอุปสรรค ที่เกิดขึ้นอย่างเต็มกำลังความสามารถ

8. มีความสามารถในการปรับตัวได้ดี
 9. ไม่มีอารมณ์เกลียดเคียดแค้น รู้จักยับยั้ง และควบคุมอารมณ์ได้
 10. ไม่แค้นแค้น หรือวิตกกังวลจนเกินเหตุ
- ส่วน รอเจอร์ส (Rogers. 1962 : 360 - 361) ได้แบ่งลักษณะของวัยรุ่นที่ มีการปรับตัวทางสังคมที่เป็นปัญหาไว้ดังนี้คือ

1. วัยรุ่นที่ไม่ค่อยโยยดีจะร่วมอยู่ในกลุ่ม เช่น วัยรุ่นที่มีวุฒิภาวะเร็วมักจะ ไม่ค่อย สนใจกิจกรรมของเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน บางคนมักจะกลัวความตรงไปตรงมาของเพื่อน ๆ

จึงทำให้ต้องหลีกเลี่ยงไป บางคนที่มีความรู้สึกว่าเป็นเพื่อน ๆ ซึ่งซึ่งตนเองจะไม่มีความสุข จะมีความทุกข์ใจ เพราะการขาดความเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

2. วิทยาลัยที่สังคมเมินเฉย พวกนี้จะขาดแรงกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในกลุ่มการสร้างสรรค์ทางสังคมอาจเพิ่มขึ้น ถ้าเขาได้ทำงานร่วมกับกลุ่มเล็ก ๆ โดยให้มีตำแหน่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ในการรับผิดชอบงาน และสร้างให้เขามีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งจะทำให้มีทักษะทางสังคมที่สูงขึ้นจนเพียงพอที่จะเข้ากับสถานการณ์ได้

3. วิทยาลัยที่สังคมชิงชัง พวกนี้ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มแต่ถูกขัดขวาง เพราะเขาจะรู้ว่าจะไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่นได้อย่างไร เพราะขาดคุณสมบัติที่จำเป็นหรือขาดทักษะในทางสังคมที่จะทำให้เขาประสบความสำเร็จ

แคพเพลน (Kaplan. 1959 : 27) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมหรือลักษณะที่แสดงว่าบุคคลปรับตัวไม่ดีมี 6 ประการด้วยกัน คือ

1. พวกที่ชอบกระพริบตาบ่อย ๆ เลี้ยวริมฝีปาก ดึงผม กัดเล็บ กระดิกขา หรือบัสสาวะบ่อย ๆ พวกนี้เกิดจากความวิตกกังวล

2. พวกหมกมุ่นอยู่กับความเศร้าโศกเสียใจ ตื่นเต้นจนเกินไป ไม่รับผิดชอบงาน พวกนี้เกิดจากอารมณ์รุนแรง

3. พวกที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ทำงานคนเดียวไม่ได้ ชีวระวางซึ่งสับสน ขาดเหตุผลตัดสินใจ ไม่ได้ รู้สึกว่าตนเองขาดความสามารถและมีปมด้อย พฤติกรรมเหล่านี้เกิดจากขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์

4. พวกที่ชอบแสดงอาการก้าวร้าวผู้อื่น ตาหนีบตึกเตียน พุดจาขวานผ่าซาก พวกนี้คิดว่าตนเองเหนือกว่าผู้อื่น

5. พวกที่พูดจาหยาบค้าย ขาดความสุภาพ ชอบรังแกและทารุณสัตว์ ตลอดจนชอบต่อต้านระเบียบวินัยของโรงเรียน พวกนี้เกิดจากการต่อต้านสังคม

6. พวกที่เจ็บป่วยโดยขาดเหตุผล กินจุแต่หิวบ่อย บางครั้งอาจอาเจียน และอุจจาระไม่เป็นเวลา พวกนี้มีสาเหตุจากจิตใจได้รับความกระทบกระเทือน

นิภา นิธยาน (2530 : 160) ได้กล่าวถึงลักษณะอาการความยุ่งยากในการปรับตัว ซึ่งความยุ่งยากในการปรับตัว ไม่ว่าจะมากน้อยเพียงใดก็ตาม มักจะปรากฏอาการในลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. อาการเคร่งเครียด
2. อาการเจ็บป่วยทางกาย
3. พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากมาตรฐานของสังคม
4. ความหย่อนสมรรถภาพในการดำเนินชีวิต *

ราศรี ธรรมนิยม (ม.ป.ป. : 165) กล่าวถึง บุคลิกภาพที่แสดงออกของเด็กที่ปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ ได้แก่ ก้าวร้าว คุยโว ใ้อวด เกี่ยวกับความสามารถของตนเอง ถอยหนี เก็บตัว ไม่พูด ไม่สังคมกับใคร ไม่ได้รับความนิยมจากเพื่อนและจากครู ชอบเถียงผู้อื่น ings ๆ ที่ตนไม่มีความสามารถที่จะช่วยงานของกลุ่มให้ดำเนินไปได้ด้วยดี

จากลักษณะการปรับตัวดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดีจะเป็นคนที่มีความรู้สึกนึกคิดและมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และความต้องการของตนเอง โดยมีลักษณะดังนี้ คือ มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น มีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง เห็นคุณค่าของตัวเอง มีความเป็นอิสระเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม มีจิตใจอารมณ์ที่มั่นคงสามารถที่จะแก้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้เต็มกำลังความสามารถ ตลอดจนผสมผสานความต้องการของตัวเองกับพฤติกรรมที่แสดงออกได้อย่างเหมาะสม * ส่วนลักษณะของบุคคลที่มีปัญหาการปรับตัว จะเป็นบุคคลที่มีลักษณะไม่กล้าแสดงออก เก็บตัว หรือถอยหนี เข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ ทำงานกับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ ไม่ให้ความร่วมมือกับกลุ่มเพื่อน ชอบใ้อวด ขาดทักษะที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีความเครียด และมีปัญหาด้านสุขภาพ เจ็บป่วยบ่อย เป็นต้น

1.4 ประเภทของการปรับตัว

มุนนี และกอร์ดอน (พาสนา ฟูโลศิลป์. 2533 : 52 - 53 ; อ้างอิงมาจาก Mooney and Gordon. 1950) ได้แบ่งปัญหาในการปรับตัวไว้ ทั้งหมด 6 แบบด้วยกัน คือ

1. แบบที่ใช้กับผู้ใหญ่ หรือแบบเอ (The Adult Form : A)
2. แบบที่ใช้กับนักศึกษา หรือซี (The College Form : C)
3. แบบที่ใช้กับนักเรียนมัธยมปลาย หรือแบบเอช (The High School : H)
4. แบบที่ใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น หรือแบบเจ (The Junior High School : J)
5. แบบที่ใช้กับนักเรียนพยาบาล (For School of Nursing)
6. แบบสำหรับเยาวชนชนในชนบท (For Rural Youth)

ซึ่ง 4 แบบแรก ปรับปรุงในปี ค.ศ. 1950 โดยสมาคมจิตวิทยา ส่วน 2 แบบ
หลังนี้ปรับปรุงโดยแผนกวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยโอไฮโอ ในปีเดียวกัน

สำหรับแบบสำรวจปัญหาการปรับตัวชุดเจ (Junior High School Forms : J)
เป็นแบบสำรวจปัญหาการปรับตัวของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยสำรวจ
ปัญหาการปรับตัวทั้งหมด 7 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านสุขภาพและพัฒนากายทางด้านร่างกาย (Health and Psysical
Development : HPD)
2. ด้านโรงเรียน (School : S)
3. ด้านบ้านและครอบครัว (Home and Family : HF)
4. ด้านการเงิน การงาน และอนาคต (Money, Work, the Future :
MWF)
5. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนทั้งชายและหญิง (Boy and Girl Relation :
BG)
6. ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยทั่วไป (Relation to People in
General : PG)
7. ด้านความกังวลเกี่ยวกับตนเอง (Self-Centered Concern : SC)

จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของแบบสำรวจปัญหานี้ มีดังนี้

1. สามารถสำรวจปัญหาของนักเรียนได้พร้อม ๆ กันเป็นกลุ่มใหญ่ และยังสามารถ
ความเข้าใจเป็นรายบุคคลได้ด้วย สามารถแยกพิจารณาความต้องการความจำเป็นในการให้คำ
ปรึกษาหรือแนะแนว เป็นการส่วนตัว นอกจากนี้ยังทำให้เข้าใจถึงปัญหาพื้นฐานเกี่ยวกับความต้อง
การของกลุ่มเพื่อนำไปพัฒนาหรือแก้ไขได้ตรงกับความต้องการของกลุ่ม เพื่อนำไปพัฒนาหรือแก้ไข
ได้ตรงกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ปรับปรุงหลักสูตร จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการพัฒนา
ความรู้ความสามารถหรือจัดกิจกรรมแนะแนวต่าง ๆ
2. ช่วยด้านสัมพันธภาพในชั้นเรียน (Home Room) กระตุ้นให้นักเรียนวิเคราะห์
ปัญหาของตนเองอย่างรวดเร็ว สามารถกำหนดกิจกรรมกลุ่มให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนแต่ละ
คนและจากทั้งกลุ่มได้

3. ช่วยให้คุณเข้าใจปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนมากขึ้น สามารถเข้าใจผู้เรียนแต่ละคนและทั้งกลุ่มว่ามีปัญหา และความต้องการอย่างไร อันเป็นประโยชน์ในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างครูและนักเรียน และยังมีข้อมูลพื้นฐานสำหรับนักเรียนผู้ซึ่งมีลักษณะ เก็บตัวและเข้าใจยาก

4. มีประโยชน์ในการศึกษาวิจัยปัญหาที่นักเรียนแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงและความแตกต่างของปัญหา สามารถจำแนกการศึกษาตามอายุ เพศ ภูมิหลังทางสังคม ความสามารถในการเรียน ความสนใจ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า หากนักเรียนรู้ปัญหาของตนเองและยอมรับกับปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมที่จะวิธีที่จะปรับตนเองให้อยู่ในสังคม และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้แล้วนั้น นักเรียนก็จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมและดำเนินชีวิตในแต่ละวันได้อย่างเป็นสุข

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านส่วนตัว และด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับเพศ

2.1.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แมนคัส และวูดเวอร์ต (Oberteuffer, 1954 : 292 ; citing Mangus and Woodward, 1949) ศึกษาเรื่องธรรมชาติของจิตใจและภาวะทางอารมณ์ของเด็กจำนวน 805 คน โดยใช้ California Mental Health Analysis แสดงให้เห็นว่าเด็กชายมีความแตกต่างจากเด็กหญิงในด้านความคงที่ของอารมณ์

แคพแพลน (Kaplan, 1959 : 293) ได้กล่าวว่า เด็กหญิงมีปัญหาความคับข้องใจและการปรับตัวมากกว่าเด็กชาย เนื่องจากเด็กหญิงได้รับการปกป้องมาก มีอิสระน้อยมาก ต้องการทำตามความต้องการของพ่อแม่อย่างใกล้ชิด และนอกจากนี้ยังมีความขัดแย้งอยู่ภายในมาก ซ้ำอายุ จะเกิดจากความวิตกกังวลและความก้าวร้าวไว้ จึงทำให้เกิดความคับข้องใจได้ ส่วนเด็กชายนั้นเมื่ออิสระในการที่จะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ หรือการแสดงออกทางอารมณ์มากกว่า และแสดงความก้าวร้าวออกมาได้มาก ได้รับคำสอน คำแนะนำ และการจัดจ้านจากผู้ใหญ่น้อยกว่า ดังนั้นจึงเห็นได้ว่ามีข้อมูลของคนไข้ที่รักษาอยู่ในโรงพยาบาลจิตเวช มีผู้หญิงเข้ารับการรักษามากกว่าผู้ชาย ทั้งนี้เพราะปัญหาต่าง ๆ ของผู้หญิงที่ถูกเก็บกดไว้จะเพิ่มความกังวลขึ้น จนแสดงออกมาในด้านการปรับตัวไม่ได้

พาร์แรก (นิภา พงศ์วิรัตน์. 2520 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Farrag. 1960) ได้ทำการเปรียบเทียบปัญหาการปรับตัวของนักเรียนอเมริกันกับนักเรียนอียิปต์ที่ศึกษาในระดับเกรด 10, 11 และ 12 โดยใช้แบบสอบถามเป็นภาษาอังกฤษ และได้แปลแบบสอบถามชุดเดียวกันนี้เป็นภาษาอาหรับสำหรับนักเรียนอียิปต์ ผลคือ นักเรียนอเมริกันมีปัญหาน้อยกว่านักเรียนอียิปต์และนักเรียนหญิงอียิปต์มีปัญหามากกว่านักเรียนชายอียิปต์ในปีเดียวกัน

โรบินเฟลด์ (Rebinfeld. 1960 : 104) ได้ประเมินการให้คำปรึกษาปัญหาส่วนตัว ปัญหาสังคม และปัญหาการเรียนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเมืองเวลาด มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ โดยออกแบบสอบถามนักเรียนที่ออกกลางคัน จำนวน 115 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่ต้องออกจากโรงเรียนกลางคันและยังไม่ม้งานทำนั้น เป็นกลุ่มที่มีปัญหามากน้อยที่สุด และนักเรียนชายต้องการความช่วยเหลือจากฝ่ายแนะแนวมากกว่านักเรียนหญิง

ฮามาเช็ค และโมริ (Hamacheck and Mori. 1964 : 158 - 162) ได้สำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียนฝึกหัดครูชายและหญิงของมหาวิทยาลัยมิชิแกน จำนวน 246 คน เป็นนักเรียนฝึกหัดครูหญิง สาขาการประถมศึกษา จำนวน 77 คน สาขาการมัธยมศึกษา จำนวน 70 คน และนักเรียนฝึกหัดครูชาย จำนวน 99 คน ผลปรากฏว่านักเรียนฝึกหัดครูชายมีปัญหาด้านความเข้าใจตนเองและผู้อื่นสูงกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนหญิงนั้นทั้งสาขาการประถมศึกษาและสาขาการมัธยมศึกษา มีปัญหาด้านการผูกมิตรกับผู้อื่น และต้องการความช่วยเหลือมากกว่านักเรียนชาย

แคคคาร์ (Kakkar. 1968 : 706) ได้ศึกษาการปรับตัวกับการยอมรับตนเองระหว่างเด็กหญิงกับเด็กชาย พบว่า เด็กหญิงมีปัญหาการปรับตัวและการยอมรับตนเองดีกว่าเด็กชาย

คองเกอร์ (Conger. 1973 : 468 - 469) ได้ศึกษาพบว่าเด็กหญิงมักจะกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางกายมากกว่าเด็กชาย เพราะเด็กหญิงส่วนใหญ่ต้องการการยกย่องต้องการการยอมรับในเรื่องรูปร่างมากกว่าความต้องการความสำเร็จ ซึ่งต่างจากเด็กชายที่ต้องการการยอมรับหรือยกย่องในเรื่องความสำเร็จมากกว่าอย่างอื่น

พอร์ตเทียส (Porteous. 1985 : 465 - 478) ได้สำรวจปัญหาในวัยรุ่น เปรียบเทียบวัยรุ่นในอังกฤษและวัยรุ่นในไอร์แลนด์ พบว่า เด็กชายมีวุฒิภาวะน้อยกว่าเด็กหญิงในประสบการณ์ที่เป็นปัญหาเดียวกัน และมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับความเป็นตัวของตัวเอง

ความคิดของตนเองมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เด็กหญิงมีความกังวลเกี่ยวกับบุคลิกภาพและอารมณ์ ทั้งสองเพศกังวลเกี่ยวกับความไม่เป็นอิสระ และรู้สึกไม่เป็นตัวของตัวเองเมื่อเทียบกับอายุ วัยรุ่นในอังกฤษมีปัญหาทางด้านบุคลิกภาพจะน้อยกว่าวัยรุ่นในไอร์แลนด์ แต่มีความวิตกกังวลเหมือน ๆ กัน วัฒนธรรมที่แตกต่างกันเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงประสบการณ์ที่เป็นปัญหาของวัยรุ่นแตกต่างกัน

2.1.2 งานวิจัยในประเทศ

ปราศณาลีน กัทธเนตร (2515 : 186 - 187) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคล ความเกรงใจ และการปรับตัวของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 กลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด จำนวน 200 คน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างในต่างจังหวัดที่เป็นชายปรับตัวได้ดีกว่าหญิง

สมคิด บุญเรือง (2516 : 41 - 42) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ในจังหวัดชลบุรี พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิสิทธิ์ วงษา (2517 : 57) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกรับผิดชอบการปรับตัว และลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนชั้น ป.4 และ ม.ศ. 3 ในเทศบาลเมืองตาก พบว่า การปรับตัวของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน

พวงสร้อย วรกุล (2522 : 81) ได้เปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวกับเพื่อน และด้านการปรับตัวกับสภาพภายในครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในด้านการปรับตัวกับบรรยากาศด้านการเรียนการสอน และในด้านการปรับตัวกับครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จิระ จิงเจริญศิลป์ (2523 : 42 - 52) ได้ศึกษาค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของเด็กวัยรุ่นในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย อายุ 15 - 19 ปี จำนวน 226 คน พบว่า เด็กวัยรุ่นชายรู้สึกเสรีในการปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิง เด็กวัยรุ่นที่ปรับตัวไม่เสรีรู้สึกเสรีในการปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่ปรับตัวดี

กุลวรรณ วิทยาวงศ์รุจิ (2526 : 57 - 58) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัวของนักเรียนชั้น ม.ศ. 1 - ม.ศ. 5 สังกัดกรม

สามัญศึกษา พบว่า วัยรุ่นหญิงมีสัมพันธภาพในครอบครัวสูงกว่าวัยรุ่นชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่วัยรุ่นหญิงมีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

ในปีเดียวกัน เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง (2526 : 58) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์กับวัยรุ่นในโรงเรียน พบว่า เด็กวัยรุ่นชายในโรงเรียนมีสุขภาพจิตดีกว่าเด็กวัยรุ่นหญิงในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านไม่ชอบติดต่อกับคนอื่น ทิมเศร้า วิตกกังวล และกลัวโดยไม่มีเหตุผล และดีกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านหวาดระแวง สำหรับด้านเข้าคิด้ย้าทา ก้าวร้าว และโรคจิตเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ถนอมศรี อิ่มทรนทร์ (2530 : 82) ได้ศึกษาสุขภาพจิตและพฤติกรรมกล้าแสดงออกของวัยรุ่นที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน ได้แก่วัยรุ่นในโรงเรียน ในสถานสงเคราะห์ และในวัดสระแก้ว พบว่า วัยรุ่นหญิงมีสุขภาพจิตดีกว่าวัยรุ่นชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นลินวรรณ ศิริอังกฤษ (2535 : 110) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนในชุมชนแออัด เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร พบว่า สุขภาพจิตของนักเรียนชายและหญิงไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า สุขภาพจิตด้านการปรับตัวทางอารมณ์ และความสามารถในการดำเนินชีวิตของนักเรียนชายและหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนชายมีการปรับตัวทางอารมณ์ดีกว่านักเรียนหญิงและนักเรียนหญิงมีความรับผิดชอบควบคุมอารมณ์การแสดงออกของตนเองและมีความอดทนมากกว่านักเรียนชาย

กฤษณ์ เลหาศิริวงศ์ (2535 : 93) ได้เปรียบเทียบสภาพปัญหาด้านการปรับตัวและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ศึกษาในระบบโรงเรียน และกึ่งระบบโรงเรียนเขตการศึกษา 11 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีสภาพปัญหาในการปรับตัวด้านการเรียนการสอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านการปรับตัวกับครูและเพื่อน ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน

ในปีเดียวกัน พาสนา ฝิโลศิลป์ (2535 : 102) ได้สำรวจปัญหาการปรับตัวในวัยรุ่นกรุงเทพมหานคร พบว่า วัยรุ่นตอนต้นเพศชาย มีปัญหาการปรับตัวมากที่สุด 4 อันดับแรก และเกินกว่าร้อยละ 70 ของกลุ่มตัวอย่าง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านการเงิน การงานและอนาคต และอันดับที่ 4 ด้าน

ความกังวลเกี่ยวกับตนเอง ส่วนด้านที่เป็นปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านบ้านและครอบครัว ส่วนวัยรุ่นตอนต้นเพศหญิง พบว่า มีปัญหาการปรับตัวมากที่สุด 4 อันดับแรก และเกินกว่าร้อยละ 70 ของกลุ่มตัวอย่าง โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านโรงเรียนด้านการเงิน การงาน และอนาคต ด้านความวิตกกังวลเกี่ยวกับตนเอง และอันดับที่ 4 ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยทั่วไป ส่วนด้านที่เป็นปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านสุขภาพและพัฒนาการทางร่างกาย

จากเอกสารงานวิจัยสรุปได้ว่า เพศชายและหญิงมีการปรับตัวแตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดของด้านต่าง ๆ ต่างกัน และยังมีงานวิจัยบางฉบับรายงานว่า เพศชายปรับตัวได้ดีกว่าเพศหญิง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าเพศเป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาโครงการสหพันธพิเศษมีการปรับตัวแตกต่างกันหรือไม่

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับระดับชั้นที่ศึกษา

2.1.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

นัตต์ (Nutt. 1972 : 650-A) ได้ศึกษาปัญหาวัยรุ่น โดยการศึกษาวิเคราะห์จากบันทึกของครูและนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาวัยรุ่น จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7 - ปีที่ 12 จำนวน 607 คน ครู 33 คน จากโรงเรียน Weld Central Junior Senior High School) รัฐโคโลราโด ผลการศึกษาพบว่านักเรียนประสบปัญหาต่าง ๆ ดังนี้ ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับงานของโรงเรียน ปัญหาความสัมพันธ์ทางจิตวิทยาส่วนบุคคล ปัญหาความสัมพันธ์ทางจิตวิทยาสังคม ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และผลการศึกษาเพิ่มเติมพบว่าเพศและระดับชั้นมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อปัญหาของนักเรียนมากกว่าชั้นเรียน

2.2.2 งานวิจัยภายในประเทศ

วิมล โรจนวีระ (2513 : 155) ได้เปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางสังคมมิติและการปรับตัวระหว่างเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า เด็ก ป.7 ปรับตัวได้ดีกว่า เด็ก ป.4 และ ม.ศ.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศันสนีย์ ธีรเกียรติประภา (2514 : 149 - 150) ได้ศึกษาเกณฑ์ปกติของบุคลิกภาพในรูปคะแนนมาตรฐาน และเพื่อแสดงภาพตัดขวางของคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นชายและหญิงในโรงเรียนเสาศิลา ในจังหวัดกรุงเทพฯ ตามกลุ่มโรงเรียน

ในจังหวัดกรุงเทพฯ เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสำรวจบุคลิกภาพทั่วไป (California Psychological Inventory) แบบสอบถามการยอมรับตนเอง และการยอมรับผู้อื่น (Acceptance of Self and Others) แบบสอบถามความวิตกกังวล การเก็บตัว การแสดงออก และแบบสำรวจความต้องการ (Edwards Personal Preference Schedule) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ลักษณะบุคลิกภาพของเด็กไทยวัยรุ่นทั้งชายและหญิงแต่ละช่วงอายุ เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กวัยรุ่นเพศเดียวกันในช่วงอายุอื่น สรุปได้ดังนี้

1. เด็กวัยรุ่นชายและหญิง อายุ 13 ปี มีแนวโน้มที่จะต้องการขอความช่วยเหลือ มีความวิตกกังวลและเก็บตัวสูงสุด เด็กวัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะไม่มีความมั่นคงปลอดภัยทางใจ มีการยอมรับตนเองปานกลางแต่ยอมรับผู้อื่นต่ำ เด็กวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มยอมรับตนเองและผู้อื่นค่อนข้างสูง

2. เด็กวัยรุ่นชายและหญิง อายุ 15 ปี มีความต้องการความเป็นระเบียบ เด็กวัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะขัดแย้งจากปัญหาภายใน มีการยอมรับตนเองและผู้อื่นสูงสุด มีความวิตกกังวล เด็กวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มที่จะซื่อสัตย์และอยู่ใต้อิทธิพลของผู้ใหญ่ ทั้งในด้านการกระทำและความคิดเห็นเป็นคนค่อนข้างเก็บตัว มีการยอมรับตนเองและผู้อื่นต่ำ

3. เด็กวัยรุ่น อายุ 15 ปี ทั้งสองเพศ มีแนวโน้มที่จะต้องการการเปลี่ยนแปลง แต่เด็กวัยรุ่นชายมีความสนใจกว้างขวาง มีความวิตกกังวล และเก็บตัวค่อนข้างต่ำ ยอมรับตนเองบ้าง แต่ไม่ยอมรับผู้อื่น เด็กวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มเป็นตัวของตัวเอง ยอมรับตนเองและผู้อื่นค่อนข้างต่ำและมีความวิตกกังวลและการเก็บตัวค่อนข้างต่ำด้วย

4. เด็กวัยรุ่นชายและหญิง อายุ 16 ปี มีแนวโน้มต้องการสัมฤทธิ์ผลและปกครองตนเอง เด็กวัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะตื่นตัวง่าย มีความรับผิดชอบและความวิตกกังวลค่อนข้างต่ำ และค่อนข้างเก็บตัว มีการยอมรับตนเองและผู้อื่นต่ำด้วย เด็กวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มที่จะชอบเข้าสังคม มีความวิตกกังวลค่อนข้างต่ำ แต่ค่อนข้างเก็บตัวและมีการยอมรับตนเองและผู้อื่นสูง

5. เด็กวัยรุ่นชายและหญิง อายุ 17 ปี ทั้งสองเพศมีแนวโน้มที่จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องการคบเพื่อนต่างเพศ เด็กวัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะชอบเข้าสังคม มีลักษณะของผู้นำมีความวิตกกังวลและการเก็บตัวค่อนข้างต่ำ แต่ยอมรับผู้อื่นค่อนข้างสูง เด็กวัยรุ่นหญิงเป็นคนตื่นตัวเสมอ ทำงานเพื่องาน มีความวิตกกังวล และการเก็บตัวค่อนข้างต่ำ มีการยอมรับตนเองและผู้อื่นค่อนข้างต่ำ

นางสาว... ..

จิตรียา ไชยศรีพรหม (2527 : 84) ได้ศึกษาลักษณะบุคลิกภาพการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษา (ม.1 - ม.6) ในกรุงเทพมหานคร พบว่า การปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษา (ม.1 - ม.6) แต่ละระดับชั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเรียงคะแนนจากค่าน้อยไปหามาก ตามระดับชั้นดังต่อไปนี้ ม.2 ม.1 ม.6 ม.4 ม.3 และ ม.5 โดยพบว่าเด็กนักเรียนทุกชั้นสูงกว่าเด็ก ม.2 และเด็ก ม.5 สูงกว่าเด็กทุกชั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการปรับตัวทางสังคม พบว่า คะแนนที่เรียงจากค่าน้อยไปหามากตามลำดับ มีดังต่อไปนี้ ม.2 ม.6 ม.4 ม.3 ม.1 และ ม.5 โดยพบว่าคะแนนของเด็กนักเรียนทุกชั้นสูงกว่า ม.2 และคะแนนของ ม.6 ต่ำกว่า ม.1 และ ม.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าเด็ก ม.2 มีคะแนนการปรับตัวทางสังคมต่ำสุด เช่นเดียวกับการปรับตัวเอง

ภุชงค์ เลาทศิรวิงศ์ (2535 : 93) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้านการปรับตัว และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ศึกษาในระบบโรงเรียนและกึ่งระบบโรงเรียน มีสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวกับครู กับเพื่อน และด้านการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีแนวโน้มที่จะมีปัญหาในทั้งสามด้านมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่บ้าง (โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย)

จากเอกสารงานวิจัย สรุปได้ว่า ระดับชั้นที่ศึกษามีผลต่อการปรับตัวของผู้เรียน ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า ระดับชั้นที่ศึกษาน่าจะเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาโครงการสมทบพิเศษมีการปรับตัวแตกต่างกัน

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับค่าใช้จ่าย

เงินค่าใช้จ่าย

เงินค่าใช้จ่าย หมายถึง จำนวนเงินที่นักศึกษาได้จากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เพื่อกำไรจ่ายต่าง ๆ ในแต่ละเดือน

เพอร์ลแมน (Perlman, 1973 : 13) อธิบายค่าใช้จ่ายทางการศึกษาว่า ประกอบด้วยค่าใช้จ่าย 2 ประเภท คือ

1. ค่าใช้จ่ายทางตรง เป็นค่าใช้จ่ายหรือลงทุนไปจริงเพื่อการศึกษาประกอบด้วย ค่าใช้จ่าย 2 อย่าง คือ

1.1 ค่าใช้จ่ายทางตรงของสังคม เป็นค่าใช้จ่ายที่สังคมลงทุนให้กับ การศึกษา ได้แก่ ค่าจ้างครู ค่าอุปกรณ์ ค่าที่ดิน ค่าอาคาร ซึ่งทางสถาบันการศึกษา อาจได้รับ จัดสรรจากเงินงบประมาณ เงินภาษีหรือเงินบริจาคอื่น ๆ

1.2 ค่าใช้จ่ายทางตรงส่วนตัว เป็นค่าใช้จ่ายที่แต่ละคนลงทุน เพื่อที่จะ ได้รับการศึกษา ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียนและอื่น ๆ

2. ค่าใช้จ่ายทางอ้อม เป็นรายได้ที่เสียไป เนื่องจากการที่บุคคลใช้เวลา มา เรียนแทนที่จะไปทำงาน ทำให้เสียโอกาสที่จะได้รับรายได้ เรียกว่าค่าเสียโอกาส

จากแนวคิดของ พอร์ลแมน (Perlman, 1973 : 13) จะเห็นว่า ค่าใช้จ่าย รายเดือนของนักศึกษาเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่นักเรียนแต่ละคนลงทุนเพื่อการศึกษา ซึ่งจากการ วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาส่วนบุคคลของนักศึกษาพยาบาลของ สมพิศ สมจิตต์ (2536 : บทคัดย่อ) พบว่า นักเรียนพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยรวมต่อคนต่อปี เป็นเงิน 25,040.90 บาท ส่วนใหญ่ได้รับเงินจากผู้อุปการะ 501 - 1000 บาท/เดือน สำหรับสถานะทางการเงินของนักศึกษาในแต่ละเดือน มีดังนี้ มีเงินเหลือเก็บทุกเดือน 8.83% มีเงินใช้พอดีทุกเดือน 23.09% มีเงินไม่พอใช้เป็นบางเดือน 64.94% และมีเงินไม่พอใช้ทุก เดือน 3.14% นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษามีปัญหาการเงิน 66.51% และเมื่อนักศึกษามีปัญหา ขัดข้องเรื่องเงิน วิธีที่นักศึกษาใช้มากที่สุดคือขอเพิ่มจากบิดามารดา ยืมจากเพื่อนและขอทุน การศึกษา คิดเป็น 77.54% 40.40% และ 13.01% ตามลำดับ และวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 19) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยพื้นฐานที่สัมพันธ์กับการปรับตัวในโรงเรียนของ นักเรียน พบว่า นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายต่ำจะทำให้มีความคับข้องใจ และวิตกกังวล สอดคล้อง กับการศึกษาของวิลเลียม และแครพพ์ (Williams and Krapp, 1991 : 784) ที่ศึกษา พบว่า ค่าใช้จ่ายเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา

จากเอกสาร งานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่าค่าใช้จ่ายมีผลต่อการปรับตัวของผู้เรียน ดังนั้น ผู้วิจัยคาดว่า ค่าใช้จ่ายน่าจะเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาโครงการสมทบพิเศษมี การปรับตัวแตกต่างกัน

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับนิสัยทางการเรียน

2.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับนิสัยการเรียน

คำว่า "นิสัย" คือ แนวโน้มของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมจนเป็นนิสัย และเป็นไปโดยอัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้รับการฝึกฝนหรือประสบการณ์ (Eysenck, Arnold and Meili. 1972 : 40)

แมดดอกซ์ (Maddox. 1963 : 2) กล่าวว่า นิสัยขึ้นอยู่กับโอกาสที่บุคคลจะประสบความสำเร็จหรือบังเกิดความพึงพอใจ กล่าวคือ พฤติกรรมใดที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ พฤติกรรมนั้น ๆ ก็จะถูกกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีก จนกระทั่งกลายเป็นนิสัยติดตัวบุคคลนั้นไป

นิสัยในการเรียน จึงเป็นพฤติกรรมทางด้านการเรียนที่บุคคลมีความพึงพอใจ และปฏิบัติเป็นประจำ โดยที่พฤติกรรมนั้นอาจมาจากทักษะในการเรียน และเทคนิคในการเรียน (Zwrenn. 1968 : 1 - 4)

คำว่า "นิสัยในการเรียน" "ทักษะในการเรียน" และ "เทคนิคในการเรียน" มีความหมายที่คล้ายคลึงกันจนอาจทำให้เกิดความสับสน ซึ่งเทคนิคในการเรียนนั้น หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน ซึ่งได้แก่ วิธีการศึกษาค้นคว้า กระบวนการการแก้ปัญหา ส่วนทักษะในการเรียนนั้น ๆ หมายถึง การนำความสามารถพิเศษหรือวิธีการมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับการเรียน ซึ่งได้แก่ วิธีการอ่าน การจด และทำบันทึกย่อการสรุป และการศึกษาค้นคว้าถึงวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ในการเรียน (สุวิมล ว่องวาณิช. 2525 : 19 - 20) และโฮลท์แมน (Holtzman. 1965 : 17) ได้กล่าวเกี่ยวกับ นิสัยในการเรียนว่า หมายถึง พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับ 1) การใช้เวลาเรียน ซึ่งได้แก่ การรู้จักใช้เวลาได้อย่างเหมาะสมในการเรียนและการทำงาน รู้จักแบ่งเวลาว่าควรทำเรื่องใดก่อนหลัง ไม่ผลัดผ่อนหลีกเลี่ยง รอเวลา ทำในเวลากระชั้นชิด ไม่เสียเวลากับเรื่องที่ไม่เป็นสาระจนเกินควร ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายทันต่อเวลา และ 2) วิธีการเรียน ได้แก่ การรู้จักใช้วิธีการเรียนอย่างถูกต้อง มีการวางแผนเตรียมงานก่อนลงมือทำ รู้จักแหล่งข้อมูลที่ต้องการทราบ ทำงานด้วยความมีระเบียบรอบคอบ ทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนเรนน์ และ ลาร์เซน (Wrenn and Larsen. 1969 : 11) กล่าวว่า นิสัยในการเรียนหมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียน นักศึกษา ประพฤติปฏิบัติด้วยสมาธิในการเรียน วิธีการอ่านและการจดคำบรรยาย

การวางแผนการเรียน หรือการแบ่งเวลาเรียน การทบทวนบทเรียน และเจตคติที่มีต่อการเรียน และจาโคโบวิทส์ (Jakobovits. 1971 : 105) กล่าวว่า นิสัยในการเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของยุทธวิธีการเรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบในตัวผู้เรียน นอกจากนี้ฝั่งของพรรค เกิดพิภักซ์ (2538 : 1) กล่าวว่า นิสัยในการเรียนหมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพึงพอใจ และมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วยความตั้งใจ และเอาใจใส่ในการเรียน การวางแผนการเรียนและการจัดระบบการเรียน ความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้ และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่ม ชยัน อดทน รับผิดชอบ พึ่งตนเอง และมีความภูมิใจในผลการเรียนของตน

จะเห็นได้ว่า นิสัยในการเรียนเป็นพฤติกรรมที่สืบเนื่องมาจากทักษะในการเรียนและเทคนิคในการเรียนในการสร้างกิจกรรมเชิงสื่อสารเสริมบทเรียน เพื่อการฝึกฝนการใช้ภาษา สำหรับนักศึกษา อาจถือได้ว่าเป็นเทคนิคในการเรียนอย่างหนึ่ง ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมทางการเรียนที่ปฏิบัติเป็นประจำ ดังนั้น นิสัยในการเรียนจึงหมายถึง พฤติกรรมทางการเรียนที่ปฏิบัติเป็นประจำ โดยที่พฤติกรรมนี้ส่วนหนึ่งมาจากเทคนิคในการเรียน คือ การฝึกใช้ภาษาโดยอาศัยกิจกรรมเชิงสื่อสาร รวมถึงวิธีการทำงานและการใช้เวลาอย่างเหมาะสมของนักศึกษาด้วย

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับนิสัยทางการเรียน

2.4.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ศุภฎี จุลาสัย และคนอื่น ๆ (2531 : 50 - 53) ได้ทำการศึกษาขั้นตอนทางจิตวิทยาการเรียนรู้อังกฤษของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามขั้นตอนของแวลเลท ใน 4 ขั้นตอนแรก และศึกษาความสัมพันธ์ของขั้นตอน การเรียนรู้อังกฤษพื้นฐานและภาษาอังกฤษเฉพาะสาขากับองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ บุคลิกภาพและนิสัย จำนวนปีที่เรียน ภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยสะสม คณะที่ศึกษา ปีที่ศึกษา คะแนนสอบวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน และภาษาอังกฤษเฉพาะสาขาวิชา โดยให้ข้อทดสอบ 2 ฉบับ คือ ข้อสอบภาษาอังกฤษพื้นฐานและภาษาอังกฤษเฉพาะสาขาวิชา เพื่อศึกษาขั้นตอนต่าง ๆ ของการเรียนรู้อังกฤษ และใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับนิสัยและบุคลิกภาพอีก 1 ฉบับ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 จำนวน 160 คน และชั้นปีที่ 2 จำนวน 160 คน แต่ละชั้นปีแบ่งนิสิตที่เรียน

สายศิลปศาสตร์ 80 คน และสายวิทยาศาสตร์ 80 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ขั้นตอนทางจิตวิทยาของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ได้จากการทดลองในครั้งนี้ ความสามารถในการทำข้อสอบตามขั้นตอนทางจิตวิทยาของแวลเลขไม่ได้เป็นไปตามลำดับอย่างที่แวลเลข ได้กล่าวไว้ จากการวิจัยพบว่า นิสัยและบุคลิกภาพไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับความสามารถในการทำข้อสอบวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน และวิชาภาษาอังกฤษเฉพาะสาขาทั้งหมด ยกเว้นข้อสอบวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานตอนที่ 2 และตัวแปรที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษทั้งสองสาขาวิชาคือ คะแนนเฉลี่ยสะสมวิชาภาษาอังกฤษของนิสิต ในขณะที่จำนวนปีที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นตัวแปรที่สำคัญที่อธิบายความสามารถในการทำข้อสอบวิชาภาษาอังกฤษเฉพาะสาขา

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่านิสัยทางการเรียนเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ที่แสดงออกสม่ำเสมอเกี่ยวกับ การใช้เวลาเรียนและวิธีการเรียน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของผู้เรียน ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า นิสัยทางการเรียนน่าจะเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาโครงการสหพันธพิเศมีการปรับตัวแตกต่างกัน

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับลักษณะมุ่งอนาคต

2.5.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต

มีด (Meade. 1971 : 175) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของบุคคลที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคต

มิสเชล (Mischel. 1974 : 287) ให้ความหมายว่า ความสามารถในการคาดการณ์ไกลและสังเกตเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่จะได้รับในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติ ต่อจากนั้นจะควบคุมตนเองให้ปฏิบัติเป็นขั้นเป็นตอนตามแผนที่วางไว้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต ซึ่งการดำเนินการปฏิบัติตามแผนนี้เป็นระยะเวลาอันยาวกว่าจะบรรลุผลหรือจะต้องทำเป็นจำนวนหลายครั้ง ซึ่งเป็นการควบคุมตนเองให้ละเว้นการกระทำบางอย่างในระยะเวลาหนึ่งจนกระทั่ง ได้ผลตามต้องการ

เฮคคอกเซน (Heckhausen. 1967 : 42 - 45) กล่าวถึง ลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า หมายถึง ความสำคัญของการตั้งเป้าหมายในระยะยาวของการทำงาน การคาดการณ์ไกล การวางแผนระยะยาว การมองผลที่จะส่งไปในอนาคต รู้จักอดใจรอได้ หรืออดเปรี้ยวไว้กินหวาน

ซีกูรา (Sequra. 1975 : 5823-B) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นความสามารถของแต่ละบุคคลในการมอบอนาคต การวางแผน และการจัดการเกี่ยวกับอนาคต ที่เป็นไปได้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญเช ประจวบัจฉนิก (2520 : 35) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า เป็นความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดใจรอได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การรอรับรางวัลที่ยิ่งใหญ่ ในอนาคตแทนการรับรางวัลเล็กน้อยซึ่งจะได้รับในทันที หรือการงดบริโภคความต้องการในปัจจุบัน ของตนเอง เพราะเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมา หรือการเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อ จุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบัน และอาจถือว่าเป็น ลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลได้

รัตนา ประเสริฐรัฐสม (2526 : 86) กล่าวว่า การมุ่งอนาคตเป็น ความสามารถที่จะมองการณ์ไกล และวาดภาพอนาคตของตน การมุ่งอนาคตเป็นการคำนึงถึง อนาคต และควบคุมพฤติกรรมไปสู่แนวทางนั้น

นาดยา บิลันธนานนท์ (2526 : 21 - 23) กล่าวถึง ความหมาย ของลักษณะมุ่งอนาคตโดยสรุปได้ว่า เป็นพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกโดยมีการคำนึงถึงผลของ การกระทำนั้น ๆ ว่าจะส่งผลร้ายหรือผลดีแก่ตนเองและสังคมอย่างไร ควรประพฤติหรือปฏิบัติ อย่างไรจึงจะทำให้ไม่เกิดผลร้ายทั้งในปัจจุบันและอนาคต

เพ็ญเช ประจวบัจฉนิก (2527 : 15) กล่าวว่า ลักษณะนิสัยมุ่ง อนาคต หมายถึงลักษณะนิสัยที่อดใจรอได้ รู้จักหักห้ามใจตนเองเพื่อไปสู่จุดหมายปลายทาง ความ สำเร็จ หรือผลตอบแทนที่ยิ่งใหญ่หรือมีคุณค่ามากกว่า รวมทั้งความสามารถในการทบทวน หรือ คาดการณ์ล่วงหน้า และมีความสัมพันธ์กับลักษณะนิสัยความรับผิดชอบด้วย

พินดา สิวสุวรรณ (2527 : 8) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ในสภาพการณ์ต่าง ๆ เพราะเล็งเห็นผลภัยที่จะเกิดตามมา หรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต

จรรยา สุวรรณทัต (2531 : 48) กล่าวถึงลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่าเป็นลักษณะของการมองสู่อนาคตข้างหน้า ซึ่งเป็นการมองที่ลึกซึ้งกว้างไกลที่จะมีผลไม่เพียงแต่ตัวผู้มองเท่านั้น หากครอบคลุมไปถึงบุคคลอื่นและสังคมมนุษย์ชาติที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย และถือว่าเป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาประเทศ

★ 2.5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

2.5.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

มิสเชล และกิลลิแกน (Mischel and Gilligan. 1964 : 375 - 417) พบว่า

1. ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะ โกงน้อย และถ้าเด็กประเภทนี้ โกงจะต้องใช้เวลานานก่อนที่จะกระทำเช่นนั้น

2. การวิจัยอายุการวิจัยรุ่น พบว่าเด็กเหล่านี้มีลักษณะมุ่งปัจจุบัน และจะไม่ยอมรอคอยรางวัลใหญ่แต่จะรอรับรางวัลเล็กที่จะได้ในทันที นอกจากนี้เด็กเหล่านี้ยังไม่สามารถชลอการบำบัดความต้องการของตนเองได้

3. ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นลักษณะหนึ่งของความเป็นพลเมืองดี และส่งผลต่อความเจริญงอกงามของตนเองและประเทศชาติ ฉะนั้นลักษณะมุ่งอนาคตจึงเป็นลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศ

แมคเคลลีแลนด และวินเตอร์ (McClelland and Winter. 1969 : 22) พบว่า การคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคตมีส่วนสำคัญในการทำนายพฤติกรรมของบุคคล เมื่อสถานการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนไป

ไวลค์ (Wolk. 1971 : 6272-B) ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะมุ่งอนาคตของเด็กผิวดำและผิวขาว กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กผิวดำและผิวขาวกลุ่มละ 25 คน ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ มีอายุระหว่าง 12 ปี 1 เดือน ถึง 14 ปี 1 เดือน มีบิดาหรือผู้ปกครองอยู่ในบ้าน และมีระดับสติปัญญาอยู่ระหว่าง 85 - 115 พบว่า

1. เด็กผิวดำมีลักษณะมุ่งอนาคตน้อยกว่าเด็กผิวขาว
2. เด็กผิวดำมองอนาคตในระยะสั้นกว่าเด็กผิวขาว
3. เด็กผิวดำมีวิธีการจัดการเพื่อนำไปสู่ความคาดหวังในอนาคตน้อยกว่าเด็กผิวขาว
4. เด็กผิวดำมีความคาดหวังเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคตน้อยกว่าเด็กผิวขาว

ไวท์ (Wright, 1975 : 298) วิจัยพบว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง คือผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และไม่ว่าเป็นกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย จึงเห็นได้ว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจัดว่าเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงด้วย และยังพบอีกว่าเยาวชนชาวยุการมีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำกว่าปกติ

แลมม์ รอล์ฟ และกีซีล่า (Lamm, Rolf and Gisela, 1976 : 317) ศึกษาเพศและชนชั้นที่มีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของเด็กวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่นชนชั้นกลางกับชนชั้นต่ำที่เป็นเด็กหญิงและเด็กชาย กลุ่มละ 100 คน ที่มีอายุระหว่าง 14 - 16 ปี โดยวัดลักษณะมุ่งอนาคตด้านความหวัง ความกลัว จากคำบอกเล่าของเด็กการตัดสินใจเกี่ยวกับระยะเวลาในการมองอนาคต การมองโลกในแง่ดีและแง่ร้าย พบว่าเด็กหญิงที่มาจากชนชั้นต่ำมองโลกในแง่ดีมากกว่าเด็กหญิงที่มาจากชนชั้นกลาง และเด็กชายที่มาจากชนชั้นต่ำได้ แสดงความหวังและความกลัวในด้านอาชีพมาก และจะเพิ่มขึ้นในอนาคตมากกว่าเด็กหญิงจากชนชั้นต่ำ

2.5.2.2 การวิจัยในประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2520 : 102 - 109) ศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลและนิติตั้งชายและหญิง ในเขตกรุงเทพมหานคร และเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 1, 3, 5 และมหาวิทยาลัยปีที่ 2 ซึ่งมีอายุระหว่าง 11 - 25 ปี และมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งสามระดับ จำนวน 1,400 คน พบว่า

1. ลักษณะมุ่งอนาคตแปรปรวนไปตามลักษณะทางสังคม
- 3 ประการ คือ เพศ ชั้นเรียน และสถานที่เกิด โดยผู้หญิงมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าชาย ผู้ที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตสูงที่สุด ส่วนผู้ที่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตที่สูงสุด และผู้ตอบที่เกิดในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าผู้ตอบที่เกิดในต่างจังหวัด

2. ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ คือผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก แบบใช้เหตุผลและแบบลงโทษทางจิตจะมีลักษณะมุ่งอนาคตสูง

3. ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับ

จริยธรรม

พินดา สิ้นสุวรรณ (2527 : 61) ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในวิชาสังคมศึกษา ศึกษาเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม ด้วยการสอนโดยการใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนแบบบรรยาย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์มีค่าเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนแบบบรรยาย และนักเรียนชายและหญิงที่เรียนโดยการใช้เทคนิคการพยากรณ์

ดวงเดือน พันธุมนาวิน อรพันธ์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์ (2529 : 256) ศึกษาการควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 2 จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดรอบกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,600 คน เป็นนักเรียนชาย 780 คน และนักเรียนหญิง 820 คน พบว่า เยาวชนไทยมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงยอมรับการควบคุมสื่อมวลชนจากบิดา มารดา มาก และยอมรับสื่อมวลชนที่เหมาะสม โดยเฉพาะด้านโทรทัศน์และสิ่งตีพิมพ์มาก และเป็นเยาวชนที่รับรู้ว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสลับมากจากผู้ปกครอง

สมจิตต์ เพิ่มพูล (2532 : 89 - 90) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนที่เรียนโดยการใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน และลักษณะมุ่งอนาคตหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

กนกวรรณ อุ่นใจ (2535 : 57) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการใช้เทคนิคการพยากรณ์ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 30 คน พบว่ากลุ่มที่ได้รับการพัฒนาโดยเทคนิคการพยากรณ์มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับข้อเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จักรวาล ภูพันธ์ (2537 : 72) ได้ศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร จำนวน 24 คน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มและการสอนแบบปกติ ผลการศึกษาปรากฏว่าลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมกลุ่มกับการสอนตามปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต สรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการคาดการณ์ไกล การวางแผน ความเพียรพยายาม การอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลของสังคม สื่อมวลชน ซึ่งเป็นตัวชี้ถึงการมีลักษณะมุ่งอนาคตในตัว of นักศึกษาแต่ละคน ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า ลักษณะมุ่งอนาคตน่าจะเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ทำให้เกิด โครงการสมทบพิเศษ มีการปรับตัวแตกต่างกัน

2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพสมรสของบิดามารดา

2.6.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพสมรสของบิดามารดา

สภาพครอบครัวเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อทัศนคติหรือพฤติกรรมเด็ก เพราะบิดามารดาหรือบุคคลในครอบครัวย่อมมีอิทธิพลในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้กับเด็ก (สุพัตรา สุภาพ. 2521 : 50) ถ้าเด็กมาจากครอบครัวที่แตกแยก กล่าวคือ บิดามารดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ หรือบิดามีภรรยาหลายคน ซึ่งบุตรของภรรยาแต่ละคนได้รับความรักไม่เท่าเทียมกัน จะทำให้เด็กขาดความสุข เกิดการเบียดเบียนบ้าน คิดว่าตนไม่เป็นที่ปรารถนาของครอบครัว จึงกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาในที่สุด เช่น ประพฤติผิดกฎของโรงเรียน ไม่สนใจเรียน เล่นการพนันหรือขโมยของผู้อื่น (สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. 2529 : 166 - 167) ในเรื่องนี้ รุจ วรังษี (2515 : 39) กล่าวว่า บิดามารดาและผู้ปกครองนับว่าเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและคลุกคลีอยู่กับเด็กเป็นประจำเป็นระยะเวลาที่ยาวนานกว่าคนอื่น ๆ เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อ

เด็กมากที่สุด ในด้านความประพฤติและการดำเนินชีวิต และสาเหตุที่ทำให้เยาวชนประพฤติเป็นคนเกเรที่เกิดจากครอบครัวและผู้ปกครองนั้น ได้แก่ การแตกแยก หรือหย่าร้างในครอบครัว พ่อแม่หรือผู้ปกครองทอดทิ้งไม่เอาใจใส่ ไม่กวดขันลงโทษเด็ก ขาดความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาในการอบรมเด็ก มีปัญหาทางเศรษฐกิจและครอบครัว ไม่สนับสนุนให้เด็กเรียนหนังสือ

2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์สมรสของบิดามารดา

2.6.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

สกุเลอร์ (นันทิกา แย้มสรวล. 2522 : 23 ;

อ้างอิงมาจาก Schooler. 1972) ได้ทดสอบผลที่เกิดจากโครงสร้างของครอบครัวที่มีต่อค่านิยมของบุคคล และการรู้จักใช้สติปัญญา เพื่อไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3,102 คน ผลปรากฏว่า คนที่มาจากครอบครัวแตกแยก หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ เป็นคนวิตกกังวล ไม่ไว้ใจคน และเคร่งครัดในคตินิยมมากกว่าคนอื่น ๆ ในกลุ่มตัวอย่าง โดยเฉพาะครอบครัวที่ไม่ใช่ผู้ชายเป็นผู้ใหญ่อยู่ด้วย สมาชิกในครอบครัวจะมีความเสื่อมสมรรถภาพในการยึดหยุ่นด้านคตินิยม

2.6.2.2 งานวิจัยในประเทศ

เสาวลักษณ์ เลิศดำรงค์เดช และคนอื่น ๆ (2525 : 1 - 3) ทำการวิจัยเรื่องการสำรวจสุขภาพจิตเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน จำนวน 621 คน โดยใช้แบบทดสอบ MMPI ฉบับภาษาไทยของ เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว ซึ่งดัดแปลงมาจาก The Minnesota Multiphasic Personality Inventory ของ Hathaway และ Mokingly พบว่า กลุ่มวัยรุ่นที่ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา มีแนวโน้มที่จะมีปัญหาสุขภาพจิตสูงกว่าวัยรุ่นที่อยู่กับบิดามารดา และกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นชายที่ไม่ได้อยู่กับบิดามารดามีแนวโน้มที่จะมีปัญหาสุขภาพจิตสูงกว่าวัยรุ่นชายที่อยู่กับบิดามารดา

ธีรวัฒน์ นิจนตร (2526 : 202) ได้ศึกษาสภาพเชิงจิตสังคมในโรงเรียนกับสุขภาพของเด็กวัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวแตกแยก มีสุขภาพจิตสี่ด้าน คือ มโนภาพแห่งตนซึมเศร้า วิตกกังวล และสุขภาพจิตรวมเสื่อมกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวปกติ

จากเอกสารและงานวิจัยชี้ให้เห็นว่าสภาพครอบครัวที่สมบูรณ์และสงบสุข ทำให้เด็กมีสุขภาพจิตดีและมีปัญหาน้อยกว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวแตกแยก การที่เด็กไม่สนใจเรียนหรือมีปัญหาการเรียนในด้านต่าง ๆ นั้น อาจเป็นเพราะว่าบิดามารดาปล่อยปละละเลย ไม่ให้ความสนใจในตัวเด็กเลย ทำให้เด็กรู้สึกว่าการเรียนไม่มีประโยชน์ขาดกำลังใจในการเรียน

2.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับฐานะทางเศรษฐกิจของบิดา

มารดา

สภาพครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะมีผลต่อการปรับตัว และนำไปสู่ปัญหาความประพฤติก่อกวนต่อสังคม และปัญหาทางด้านอารมณ์ด้วย ดังที่ ริงเนสส์ (Ringness. 1968 : 270) ใช้ได้แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ พบว่า พวกชั้นกลางจะเป็นพวกที่มีความมั่นคงทางด้านอารมณ์เป็นตัวของตัวเอง ขณะที่พวกที่มีฐานะเศรษฐกิจต่ำมีแนวโน้มขาดความอบอุ่น หงุดหงิดง่าย และมีอาการทางประสาท เช่น กัดเล็บ พวกนี้มีความยากลำบากในการควบคุมอารมณ์ มีความวิตกกังวลปรับตัวเข้าสังคมไม่ค่อยได้มากกว่าพวกชั้นกลาง และชั้นสูง นอกจากนี้ เรดริค และคนอื่น ๆ (Redich and others. 1978 : 229 - 230) ได้ศึกษาจากคนไข้ที่มาอยู่โรงพยาบาลจิตเวช พบว่า มีคนไข้ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ร้อยละ 78 สอดคล้องกับ สปริงเกอร์ (Springer. 1958 : 321 - 328) ได้ค้นพบว่า ความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็ก มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับฐานะความเป็นอยู่ของบิดามารดา กล่าวคือ เด็กที่มาจากบ้านที่ยากจน มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ และสังคมต่ำจะเป็นคนที่ปรับตัวไม่ดี และมีอารมณ์ไม่มั่นคง มีปริมาณมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับปานกลาง

สำหรับประเทศไทย ประชากรส่วนใหญ่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ จากการศึกษาด้านจิตแพทย์ยืนยันว่า ถ้าเด็กหิวโหย อดอยากรุนแรง จะมีพฤติกรรมต่อต้านสังคม ระวังผู้อื่น มองคนอย่างไม่เป็นมิตรไม่ไว้วางใจใคร ก่อให้เกิดความแปรปรวนทางจิต (สุภา มาลากุล. 2518 : 38) เช่นเดียวกับ สุพัฒน์ บัญญัติ. 2515 : 128) แสดงถึงสถิติการวิจัยไว้ว่า ในครอบครัวที่มีบุตรเกินกว่า 4 คน ปรากฏว่าบุตรที่เกิดขึ้นคนหลัง ๆ มีแนวโน้มจะเป็นโรคจิต โรคประสาทมากกว่าพวกแรก เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ทำให้การเลี้ยงดูบกพร่อง

อัมพร โอตระกูล (2521 : 144 - 155) ได้ศึกษาปัญหาการปรับตัวที่มีผลต่อสุขภาพจิต พบว่า ผู้ที่มีปัญหาการปรับตัวมักมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง และต่ำเสียส่วนใหญ่

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้นสรุปว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา มีผลต่อการปรับตัวของบุคคลผู้ที่มีปัญหาการปรับตัว สาเหตุหนึ่งเกิดจากรฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดาที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้วิจัยคาดว่าฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา น่าจะเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ทำให้ นักศึกษาโครงการสมทบพิเศษมีการปรับตัวแตกต่างกัน

2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ บิดามารดา

2.8.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ บิดามารดา

บ้านเป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตเด็ก โดยมีพ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นตัวจักรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อตัวเด็กเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านบุคลิกภาพ ทักษะคิด ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนความประพฤติและรวมไปถึงความสำเร็จในชีวิตของเด็กก็ว่าได้ ในที่นี้จะได้พิจารณาถึงความสำเร็จในชีวิตการศึกษาเล่าเรียนของเด็กนักเรียน ซึ่งพ่อแม่ ผู้ปกครอง มีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีความมุ่งหวังต่อการประสบความสำเร็จของบุตรหลาน เขาย่อมจะต้องการให้เด็กได้รับการศึกษาในระดับสูงสุดเท่าที่เขาจะทำได้ และประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี พ่อแม่ผู้ปกครองที่เข้าใจ จะให้ความสนใจในการศึกษาของเด็ก มีเวลาในการเอาใจใส่ดูแลการเรียนของเด็ก ให้คำแนะนำในการเรียน เป็นกำลังใจให้กับเด็ก และคอยสนับสนุนส่งเสริมในเรื่องการศึกษาเล่าเรียนแก่เด็กเป็นอย่างดี สิ่งเหล่านี้จะเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กสามารถทำการศึกษาเล่าเรียนจนประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี ดังที่งานวิจัยของสถาบัน ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2529 : 301) ที่ได้ศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ของประเทศไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วไป เมื่อปี พ.ศ. 2529 พบว่า การศึกษาของบิดามี อิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนค่อนข้างสูง และการสนับสนุนการเรียนของบิดามารดาของนักเรียน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลายปีของนักเรียน

2.8.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา

2.8.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

บีดเวลด์ (Bidweld. 1967 : 7) ได้ระบุว่า สังคมอเมริกันฐานะทางสังคมของครอบครัวมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการศึกษาของบุตร นอกจากนี้ยังมีผู้วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวนักเรียน แล้วได้ผลสอดคล้องกัน

เมเยอร์แบงค์ (Marjoribank. 1972 : 103 - 109) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อม และระดับฐานะทางสังคม กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอายุ 11 ขวบ จำนวน 185 คน โดยใช้แบบทดสอบ Primary Mental Ability จากแบบสอบถามพบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองให้การส่งเสริมการเล่าเรียน จะมีคะแนนจากแบบทดสอบ Primary Mental Ability สูง ซึ่งคะแนนจากแบบทดสอบ Primary Mental Ability ยังมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย

2.8.2.2 งานวิจัยในประเทศ

วัฒนา พุ่มเล็ก (2513 : 97) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถทางด้านการเรียนสูงกับนักเรียนที่มีความสามารถทางด้านการเรียนต่ำ ในระดับมัธยมศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2513 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความใกล้ชิดกับบิดามารดาและพี่น้อง ตลอดจนได้รับการแนะนำทางการเรียนจากบิดามารดามากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้นสรุปว่า การสนับสนุนส่งเสริมต่อการศึกษาของบิดามารดาช่วยส่งผลต่อการปรับตัวของบุตร และเป็นแรงกระตุ้นให้บุตรศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา น่าจะเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาโครงการสมทบพิเศษมีการปรับตัวแตกต่างกัน

2.9 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับบรรยากาศการเรียนการสอน

2.9.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน

การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนมีองค์ประกอบต่าง ๆ หลายองค์ประกอบ ประคินันท์ อูปรมัย (2523 : 123 - 137) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบ พอสรุปได้ 4 ประการ คือ

1. บุคลิกภาพบางประการของครู มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน รูปร่างหน้าตา และการแต่งกาย มีผลต่อการดึงดูดความสนใจ แต่บุคลิกภาพบางประการ เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง การใช้คำพูด อารมณ์ขันและบทบาทในฐานะผู้นำของครู มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนอย่างมาก

2. พฤติกรรมของครูที่แสดงออกตามทัศนคติและความคาดหวังบางประการที่ครูมีอยู่ มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนและต่อนักเรียน เป็นผู้มองโลกในแง่ดี ย่อมสร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ชั้นเรียนได้มากกว่าครูที่มีทัศนคติในทางตรงข้าม ความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียนก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของครูที่แสดงออกต่อนักเรียนด้วย

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง มีผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การให้นักเรียนได้มีโอกาสซักถาม เข้าร่วมกิจกรรมให้มาก จะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความสุข กระตือรือร้น ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนด้วยกันเองก็จะมีส่วนช่วยทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วย

4. ครูรู้จักใช้การเสริมแรงที่เหมาะสม จะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียน การเสริมแรงที่ทำอย่างจริงจัง เหมาะกับสภาพการณ์ ไม่จำเป็นต้องใช้เฉพาะกับพฤติกรรมที่ดีที่สุด แต่ควรใช้กับพฤติกรรมที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะกับนักเรียนที่เรียนอ่อนหรือเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2527 : 48 - 67) ได้กล่าวถึงแนวทางการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้อันดีสำหรับผู้เรียนและผู้สอนในแง่ของปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับสิ่งต่างๆ ซึ่งมีอยู่ 4 ประการ คือ

1. ปฏิกริยาระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศแห่งความกลัวให้เกิดขึ้น การเรียนรู้มิใช่เกิดในชั้นเรียนเสมอไป ดังนั้นการพบปะซักถามนอกชั้นเรียนจะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรได้ง่ายขึ้น อย่าทำให้เกิดการเสียหน้า และควรฟังความคิดเห็นจากนักเรียนบ้าง

2. ปฏิกริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เช่น การอภิปราย การโต้ว่าที่ การรายงาน ผู้เรียนจะช่วยทำให้เกิดปฏิกริยาตอบสนองระหว่างกัน ฝึกการทำงานร่วมกัน เป็นการสร้างบรรยากาศของสังคมที่เป็นกันเองระหว่างผู้เรียน

3. ปฏิกริยาระหว่างผู้เรียนกับวัตถุประสงค์ วัสดุอุปกรณ์จะช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ง่ายขึ้น ลดเวลาการเรียนการสอน การนำนวัตกรรมมาใช้ จะช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน

4. ปฏิกริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน ตั้งแต่อาคารสถานที่ บริเวณ ความงาม ความปลอดภัย จากกลิ่นควัน และเสียงรบกวน ตลอดจนบุคลากรต่าง ๆ

โดยสรุป การเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ ผู้สอน ผู้เรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอน เพราะจะเป็นผู้กำหนดบรรยากาศเกี่ยวกับการเรียนการสอนแต่ละครั้ง จะให้เป็นไปในแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับผู้สอนเป็นหลักซึ่งที่ทั้งสิ้น คุณลักษณะของผู้สอนจะส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพหลายประการ เช่น ความรู้ในเรื่องที่จะสอนดี มีทัศนคติที่ดีต่อการสอน มีความเห็นอกเห็นใจผู้เรียน พื้นฐานที่จะช่วยสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนนั้น วิสัย ทัศน์ใหญ่ และคนอื่น ๆ (2528 : 83 - 87) ได้สรุปไว้ว่า

1. การยอมรับผู้เรียนในฐานะบุคคล (Respect as a Person) คือ การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ความจริงใจระหว่างครูและศิษย์ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ ถ้าบรรยากาศในห้องเรียนมีแต่ความก้าวร้าว แข่งขันความกดดัน อคติ เอารัดเอาเปรียบ ย่อมไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปในทิศทางที่พึงประสงค์

2. การสื่อสารแบบเปิด (Open Communication) การสื่อสารแบบเปิดที่อยู่ในบรรยากาศของการยอมรับเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล อารมณ์ ความรู้สึก ค่านิยม พฤติกรรม แนวคิดของแต่ละบุคคลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน รวมทั้งการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ บรรยากาศในชั้นเรียนที่ตอบสนองการปฏิบัติด้านความรู้สึก คุณลักษณะ ค่านิยม การเสาะแสวงหาความเป็นตัวของตัวเองจะเกิดขึ้นจากเนื้อหา กระบวนการเรียนการสอนที่ส่งผลที่ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า สามารถพัฒนาช่วยเหลือตนเองได้และพร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

2.9.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน

2.9.2.1 งานวิจัยต่างประเทศ

มัวร์ (Moor. 1957 : 2) วิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนชายและหญิง เกรด 10 - 12 ในบอสตัน พบปัญหาที่นักเรียนเผชิญเรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ ความสัมพันธ์กับครู ความสำเร็จในการเรียน บริการของโรงเรียนและการศึกษาต่อในอนาคต

สมิธ (Smith. 1970 : 611) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศในโรงเรียนและห้องเรียน ปรากฏผลว่า โรงเรียนมีผลต่อการพัฒนาการสร้างสรรค์ของนักเรียนมาก ห้องเรียนที่นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นใหม่ ๆ แปลก ๆ ของตนเอง โดยเฉพาะได้เต็มที่ย่อมเป็นห้องเรียนที่สนับสนุน การคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

ราห์มัน (Rahman. 1965 : 405) ศึกษาสาเหตุของการสูญเสียเล่าทางการศึกษาจากนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเมืองเดคคา (Decca) ระหว่างเกรด 7 - 11 ในขณะที่ยังเรียนไม่สำเร็จ พบว่า สาเหตุการสูญเสียเล่าทางการศึกษามีหลายประการ เช่น ปัญหาค่าเงินในการซื้ออุปกรณ์การเรียน เศรษฐกิจภายในครอบครัวต่ำ การตกชั้น สุขภาพร่างกายไม่ดี และการคมนาคมระหว่างบ้านกับโรงเรียนไม่สะดวก

2.9.2.2 งานวิจัยในประเทศ

บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 179) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน โดยใช้ผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 1,415 คน ครู 30 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10 ปรากฏว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียน ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม ความถนัด ความสนใจ แรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ มีนิมิตเกี่ยวกับตนเอง เวลาที่ใช้ในการเรียน อาชีพของบิดามารดา คุณภาพของการสอน บรรยากาศในห้องเรียน

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้นสรุปว่า บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีเป็นแรงผลักดันให้ผู้เรียนสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าและมีผลต่อการเรียนให้สำเร็จ นอกจากนี้ยังพบอีกว่าบรรยากาศการเรียนการสอนมีผลต่อสุขภาพจิต และส่งผลต่อการปรับตัวของผู้เรียนอีกด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยคาดว่าบรรยากาศการเรียนการสอนจะเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ทำให้ให้นักศึกษาโครงการสมทบพิเศษมีการปรับตัวแตกต่างกัน

2.10 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

2.10.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สถาบันอุดมศึกษา มีคุณภาพทางวิชาการคือ คุณภาพของคณาจารย์ ดังนั้นการประเมินมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัยจึงยึดเกณฑ์ว่าถ้ามีคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพียงพร้อมทั้งด้านปริมาณและความสามารถแล้วก็เชื่อว่ามาตรฐานการศึกษาจะดีตามไปด้วย และถ้าจะวิเคราะห์ให้ลึกซึ้งลงไป ก็มักจะพบได้ว่า ความมีชื่อเสียงของสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวข้องกับคุณภาพของอาจารย์เสมอ (วิจิตร ศรีสอ้าน, 2528 : 71) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของยูเนสโกว่าอาจารย์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดส่วนหนึ่ง ที่จะทำให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมีคุณภาพก้าวหน้า เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ (Unesco, 1973 : 76 - 77)

อุทุมพร ทองอุไทย (2522 : 1 - 15) ได้ศึกษาลักษณะอาจารย์ในอุดมคติ จากนิสิตระดับปริญญาตรี 137 คน ในระดับบัณฑิตศึกษา 162 คน ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2521 พบว่า ความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี และบัณฑิตวิทยาลัย ที่มีต่อการสอนของอาจารย์ระดับอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กัน ความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรีต่อลักษณะอาจารย์ในอุดมคติของตน เรียงลำดับที่พึงพอใจมากที่สุดลงไปคือ

1. มีการเตรียมการสอนดี
2. มีความปรารถนาที่ดีต่อนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน
3. มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ทันสมัยกว้างขวางและถูกต้อง
4. ให้อตัวอย่างข้อเปรียบเทียบและความเป็นจริงในการอธิบายได้

อย่างเหมาะสม

5. สามารถบรรยายความรู้ที่อยู่นอกเหนือเนื้อหาวิชาเรียนได้อย่างดี
- ส่วนลักษณะการสอนของอาจารย์ในอุดมคติตามความเห็นของนิสิตระดับ

บัณฑิตศึกษา เรียงลำดับที่พึงพอใจมากที่สุดคือ

1. ให้อตัวอย่างเปรียบเทียบและความเป็นจริงในการอธิบายได้อย่าง

เหมาะสม

2. มีการเตรียมการสอนดี

3. มีความสนใจและสนุกในการสอน
4. ให้ความคิดใหม่แก่นิสิต
5. สามารถจูงใจนิสิตให้ทำงานอย่างดีที่สุด

ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาของสถาบัน

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง นั้น สถาบันฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องนี้อย่างมาก ซึ่งมองเห็นได้จากการที่สถาบันฯ ได้แต่งตั้งอาจารย์กลุ่มหนึ่ง ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาในแต่ละกลุ่มแต่ละชั้นปี เป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่นักศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่เข้าศึกษาในสถาบันฯ เช่น การลงทะเบียนเรียน การเลือกวิชาเรียน การจัดกิจกรรม ตลอดจนปัญหาด้านอื่น ๆ เช่น ปัญหาส่วนตัว ปัญหาการเงิน ปัญหาเรื่องที่พักอาศัย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์ทางวิชาการในลักษณะอื่น ๆ อีก ได้แก่ การให้คำปรึกษาหารือในส่วนของเนื้อหาวิชาการแก้ปัญหาการเรียน การเอื้อเพื่อเอกสารเกี่ยวกับการเรียน รวมทั้งการให้ความสนทนสนมเป็นการส่วนตัว การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา จึงเห็นได้จากสภาพความสัมพันธ์ทางวิชาการของอาจารย์และนักศึกษาคงผูกพันสนิทสนมเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาที่นักศึกษาเลือกเรียนและปริมาณจำนวนนักศึกษานั้นด้วย

2.10.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

2.10.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

จากการวิจัยของโคแกน (Cogan. 1975 : 135 - 139) พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนิสิต จะทำให้การเรียนของนิสิตดีขึ้นยิ่ง อาจารย์และนิสิตมีความสัมพันธ์กันมากเท่าใด นิสิตจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์ และนิสิตจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนิสิต นิสิตมีความศรัทธาในตัวอาจารย์ ซึ่งจะช่วยให้นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มองเห็นการเรียนเป็นงานประจำ กิจกรรมเป็นงานอดิเรก การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน จะทำให้ผลการเรียนของนิสิตดีขึ้น

2.10.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ประภาศรี สุฉันทบุตร (2522 : 61) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาร้อยละ 96.83 เข้าห้องเรียนก่อนเวลาที่อาจารย์จะเข้าสอน นักศึกษาที่สามารถจดจำบรรยายได้ทันอยู่เสมอมีร้อยละ

65.30 นักศึกษาที่เรียนด้วยความเพลิดเพลินมีเพียงร้อยละ 51.26 และมีนักศึกษาที่ไม่เคยถกเถียงกับปัญหาวิชาการกับอาจารย์สูงถึงร้อยละ 74.93 และเมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมในด้านการเรียนแตกต่างกัน แต่นักศึกษาในคณะวิชาต่างกันและภูมิภาคต่างกัน จะมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมในด้านการเรียนไม่แตกต่างกัน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2527 : 130 -142)

ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ 10 แห่ง พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเรียนการสอน คือ ความสนใจในวิชาที่เรียน ผู้สอน มีความเป็นกันเอง และวิธีสอนของอาจารย์ ส่วนปัจจัยที่มีผลให้นักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด 3 ปัจจัย คือ ผู้สอนเตรียมการสอนอย่างดี มีความเป็นกันเองและกระตือรือร้นในการสอน ส่วนปัญหาด้านการเรียนการสอน พบว่า ปัญหาด้านอาจารย์ผู้สอน ใช้วิธีการสอนไม่ดี บรรยายไม่ถูกวิธี ทำให้ชั้นเรียนน่าเบื่อหน่าย ปัญหาของนักศึกษา คือ เกียจคร้าน ง่วงนอน เบื่อ และขาดสมาธิ

เขาวนารถ อุทัยมกุล (2528 : 91) ได้ศึกษาสภาพ

แวดล้อมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์ พบว่า อาจารย์ และนักศึกษามีทัศนคติในด้านการเรียน การสอนระดับสูง เกี่ยวกับอาจารย์มีความรู้ความสามารถอย่างลึกซึ้งในวิชาที่ตนสอน อาจารย์ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา นักศึกษาเอาใจใส่ในการฟังคำบรรยาย ไม่ส่งเสียงเอะอะพูดคุย การยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา และให้นักศึกษาในชั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของผู้เรียน ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตร ส่งผลให้ผู้เรียนเอาใจใส่ต่อการเรียนมากขึ้นทำให้ผลการเรียนดียิ่งขึ้นอีกด้วย ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่าสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์น่าจะเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาโครงการสมทบพิเศษมีการปรับตัวแตกต่างกัน

2.11 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ

เพื่อน

การอยู่ในกลุ่มเพื่อนจะเปิดโอกาสให้วัยรุ่นเรียนรู้เกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การควบคุมพฤติกรรมของตนเอง การพัฒนาทักษะทางสังคมกับบุคคลที่อยู่ในวัยเดียวกัน การแลกเปลี่ยนความรู้สึกและปัญหาที่คล้ายคลึงกัน ทำให้วัยรุ่นสามารถเข้าใจผู้อื่น เข้าใจความแตกต่างระหว่างตนเองกับผู้อื่น เกิดความผูกพันและยอมรับซึ่งกันและกัน มีการพัฒนามโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง สามารถสังเกตได้ว่า บุคคลอื่นคิดอย่างไรเกี่ยวกับตนหรือเขาคิดเกี่ยวกับตัวเขาเองอย่างไร และผู้อื่นมีปฏิริยาอย่างไรกับตน พฤติกรรมของตนเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นหรือไม่ สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญต่อความรู้สึกที่มีต่อตนเอง และเป็นรากฐานของการสร้างเอกลักษณ์ของตน ช่วยในการพัฒนาบทบาททางเพศที่ชัดเจน นอกจากนี้ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่วัยรุ่นมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มทำให้วัยรุ่นมีเป้าหมายชีวิต เห็นคุณค่าของตนเอง และมีความหวังที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไปในอนาคต อีกทั้งการได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีคนเห็นคุณค่าและยอมรับ รู้สึกว่าตนเองเหมือนคนอื่น ๆ หรืออย่างน้อยที่สุดก็ไม่แตกต่างไปจากคนอื่น ๆ ส่วนผู้ที่ไม่สามารถเรียนรู้ที่จะร่วมกับคนอื่นได้ทั้งที่เป็นเพศเดียวกันและต่างเพศ เมื่อเขาเป็นผู้ใหญ่ในภายหลัง เขาก็จะประสบกับปัญหาในการคบเพื่อน

สำหรับการปรับตัวกับเพื่อนในมหาวิทยาลัยนั้น มีความสำคัญมาก เนื่องจากนิสิตนักศึกษาต้องอยู่ห่างไกลจากบิดามารดา จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยเพื่อน ทั้งในด้านการเรียน และในชีวิตประจำวัน การมีเพื่อนทั้งชายและหญิงที่รักใคร่สนิทสนม ไว้วางใจ จริงใจและหวังดีต่อกัน เป็นสิ่งที่มีคุณค่า (มัลลวีร์ อุดุลวานศิริ. 2534 : 65) อีกทั้งเพื่อนยังช่วยให้นักศึกษาที่ประสบปัญหาการปรับตัวจากที่บ้านให้สามารถปรับตัวในมหาวิทยาลัยได้ ช่วยสนับสนุนในการเรียนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ช่วยให้เกิดความเข้าใจตนเองในด้านอารมณ์และด้านจิตใจ ช่วยทำให้เรียนรู้ชีวิตการอยู่ร่วมกับนิสิตนักศึกษาอื่น ๆ ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านทัศนคติและค่านิยม และช่วยทำให้เกิดความคิดและประสบการณ์ใหม่ ๆ บาสกิน (Baskin. 1968 :307) กล่าวว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อการปรับตัวและพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ เพื่อนช่วยให้มีความรู้สึกเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น และมีประสบการณ์ในการปะทะสังสรรค์ในสังคม ไพทูร์ย์ ลินลารัตน์ (2524 : 12) ได้แบ่งความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนเอาไว้

2 ลักษณะ คือ

1. ความสัมพันธ์ทางด้านอารมณ์ คือ ความสัมพันธ์ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐาน ของความรู้สึกและความผูกพันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน เป็นการตัดสินพิจารณาใด ๆ อาศัยความรู้สึก อารมณ์ และอาวุโสเป็นหลัก กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์แบบนี้เป็นกิจกรรมทางความรู้สึก อารมณ์ เช่น การบันเทิง การเลี้ยงสังสรรค์ การเชียร์กีฬา เป็นต้น

ความสัมพันธ์แบบนี้ย่อมสูญหายและถูกทำลายได้โดยง่าย เพราะไม่ได้เกิด ด้วยเหตุผล และหลักการใด ๆ

2. ความสัมพันธ์ทางสติปัญญา ตั้งอยู่บนเหตุผลและหลักการ อาศัยความรู้ ความคิด เหตุผลและสติปัญญาเป็นเครื่องเชื่อมโยง เช่น ความรู้สึกระหว่างเพื่อนร่วมงานระหว่าง อาจารย์กับศิษย์ที่เฝ้าหาความรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตัดสินพิจารณาปัญหาใด ๆ ก็ อาศัยเหตุผลและหลักการ และความรู้เป็นหลัก ผู้มีเหตุผลที่ดีกว่าย่อมถูกต้อง กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง กับความสัมพันธ์แบบนี้ได้แก่ การอภิปราย พูดคุย ถกเถียง ประชุมหรือสัมมนากันในเรื่องของวิชา ความรู้ พบว่าลักษณะวัฒนธรรมของกลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบอย่าง เดียวที่สำคัญที่สุดในประสบการณ์ ของนักศึกษา ลักษณะของนักศึกษาที่เหมือนกันจะนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่สามัคคีของกลุ่ม

นอกจากนี้ จิววรรธ สุขพันธ์ไพธาราม (2527 : 112 - 113) ได้กล่าวถึง ข้อดีของการปรับตัวกับเพื่อนของวัยรุ่น ดังต่อไปนี้

- 1) ช่วยให้อายุรุ่นมีสิ่งยึดเหนี่ยว ไม่เกิดความรู้สึกถูกทอดทิ้งให้ว่าเหว เกินไป
- 2) ช่วยให้อายุรุ่นมีประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกันในสังคม เพื่อเป็นบทเรียน ในวัยผู้ใหญ่
- 3) ช่วยให้อายุรุ่นลดความเพ้อฝัน การปรับตัวเพื่อให้พ้นจากความกังวลใน ปัญหาต่าง ๆ ทำให้วัยรุ่นหาทางออกด้วยการสร้างความฝันต่าง ๆ ที่ตนเห็นว่าตนต้องการจะได้รับความ สุข ความสำเร็จ ซึ่งเป็นการวาดภาพของตนเองในอุดมคติ การปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ มี เพื่อนคุยไม่มีเวลาว่างที่จะเพ้อฝัน
- 4) ช่วยให้อายุรุ่นลดความเครียดหรือความกดดันได้ ความกังวลอดีตจิตใจ ของวัยรุ่นมีมาก ปัญหาบางปัญหาสามารถที่จะบอกเล่าให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองทราบได้ บาง ปัญหาไม่สามารถที่จะบอกเล่าให้ทราบได้ การคบเพื่อนจะช่วยให้อายุรุ่นได้ปรับทุกข์กับผู้ที่ปัญหา เช่นเดียวกัน ช่วยทำให้เกิดความสบายใจได้

5) ช่วยให้อัยกรุ่นเกิดความคิดในเรื่องการเสียสละ การเห็นแก่ส่วนรวม การร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ช่วยให้อัยกรุ่นได้เรียนรู้ในเรื่องการอยู่ร่วมกัน รู้จักช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน มีความอดทน อดกลั้น มีหลักเกณฑ์ในการทำงานที่เป็นแบบแผนและช่วยให้อัยกรุ่นวางตัวได้อย่างเหมาะสมในสังคม

2.11.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับ

เพื่อน

2.11.1.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ในต่างประเทศ นิวคอมป์ และวิลสัน (Newcomb and Wilson. 1968 : 12) ได้วิจัยพบว่า คณะที่นิสิตสังกัดอยู่และกลุ่มเพื่อนเมื่อมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของนิสิตใหม่ เมื่อนิสิตเปรียบเทียบความเชื่อของตนกับกลุ่มเพื่อนที่อยู่ในชั้นสูงกว่า พบว่า ถ้าตนเองมีทัศนคติต่างไปจากบรรทัดฐานของกลุ่ม ตนเองจะยอมรับทัศนคติของกลุ่มที่มีความรู้สึกรู้ว่า บรรทัดฐานของกลุ่มนั้นถูกต้องและจะปฏิบัติตามเพราะต้องการให้กลุ่มยอมรับตน กอดเสียบ และ ฮอตกินส์ (Gottlieb and Hodgkins. 1963 : 226 - 289) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรม และลักษณะของนิสิตที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในสหรัฐอเมริกา พบว่า นิสิตมีแนวโน้มที่จะแยกตัวออกจากลักษณะของสังคมในมหาวิทยาลัย และแสวงหาค่านิยมของตนเองจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดวิด และแฮร์ (David and Hare. 1956 : 13 - 20) ที่ศึกษาพบว่า ลักษณะวัฒนธรรมของกลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในประสบการณ์ของนิสิต ลักษณะของนิสิตที่เหมือนกันจะนำไปสู่ความสมัครสมานสามัคคีของกลุ่ม

2.11.1.2 งานวิจัยในประเทศ

วิเชียร กาลจักร (จิตรา วสุวานิช. 2528 : 114 ; อ้างอิงมาจาก วิเชียร กาลจักร. 2518) ได้ศึกษาปัญหาการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อนของนักศึกษา ปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการศึกษาพบว่า อุปสรรคในการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อนของนักศึกษา มีผลเนื่องมาจากระบบการเรียนในมหาวิทยาลัยที่ต้องพึ่งตนเองมากที่สุด การไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย การขาดความเชื่อมั่นในตนเองและมีความวิตกกังวลในเรื่องการเรียนมากเกินไป นอกจากนี้ ทัศนคติ บุคลิกภาพและความเชื่อมั่นที่แตกต่างกันก็มีส่วนทำให้เกิดปัญหาในการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้เช่นกัน

สิริวรรณ คามข่ม (2520 : 59 - 61) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวในการคบเพื่อนต่างเพศของนักศึกษาหญิงปีที่ 1 ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนสตรีและนักศึกษาปีที่ 1 ที่สำเร็จการศึกษามาจากโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาหญิงที่จบจากโรงเรียนสตรี มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนต่างเพศที่แตกต่างไปจากนักศึกษาหญิงที่สำเร็จการศึกษามาจากโรงเรียนสาธิต โดยสังเกตได้จากการที่นักศึกษาหญิงที่สำเร็จการศึกษามาจากโรงเรียนสตรีมีเพื่อนน้อย ชอบอยู่ในกลุ่มเพื่อนเพศเดียวกัน มีความวิตกกังวลในการมีนัด ถ้ามีความพอใจในเพื่อนต่างเพศจะไม่แสดงออกโดยตรง ในปีที่เดียวกัน เตือนจิตต์ จิตต์อารี (2520 : 77) ได้ศึกษาการคบเพื่อนของนิสิตหญิง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลการศึกษาพบว่านิสิตหญิงส่วนใหญ่นิยมคบเพื่อนที่มีลักษณะ 5 ประการ เรียงตามลำดับความนิยมจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ เพื่อนที่มีความประพฤติดี เพื่อนที่ให้ความช่วยเหลือดี เพื่อนที่มีความสนใจตรงกัน เพื่อนที่เรียนดี และมีฐานะ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการคบเพื่อน พบว่ามีปัญหาที่เกิดจากการคบเพื่อนเพศเดียวกันมากกว่าเพื่อนต่างเพศ นอกจากนี้ยังพบว่า ชั้นเรียนและภูมิภาคนามิผลทำให้ลักษณะของเพื่อนที่คบ และปัญหาที่เกิดจากการคบเพื่อนแตกต่างกัน และเมื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการคบเพื่อนกับตัวแปร ภูมิภาคนามิ ชั้นเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทำให้ลักษณะของเพื่อนที่คบ และปัญหาที่เกิดจากการคบเพื่อน แตกต่างกัน

วัชรินทร์ แก้วลา (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมสังคม กลุ่มเพื่อนในทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยครูนครราชสีมา ผลการศึกษาสรุปข้อคิดเห็นหรือเหตุผลของนักศึกษาได้ดังนี้ การพัฒนาสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนให้อีกอันวยต่อการเสริมสร้างบุคลิกภาพของนักศึกษานั้น วิทยาลัยครูควรดำเนินการเรื่องต่อไปนี้เป็นคือ ส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของสังคมกลุ่มเพื่อน จัดสภาพแวดล้อมวิทยาลัยที่เอื้อต่อการพัฒนาสังคมกลุ่มเพื่อน พัฒนาคุณภาพของการจัดกิจกรรมนักศึกษา และการให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักศึกษาในการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน

จากเอกสารงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า วิทยุที่เป็นนิสิต นักศึกษา มีความสนใจ มีความต้องการ และมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อน พบว่า นิสิต นักศึกษาขาดความเชื่อมั่นในการคบเพื่อนเพื่อความวิตกกังวลในการมีนัด และมีปัญหาในการคบเพื่อนทั้งเพื่อนเพศเดียวกัน และเพื่อนต่างเพศ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.1 คณะวิทยาศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์ เริ่มก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2520 โดยเป็นส่วนหนึ่งของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และวิทยาศาสตร์ ขณะนั้นดำเนินการสอนวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐานให้กับทุกหลักสูตรในระดับปริญญาตรีของสถาบัน ต่อมาใน พ.ศ. 2525 ได้เริ่มดำเนินการเปิดหลักสูตรและทำการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีทางวิทยาศาสตร์ประยุกต์ 3 สาขาวิชา คือ เคมี อุตสาหกรรม ฟิสิกส์ประยุกต์ และสถิติประยุกต์ ในปี พ.ศ. 2527 และ 2528 ได้เพิ่มหลักสูตรการสอนอีกสองสาขาตามลำดับ คือ คณิตศาสตร์ประยุกต์และเทคโนโลยีชีวภาพ การรับนักศึกษาในหลักสูตรข้างต้น รับจากผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์หรือเทียบเท่าที่สอบคัดเลือกผ่านทบวงมหาวิทยาลัย และที่ทางคณะจัดสอบขึ้นเอง เพื่อคัดเลือกนักศึกษาจากโรงเรียนในภาคตะวันออก 8 จังหวัด คือ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี จันทบุรี ตราด ระยอง นครนายก สมุทรปราการ และในเขตกรุงเทพฯ เฉพาะเขตลาดกระบัง ทั่วประเทศ หนองจอก มีนบุรี บางเขน ดอนเมือง โดยมีจุดประสงค์เพื่อกระจายโอกาสให้เยาวชนในชนบท และในเขตใกล้เคียงของสถาบันฯ ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในปัจจุบันมีการผลิตบัณฑิตรวม 5 สาขาวิชา โดยมีจำนวนนักศึกษาประมาณ 800 คน

ในปีการศึกษา 2536 คณะวิทยาศาสตร์ได้เพิ่มเติมการรับสมัครสอบคัดเลือกนักศึกษาเพื่อเข้าศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต 5 สาขาวิชา ในโครงการสัมทบพิเศษ โดยมีจุดประสงค์เพื่อการส่งเสริมการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและบรรเทา การขาดแคลนบัณฑิต ในสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ

นอกเหนือจากการดำเนินการเกี่ยวกับการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์ทั้ง 5 สาขาวิชา คณะวิทยาศาสตร์ยังทำหน้าที่บริการวิชาการพื้นฐานแก่ทุกหลักสูตรของสถาบัน ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย การเผยแพร่ผลงานทางวิทยาศาสตร์ และการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

หลักสูตรวิทยาศาสตรประยุกต์ใน 5 สาขาวิชาของคณะวิทยาศาสตร์ ได้เน้นหนักทางด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์และความสัมพันธ์กับวงการอุตสาหกรรม นักศึกษาสามารถเรียนรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติในห้องปฏิบัติการและฝึกงานในโรงงานอุตสาหกรรม บัณฑิตทุกคนจึงมีความสามารถในการทำงานร่วมกับวิศวกรภายในวงการอุตสาหกรรมทั้งภาครัฐและเอกชนได้เป็นอย่างดี

3.2 การรับนักศึกษาโดยโครงการสหภาพพิเศษ

เพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและบรรเทาปัญหา การขาดแคลนบัณฑิตในสาขาวิทยาศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ คณะวิทยาศาสตร์ จึง ได้เริ่มดำเนินการรับนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) โดยการสอบคัดเลือกสหภาพ พิเศษ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2536 เป็นต้นไป

หลักสูตร วท.บ. ที่คณะฯ เปิดสอนในขณะนี้ มี 5 สาขา คือ

1. สาขาคณิตศาสตร์ประยุกต์
2. สาขาเคมีอุตสาหกรรม
3. สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ
4. สาขาฟิสิกส์ประยุกต์ (โซลิตสเตทอิเล็คทรอนิกส์)
5. สาขาสถิติประยุกต์

หลักสูตร วท.บ. นี้ เป็นหลักสูตร 4 ปี โดยมีหน่วยกิตตลอดหลักสูตร 150

หน่วยกิต หลักสูตรสาขาเคมีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีชีวภาพ และฟิสิกส์ประยุกต์ เน้นหนักการประ ยุกต์ เพื่อใช้งานด้านอุตสาหกรรม มีการฝึกงานในโรงงานอุตสาหกรรม และมีการ เรียนวิชาพื้นฐานทางวิศวกรรมศาสตร์ หลักสูตรสาขาคณิตศาสตร์ประยุกต์และสถิติประยุกต์นั้น เน้น การเรียนการสอนทางด้านคอมพิวเตอร์ และมีวิชาบังคับทางคอมพิวเตอร์ไม่ต่ำกว่า 18 หน่วยกิต มีวิชาเลือกทางคอมพิวเตอร์ให้เรียนได้รวมทั้งสิ้นประมาณ 35 หน่วยกิต

จำนวนนักศึกษาที่จะรับในแต่ละปีการศึกษา มีดังนี้

1. สาขาคณิตศาสตร์ประยุกต์	10 คน
2. สาขาเคมีอุตสาหกรรม	10 คน
3. สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ	10 คน
4. สาขาฟิสิกส์ประยุกต์	10 คน
5. สาขาสถิติประยุกต์	10 คน
รวม	50 คน

3.3 อัตราค่าบำรุงการศึกษา และค่าธรรมเนียม

ผู้ผ่านการสอบคัดเลือก จะต้องชำระเงินค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้สถาบันฯ ในวันลงทะเบียนรายงานตัวตามรายการดังต่อไปนี้

1) ค่าขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาใหม่	100 บาท
2) ค่าลงทะเบียนเรียนหน่วยกิตละ	50 บาท
3) ค่าบำรุงห้องสมุด ภาคการศึกษาละ	100 บาท
4) ค่าบริการสุขภาพ ภาคการศึกษาละ	50 บาท
5) ค่าบำรุงการศึกษา ภาคการศึกษาละ	250 บาท
6) ค่าประกันของเสียหาย	100 บาท
7) เงินอุดหนุนทางวิชาการ ภาคการศึกษาละ	20,000 บาท

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นสถาบันการศึกษาที่เปิดโอกาสให้นักเรียนสายวิทยาศาสตร์ที่ต้องการศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐ เข้าศึกษาได้ในโครงการสมทบพิเศษ โดยคณะจัดสอบและคัดเลือกนักศึกษาโดยตรง โดยมีการจัดบริการทางด้านวิชาการและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษาเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทั่วไป ในขณะที่เดียวกันสถาบันฯ ก็มีลักษณะเฉพาะตัวในด้านการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และยังมีนักศึกษาเข้าศึกษาเป็นจำนวนมาก เมื่อนักศึกษาเข้ามาศึกษาในสถาบันแล้ว ก็พบสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่แตกต่างไป จากการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา สภาพแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านี้ทั้งด้านส่วนตัว ครอบครัวและสถาบันการศึกษา อาจส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาด้วย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี โครงการสมทบพิเศษ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 178 คน เป็นนักศึกษาชาย 96 คน และนักศึกษาหญิง 82 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี โครงการสมทบพิเศษ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 178 คน เป็นนักศึกษาชาย 96 คน และนักศึกษาหญิง 82 คน ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมด ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและชั้นปี

ชั้นปี	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
1	28	20	48
2	21	25	46
3	24	18	42
4	23	19	42
รวม	96	82	178

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถามการปรับตัว ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ตอน
ดังนี้

- ★ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปี ค่าใช้จ่าย สถานภาพสมรสของบิดามารดา
- ★ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการปรับตัว
- ★ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน
- ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต
- ★ ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน
- ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา
- ★ ตอนที่ 7 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
- ตอนที่ 8 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

วิธีการสร้างเครื่องมือและหาคอนภาพเครื่องมือ

วิธีการสร้างแบบสอบถามการปรับตัวมีขั้นตอนดังนี้

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ข้อมูลในเรื่อง เพศ ชั้นปี ค่าใช้จ่าย สถานภาพสมรสของบิดามารดา และฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านหรือเติมคำลงในช่องว่าง () ให้ครบทุกข้อ

1. เพศ

- () ชาย
() หญิง

2. ชั้นปี

- () ชั้นปีที่ 1
() ชั้นปีที่ 2
() ชั้นปีที่ 3
() ชั้นปีที่ 4

3. ค่าใช้จ่าย.....บาท/เดือน

4. สถานภาพสมรสของบิดามารดา

- () บิดามารดาอยู่ร่วมกัน
() บิดามารดาแยกกันอยู่
() บิดามารดาหย่าร้างกัน
() บิดาและ/หรือมารดาถึงแก่กรรม

5. ฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดาต่อเดือน

- () บิดามารดามีรายได้มากกว่า 11,001 บาทขึ้นไป
() บิดามารดามีรายได้ตั้งแต่ 4,501 - 11,000 บาท
() บิดามารดามีรายได้ต่ำกว่า 4,500 บาทลงมา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการปรับตัว มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว เพื่อนำมา เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามการปรับตัวของ สุมาลี สุวรรณภักดี (2541)

2.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามการปรับตัว จำนวน 31 ข้อ ตามแนวคิดที่ได้จาก ข้อ 2.1 และ 2.2 นำแบบสอบถามการปรับตัวไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรศุภกุล อาจารย์ไพศาล อัมประเสริฐ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภิต ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

2.4 นำแบบสอบถามการปรับตัว จำนวน 31 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ผ่านการสอบรวมของทบวงมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงที่สุดมาต่ำสุด แล้วยกนักศึกษา 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามการปรับตัว จำนวน 22 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.75 - 7.59

๓๐.๓๑๖
2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จำนวน 22 ข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (- Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.873

ลักษณะของแบบสอบถามการปรับตัว เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริงจริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามการปรับตัว

10

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือ
ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้างและบางครั้งไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
	<u>การปรับตัวด้านการเรียน</u>					
0	เมื่อข้าพเจ้าเรียนไม่เข้าใจ ข้าพเจ้าจะ ซักถามข้อสงสัยจากอาจารย์ทันที
00	ข้าพเจ้านอนไม่ค่อยหลับในช่วงก่อนสอบ
	<u>การปรับตัวด้านสังคม</u>					
0	ข้าพเจ้ารู้สึกว้าเมื่อมีการขัดแย้งกับเพื่อน ข้าพเจ้ามักจะเก็บเอาความคิดไม่สบายใจ เป็นเวลานาน
00	ข้าพเจ้าชอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่องต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อน
	<u>การปรับตัวด้านอารมณ์</u>					
0	ข้าพเจ้ายอมรับข้อบกพร่องของตนเองตาม ความเป็นจริงโดยไม่หลอกตัวเอง
00	ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดใจโดยไม่ทราบ สาเหตุ

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลระดับการปรับตัว ของคะแนนเฉลี่ยทั้งหมดตามแนวของ เบสท์

(Best. 1975) ดังนี้

3.50 - 5.00	หมายถึง	การปรับตัวดี
2.50 - 3.49	หมายถึง	การปรับตัวพอใช้
1.00 - 2.49	หมายถึง	การปรับตัวไม่ดี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยทางการเรียน

3.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสำรวจนิสัยในการเรียนของ บราวน์ และโฮล์ทแมน (Brown and Holtzman, 1966) และเป็นฉบับภาษาไทยของผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538) เสาวลักษณ์ จุมพลพงษ์ (2527) ปราณี ปฐมชัยวัฒน์ (2534) และศรีระพร จันทโนทก (2538)

3.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียนจำนวน 44 ข้อ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 3.1 และ 3.2 นำแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน ไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรศุภกุล อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภาน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

3.4 นำแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน จำนวน 44 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ผ่านการสอบรวมของทบวงมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงที่สุดมาต่ำสุด แล้วแยกนักศึกษา 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.86 - 12.49

3.4 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามจำนวน 30 ข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (- Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.941

ลักษณะของแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ เป็นประจำ บ่อย บางครั้ง น้อยครั้ง และนาน ๆ ครั้ง

ตัวอย่างแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่นักศึกษากระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน แล้วโปรดขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว ดังนี้

- เป็นประจำ หมายถึง ตรงกับการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
 บ่อย หมายถึง ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
 บางครั้ง หมายถึง ตรงกับการกระทำของนักศึกษบบ้างบางครั้ง
 น้อยครั้ง หมายถึง ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้งมาก
 นาน ๆ ครั้ง หมายถึง ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้งมาก
 จนแทบไม่เกิดขึ้นเลย

ข้อที่	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อย	บางครั้ง	น้อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง
	<u>1. การแบ่งเวลาในการเรียน</u>					
0	ข้าพเจ้ามีเวลาทำการบ้านหลังเลิกเรียน.
00	ข้าพเจ้าไม่รู้จักวางแผนในการอ่านหนังสือ
	<u>2. การทำการบ้าน</u>					
0	ข้าพเจ้าทำกิจกรรมและงานตามที่อาจารย์มอบหมาย
00	เมื่อถึงกำหนดเวลาส่งงานข้าพเจ้าทำไม่เสร็จจึงไม่เข้าเรียนในวิชานั้น

ข้อที่	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อย	บางครั้ง	น้อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง
	3. การทบทวนบทเรียน					
0	ข้าพเจ้าขาดสมาธิในการทบทวนบทเรียน
00	ข้าพเจ้าอ่านและสรุปเนื้อหาที่เรียนเพื่อใช้ในการอ่านก่อนสอบ
	4. การตั้งใจเรียน					
0	ข้าพเจ้ากระตือรือร้นในการเรียน
00	ข้าพเจ้าใจลอยขณะอาจารย์สอน
	5. การวางแผนในการเรียน					
0	ข้าพเจ้ามักไปเที่ยวสนุกสนานกับเพื่อน
	เลยไม่ได้อ่านหนังสือก่อนสอบ
00	ข้าพเจ้าจัดตารางเวลาในการเรียน
	ในแต่ละวัน

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

เป็นประจำ	ให้คะแนน	5	คะแนน
บ่อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
บ่อยครั้ง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อยครั้ง	ให้คะแนน	2	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

เป็นประจำ	ให้คะแนน	1	คะแนน
บ่อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
บ่อยครั้ง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อยครั้ง	ให้คะแนน	4	คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ เบสท์ (Best. 1975)

3.50 - 5.00	หมายถึง	นิสัยทางการเรียนดี
2.50 - 3.49	หมายถึง	นิสัยทางการเรียนพอใช้
1.00 - 2.49	หมายถึง	นิสัยทางการเรียนไม่ดี

ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตของ สมจิตต์ เพิ่มพูล (2532) กนกวรรณ อุ่นใจ (2535) และทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ (2541)

4.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 18 ข้อ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 4.1 และ 4.2 นำแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต ไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรสุภกุล อาจารย์ไพศาล อ้นประเสริฐ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภาก เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

4.4 นำแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 18 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ผ่านการสอบรวมของทบวงมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้

เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงที่สุดมาต่ำสุด แล้วแยกนักศึกษา 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 18 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.10 - 10.75

4.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จำนวน 18 ข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (- Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.872

ลักษณะของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท์ (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริงจริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด หมายถึง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
- จริง หมายถึง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
- จริงบ้าง หมายถึง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษบ้างและไม่ตรงบ้าง
- จริงน้อย หมายถึง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
- จริงน้อยที่สุด หมายถึง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนเพื่อประสบความสำเร็จในการเรียน
00	การเรียนหนังสือไม่ทำให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในอนาคตเสมอไป

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ เบสท์ (Best. 1975)

3.50 - 5.00	หมายถึง	ลักษณะมุ่งอนาคตมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	ลักษณะมุ่งอนาคตปานกลาง
1.00 - 2.49	หมายถึง	ลักษณะมุ่งอนาคตน้อย

ตอนที่ 5 แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

5.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

5.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอนของประกายทิพย์ พิชัย (2539) และแบบสอบถามสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของ สมศรี บุญอรุณรักษา (2539)

5.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน จำนวน 24 ข้อ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 5.1 และ 5.2 นำแบบสอบถาม บรรยากาศการเรียนการสอน ไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จัตรสุกุล อาจารย์ไพศาล อินประเสริฐ และอาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

5.4 นำแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน จำนวน 24 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ผ่านการสอบรวมของทบวงมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสุดมาต่ำสุด แล้วแยกนักศึกษา 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน จำนวน 19 ข้อ มี ค่า t อยู่ระหว่าง 1.75 - 5.19

5.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จำนวน 19 ข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (- Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.876

ลักษณะของแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง เพียงช่องเดียวที่ตรงกับความคิดเห็นความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด ตรงกับความคิดเห็นความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด
 จริง ตรงกับความคิดเห็นความรู้สึกของนักศึกษามาก
 จริงบ้าง ตรงกับความคิดเห็นความรู้สึกของนักศึกษาบ้างและไม่ตรงบ้าง
 จริงน้อย ตรงกับความคิดเห็นความรู้สึกของนักศึกษาน้อย
 จริงน้อยที่สุด ตรงกับความคิดเห็นความรู้สึกของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	1. วิธีการสอนของอาจารย์					
0	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม ในระหว่างการเรียนการสอน
00	อาจารย์สอนเร็วช้าพอเจ้าฟังไม่ทัน.....
	2. สถานที่เรียน					
0	สภาพห้องเรียนเหมาะสมกับลักษณะวิชา..
00	สถาบันตั้งอยู่ชานเมืองนักศึกษาไปมา ไม่สะดวก
	3. สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน					
0	สภาพห้องเรียนมีอุปกรณ์การเรียน การสอนอย่างพอเพียง
00	อุปกรณ์ในภาคปฏิบัติมีจำนวนน้อย เมื่อ เทียบกับจำนวนนักศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ เบสท์ (Best. 1975)

3.50 - 5.00	หมายถึง	บรรยากาศการเรียนการสอนดี
2.50 - 3.49	หมายถึง	บรรยากาศการเรียนการสอนพอใช้
1.00 - 2.49	หมายถึง	บรรยากาศการเรียนการสอนไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

6.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

6.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของ เสาวรัตน์ จุลรัตน์ (2535)

6.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา จำนวน 38 ข้อ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 6.1 และ 6.2 นำแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา ไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรศุกุล อาจารย์ไพศาลอินประเสริฐ และอาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

6.4 นำแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา จำนวน 38 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ผ่านการสอบรวมของทบวงมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสุดมาต่ำสุด แล้วแยกนักศึกษา 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา จำนวน 33 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.75 - 8.44

6.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จำนวน 33 ข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (- Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.865

ลักษณะของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือของใด
ช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
- จริง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
- จริงบ้าง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้างและไม่ตรงบ้าง
- จริงน้อย ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
- จริงน้อยที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่สุด
	1. <u>พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อ นักศึกษา</u>					
0	บิดามารดาแสดงความชื่นชม เมื่อ ข้าพเจ้าทำคะแนนสอบได้ดี					
00	บิดามารดาไม่ค่อยสนใจซักถามเกี่ยวกับ การเรียนของข้าพเจ้า					
	2. <u>พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่อ บิดามารดา</u>					
0	ข้าพเจ้าตั้งใจเล่าเรียนให้สำเร็จตาม ความตั้งใจของบิดามารดา					
00	ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อถูกบังคับให้อ่าน หนังสือทุกวัน					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ เบสท์ (Best. 1975)

3.50 - 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ บิดามารดา ดี
2.50 - 3.49	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ บิดามารดา พอใช้
1.00 - 2.49	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ บิดามารดา ไม่ดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

7.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

7.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ของ ปรภายทิพย์ พิชัย (2539)

7.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ จำนวน 12 ข้อ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 7.1 และ 7.2 นำแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร ฉัตรศุภกุล อาจารย์ไพศาลอันประเสริฐ และอาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์ไสภา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาข้อความและภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

7.4 นำแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ จำนวน 12 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่ผ่านการสอบรวมของทบวงมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงสุดมาต่ำสุด แล้วแยกนักศึกษา 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ จำนวน 9 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 1.79 - 6.27

7.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จำนวน 9 ข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (∞ - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.882

ลักษณะของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด, จริง, จริงบ้าง, จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือของใด
ช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้างและไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อยที่สุด
	<u>1. พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อ นักศึกษา</u>					
0	อาจารย์ที่สอนรับฟังเหตุผลของนักศึกษา
00	ข้าพเจ้าไม่ถามปัญหาหรือข้อสงสัย เพราะ รู้สึกอาจารย์ไม่เป็นกันเองกับนักศึกษา
	<u>2. พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่อ อาจารย์</u>					
0	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนตลอดเวลาที่เรียน ในห้องเรียน
00	ข้าพเจ้าไม่ยอมปรึกษาอาจารย์ เมื่อมี ปัญหาการเรียนหรือปัญหาส่วนตัว

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ เบสท์ (Best. 1975)

3.50 - 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ดี
2.50 - 3.49	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์พอใช้
1.00 - 2.49	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ไม่ดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

8.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

8.2 ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนของ ประกายทิพย์ พิชัย (2539)

8.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน จำนวน 12 ข้อ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 8.1 และ 8.2 นำแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรศุภกุล อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาข้อความ และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

8.4 นำแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน จำนวน 12 ข้อ ซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่ผ่านการสอบรวมของทบวงมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25% โดยนำคะแนนที่ตรวจแล้วมาเรียงลำดับจากสูงที่สุดมาต่ำสุด แล้วแยกนักศึกษา 25% ที่ได้คะแนนสูง และ 25% ที่ได้คะแนนต่ำ นำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test เลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป มาใช้เป็นแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน จำนวน 11 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.18 - 6.48

8.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (- Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.875 ลักษณะของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
- จริง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
- จริงบ้าง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้างและไม่ตรงบ้าง
- จริงน้อย ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
- จริงน้อยที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	เพื่อน ๆ ยอมรับฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้า
00	เพื่อนของข้าพเจ้าเห็นแก่ตัวไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

- จริงที่สุด ให้คะแนน 5 คะแนน
- จริง ให้คะแนน 4 คะแนน
- จริงบ้าง ให้คะแนน 3 คะแนน
- จริงน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน
- จริงน้อยที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริง	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ เบสท์ (Best, 1975)

3.50 - 5.00	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนดี
2.50 - 3.49	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนพอใช้
1.00 - 2.49	หมายถึง	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนไม่ดี

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 27 ธันวาคม 2541 ถึงวันที่ 21 มกราคม 2542 ได้ข้อมูลกลับมาร้อยละ 100
3. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ กล่าวคือ ตอบครบทุกข้อของนักศึกษา ปรากฏว่า แบบสอบถามทุกฉบับตอบครบทุกข้อ จึงนำมาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์การปรับตัวของนักศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปี ค่าใช้จ่าย สถานภาพสมรสของบิดามารดา และฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการปรับตัว
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรด้านเพศด้วย t-test

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรด้านส่วนตัวและสิ่งแวดล้อมที่แบ่งเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้เชฟเฟ (Scheffe)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง - ต่ำ โดยใช้สูตร t-test

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

\bar{X}_H แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

\bar{X}_L แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

S_H^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง

S_L^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

n_H, n_L แทน จำนวนนักศึกษาของกลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ ตามลำดับ

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อแบบสอบถามทั้งหมด

$$\sum S_i^2 \quad \text{แทน} \quad \text{คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ}$$

$$S_t^2 \quad \text{แทน} \quad \text{คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ}$$

3. สถิติที่ใช้วิเคราะห์สมมติฐาน

3.1 ใช้ t-test Independent ทดสอบความแตกต่างระหว่าง 2 กลุ่ม โดย

ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่พิจารณาใน t-distribution

\bar{X}_1 แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

\bar{X}_2 แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

S_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 1

S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

3.2 ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance) โดยพิจารณาค่า F-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไปโดยใช้สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป

MS_b แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ถ้าพบว่าค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่ทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe)

$$S = \sqrt{(k - 1)F(\infty, df_b, df_w), \frac{2}{n}MS_w}$$

เมื่อ S แทน ค่าวิกฤติแบบเชฟเฟ
 $F(\infty, df_b, df_w)$ แทน ค่า F ที่เปิดจากตารางแจกแจงของค่า F ที่นัยสำคัญทางสถิติ = ∞

โดยมีค่า

$$df_b = k - 1$$

$$df_w = N - k$$

MS_w แทน ค่า Mean Square ภายในกลุ่ม

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อจะให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย ดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-Distribution
df	แทน	Degree of Freedom
SS	แทน	Sum of Squares
MS	แทน	Mean Squares
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบแบบ t-Distribution

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์การปรับตัวของนักศึกษา จำนวนตามตัวแปร เพศ ชั้นปี ค่าใช้จ่าย สถานภาพสมรสของบิดามารดา และฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการปรับตัว
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรด้าน เพศ ด้วย t-test
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรด้านส่วนตัว และสิ่งแวดล้อมที่แบ่งเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และถ้าพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้เชฟเฟ (Scheffe)

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปรับตัวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ ชั้นปี ค่าใช้จ่าย สถานภาพสมรสของบิดามารดา และฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรด้านเพศด้วย t-test

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรด้านส่วนตัว และด้านสิ่งแวดล้อมด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และวิเคราะห์ทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของ Scheffe

ผลการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปรับตัวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ชั้นปี ค่าใช้จ่าย สถานภาพสมรสของบิดามารดา และฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา

ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปรับตัวที่เป็น
กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ชั้นปี ค่าใช้จ่าย สถานภาพสมรสของบิดามารดา และฐานะ
เศรษฐกิจของบิดามารดา

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	n	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.	การแปล ความหมาย การปรับตัว
1. เพศ	ชาย	96	53.9	3.30	0.55	พอใช้
	หญิง	82	46.1	3.38	0.50	พอใช้
2. ชั้นปี	ชั้นปีที่ 1	48	27.0	3.29	0.53	พอใช้
	ชั้นปีที่ 2	46	25.8	3.32	0.49	พอใช้
	ชั้นปีที่ 3	42	23.6	3.38	0.56	พอใช้
	ชั้นปีที่ 4	42	23.6	3.34	0.54	พอใช้
3. ค่าใช้จ่าย ต่อเดือน	ต่ำกว่า 3,000 บาท	87	48.9	3.09	0.51	พอใช้
	3,001 - 5,000 บาท	56	31.5	3.61	0.44	ดี
	มากกว่า 5,001 บาท	35	19.7	3.51	0.38	ดี

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับของตัวแปร	n	ร้อยละ	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมายการปรับตัว
4. สถานภาพสมรสของบิดามารดา	บิดามารดาอยู่ร่วมกัน	144	80.9	3.39	0.51	พอใช้
	บิดามารดาแยกกันอยู่	18	10.1	3.01	0.60	พอใช้
	บิดามารดาหย่าร้างกัน	10	5.6	3.12	0.37	พอใช้
	บิดาและ-หรือมารดาถึงแก่กรรม	6	3.4	3.35	0.47	พอใช้
5. ฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา	11,001 บาทขึ้นไป	132	74.2	3.32	0.50	พอใช้
	4,501 - 11,000 บาท	41	23.0	3.47	0.56	พอใช้
	ต่ำกว่า 4,500 บาท	5	2.8	2.73	0.38	พอใช้
	รวม	178	100.0	3.33	0.53	พอใช้

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย ตามเกณฑ์ของ เบสท์ (Best. 1975)

3.50 - 5.00 หมายถึง การปรับตัวดี

2.50 - 3.49 หมายถึง การปรับตัวพอใช้

1.00 - 2.49 หมายถึง การปรับตัวไม่ดี

จากตาราง 2 จะเห็นได้ว่า คะแนนเฉลี่ยการปรับตัวของนักศึกษาในแต่ละกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

1. ตัวแปรเพศ จะเห็นได้ว่า นักศึกษาชายมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.30 คะแนน นักศึกษาหญิงมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.38 คะแนน ทุกกลุ่มมีระดับการปรับตัวอยู่ในระดับ "พอใช้"

2. ตัวแปรระดับชั้นปีที่ศึกษา จะเห็นได้ว่านักศึกษาที่อยู่ชั้นปีที่ 1 คะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.29 นักศึกษาที่อยู่ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.32 คะแนน นักเรียนที่อยู่ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.38 คะแนน และนักศึกษาที่อยู่ชั้นปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.34 คะแนน ทุกกลุ่มมีการปรับตัวอยู่ในระดับ "พอใช้"

3. ตัวแปรค่าใช้จ่าย จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.09 คะแนน อยู่ในระดับ "พอใช้" นักศึกษาที่มีระดับค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือน 3,001 - 5,000 บาท มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.61 คะแนน อยู่ในระดับ "ดี" และนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนมากกว่า 5,001 บาท มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.51 คะแนน อยู่ในระดับ "ดี"

4. ตัวแปรสถานภาพสมรสของบิดามารดา จะเห็นได้ว่า นักศึกษาที่บิดามารดาอยู่ร่วมกันมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.39 คะแนน นักศึกษาที่บิดามารดาแยกกันอยู่มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.01 คะแนน นักศึกษาที่บิดามารดาหย่าร้างกันมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.12 คะแนน และนักศึกษาที่บิดามารดาถึงแก่กรรมมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.35 คะแนน ทุกกลุ่มมีการปรับตัวอยู่ในระดับ "พอใช้"

5. ตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา จะเห็นได้ว่า นักศึกษาที่รายได้ของบิดามารดาต่อเดือนมากกว่า 11,001 บาท มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.32 คะแนน นักศึกษาที่รายได้ของบิดามารดาต่อเดือน 4,501 - 11,000 บาท มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.47 คะแนน นักศึกษาที่รายได้ของบิดามารดาต่อเดือนต่ำกว่า 4,500 บาท มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 2.73 คะแนน ทุกกลุ่มมีการปรับตัวอยู่ในระดับ "พอใช้"

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรเพศ ด้วย t-test ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบการปรับตัว จำแนกตามตัวแปรเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t
ชาย	96	3.30	0.55	-1.05
หญิง	82	3.38	0.50	

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิง มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรด้านส่วนตัว และด้านสิ่งแวดล้อม ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและวิเคราะห์ทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

3.1 เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว จำนวนตามระดับชั้นปีที่ศึกษา

ชั้น	n	\bar{X}	S.D.
ชั้นปีที่ 1	48	3.29	0.53
ชั้นปีที่ 2	46	3.32	0.49
ชั้นปีที่ 3	42	3.38	0.56
ชั้นปีที่ 4	42	3.34	0.54

จากตาราง 4 พบว่า การปรับตัวของนักศึกษา ที่มีระดับชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกัน จะเห็นกล่าวคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวมากที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4, 2 และ 1 ตามลำดับ

เมื่อนำผลคะแนนที่แตกต่างกันของนักศึกษาในแต่ละกลุ่มดังกล่าว มาวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการปรับตัวของนักศึกษา ที่ศึกษาอยู่ในระดับ
ชั้นปีที่แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	0.21	0.70	0.25**
ภายในกลุ่ม	174	48.60	0.27	
รวม	177	48.81		

จากตาราง 5 พบว่า นักศึกษาที่อยู่ชั้นปีที่แตกต่างกันมีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

3.2 เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรนิสัยทางการเรียน ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว จำแนกตามระดับนิสัยการเรียน

ระดับนิสัยการเรียน	n	\bar{X}	S.D.
นิสัยการเรียนไม่ดี	59	2.97	0.39
นิสัยการเรียนดีพอใช้	60	3.31	0.53
นิสัยการเรียนดี	59	3.72	0.35

จากตาราง 6 พบว่า นักศึกษาที่มีนิสัยการเรียนดี มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวสูงสุด รองลงมาคือ นักศึกษาที่มีนิสัยการเรียนดีพอใช้ และนักศึกษามีนิสัยการเรียนไม่ดี มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวน้อยที่สุด

เมื่อนำผลคะแนนที่แตกต่างกันของนักศึกษาในแต่ละกลุ่มดังกล่าว มาวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ปรากฏผลดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของนักศึกษา ที่มโนสัย
การเรียนรู้แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	16.66	8.33	45.35*
ภายในกลุ่ม	175	32.14	0.18	
รวม	177	48.81		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่า นักศึกษาที่มโนสัยการเรียนรู้แตกต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อนำไปทดสอบเป็นรายคู่ ได้ผลดังปรากฏในตาราง 8

ตาราง 8 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเป็นรายคู่ ในแต่ละกลุ่ม
 นิสัยการเรียน ด้วยวิธีการของ Scheffe

คะแนนเฉลี่ย ระดับนิสัยการเรียน	คะแนนเฉลี่ยระดับนิสัยการเรียน		
	ไม่ดี (2.97)	พอใช้ (3.31)	ดี (3.72)
ไม่ดี (2.97)	-	0.34*	0.75*
ดีพอใช้ (3.31)		-	0.41*
ดี (3.72)			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 สรุปได้ว่า นักศึกษาที่มีนิสัยการเรียนดี และนักศึกษาที่มีนิสัยการเรียนพอใช้ มีคะแนนเฉลี่ยปรับตัวดีกว่านักศึกษาที่มีนิสัยการเรียนไม่ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่มีนิสัยการเรียนดีมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวดีกว่านักศึกษาที่มีนิสัยการเรียนพอใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรค่าใช้จ่าย ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว จำแนกตามค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือน	n	\bar{X}	S.D.
ต่ำกว่า 3,000 บาท	87	3.09	0.51
3,001 - 5,000 บาท	56	3.61	0.44
มากกว่า 5,001 บาท	35	3.51	0.38

จากตาราง 9 พบว่า นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่าย 3,001 - 5,000 บาทต่อเดือน มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวสูงสุด รองลงมาคือ นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายเกินกว่า 5,001 บาทขึ้นไป และ นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 3,000 บาท มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวน้อยที่สุด

เมื่อนำผลคะแนนที่แตกต่างกันของนักศึกษาในแต่ละกลุ่มดังกล่าว มาวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของนักศึกษา ที่มีค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	10.61	5.30	24.30*
ภายในกลุ่ม	175	38.20	0.21	
รวม	177	48.81		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่า นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อนำไปทดสอบเป็นรายคู่ ได้ผลดังปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัว เป็นรายคู่ในแต่ละกลุ่ม
ค่าใช้จ่าย ด้วยวิธีการของ Scheffe

คะแนนเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ	คะแนนเฉลี่ยค่าใช้จ่ายที่ได้รับ		
	ต่ำกว่า 3,000 บาท (3.03)	มากกว่า 5,001 บาท (3.51)	3,001 - 5,000 บาท (3.61)
ต่ำกว่า 3,000 บาท (3.09)	-	0.42*	0.52*
มากกว่า 5,001 บาท (3.51)		-	0.10
3,001 - 5,000 บาท (3.61)			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 สรุปได้ว่า 1) นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 3,001 - 5,000 บาท และนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนมากกว่า 5,001 บาท มีการปรับตัวดีกว่านักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 3,001 - 5,000 บาท มีการปรับตัวไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนมากกว่า 5,001 บาท

3.4 เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต ดังแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว จำแนกตามลักษณะมุ่งอนาคต

ลักษณะมุ่งอนาคต	n	\bar{X}	S.D.
ต่ำ	67	3.08	0.48
ปานกลาง	53	3.43	0.58
สูง	58	3.54	0.39

จากการแจกแจง คะแนนเฉลี่ยการปรับตัวของนักศึกษา ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตแตกต่างกัน จะเห็นได้ว่า นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.08 คะแนน นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตปานกลางมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.43 คะแนน และ นักศึกษาที่มีลักษณะอนาคตสูงมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเท่ากับ 3.54 คะแนน

เมื่อนำผลคะแนนที่แตกต่างกันของนักศึกษาในแต่ละกลุ่มดังกล่าว มาวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ปรากฏผลดังตาราง 13

ตาราง 13 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของนักศึกษา
ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	7.25	3.62	15.28*
ภายในกลุ่ม	175	41.55	0.23	
รวม	177	48.81		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ปรากฏผลดังตาราง 14

ตาราง 14 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัว เป็นรายคู่ในแต่ละกลุ่ม ลักษณะมุ่งอนาคต ด้วยวิธีการของ Scheffe

คะแนนเฉลี่ย ลักษณะมุ่งอนาคต	คะแนนเฉลี่ยลักษณะมุ่งอนาคต		
	น้อย (3.08)	ปานกลาง (3.43)	มาก (3.54)
น้อย (3.08)	-	0.35*	0.46*
ปานกลาง (3.43)		-	0.11
มาก (3.54)			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 สรุปได้ว่า 1) นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตปานกลาง และนักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมาก มีการปรับตัวดีกว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตปานกลางมีการปรับตัวไม่แตกต่างจากนักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมาก

3.5 เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรสถานการณ์ภาพสมรสของบิดามารดา ดังแสดง
ในตาราง 15

ตาราง 15 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว จาแนกตามสถานการณ์
สมรสของบิดามารดา

สถานการณ์ภาพสมรสของบิดา มารดา	n	\bar{X}	S.D.
อยู่ร่วมกัน	144	3.39	0.51
แยกกันอยู่	18	3.01	0.60
หย่าร้าง	10	3.12	0.37
บิดาหรือมารดา ถึงแก่กรรม	6	3.35	0.47

จากตาราง 15 พบว่า นักศึกษาที่มีบิดามารดาอยู่ร่วมกันมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวสูงสุด
รองลงมาคือ นักศึกษาที่บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม หย่าร้าง และนักศึกษามีบิดามารดาแยกกันอยู่
มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวน้อยที่สุด

เมื่อนำผลคะแนนที่แตกต่างกันของนักศึกษาในแต่ละกลุ่มดังกล่าว มาวิเคราะห์ความ
แปรปรวน (ANOVA) ปรากฏผลดังตาราง 16

ตาราง 16 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของนักศึกษา
ที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	2.83	0.94	3.57*
ภายในกลุ่ม	174	45.97	0.26	
รวม	177	48.81		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแตกต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อนำไปทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวเป็นรายคู่ ในแต่ละกลุ่ม สถานภาพสมรสของบิดามารดา ด้วยวิธีการของ Scheffe

คะแนนเฉลี่ย สถานภาพสมรสของบิดามารดา	คะแนนเฉลี่ยสถานภาพสมรสของบิดามารดา			
	แยกกันอยู่ (3.01)	หย่าร้าง (3.12)	บิดาหรือมารดา ถึงแก่กรรม (3.35)	อยู่ร่วมกัน (3.39)
แยกกันอยู่ (3.01)	-	0.11	0.34	0.38*
หย่าร้าง (3.12)		-	0.23	0.27
บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม (3.35)			-	0.04
อยู่ร่วมกัน (3.39)				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 สรุปได้ว่า 1) นักศึกษาที่สภภาพสมรสของบิดามารดาอยู่ร่วมกัน มีการปรับตัวดีกว่า นักศึกษาที่สภภาพสมรสของบิดามารดาแยกกันอยู่ อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสถานภาพสมรสของบิดามารดาคนอื่นๆ มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

3.6 เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา

ดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว จำนวนตามฐานะทางเศรษฐกิจของบิดามารดา

ฐานะทางเศรษฐกิจของ บิดามารดาต่อเดือน	n	\bar{X}	S.D.
สูง (มากกว่า 11,001 บาท)	132	3.32	0.50
ปานกลาง (4,501 - 11,000 บาท)	41	3.47	0.56
ต่ำ (ต่ำกว่า 4,500 บาท)	5	2.73	0.38

จากตาราง 18 พบว่า นักศึกษาที่ฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดาปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวมากที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษาที่มีฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดาสูง และนักศึกษาที่มีฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดาต่ำ มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวน้อยที่สุด

เมื่อนำผลคะแนนที่แตกต่างกันของนักศึกษาในแต่ละกลุ่มดังกล่าว มาวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ปรากฏผลดังตาราง 19

ตาราง 19 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของนักศึกษา ที่ฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดาแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2.61	1.30	4.94*
ภายในกลุ่ม	175	46.20	0.26	
รวม	177	48.81		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า นักศึกษาที่มีฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดาต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อนำไปทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 20

ตาราง 20 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวเป็นรายคู่ ในแต่ละกลุ่มฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา ด้วยวิธีการของ Scheffe

คะแนนเฉลี่ย ฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา ต่อเดือน	คะแนนเฉลี่ยฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดาต่อเดือน		
	ต่ำ (ต่ำกว่า 4,500 บาท) (2.73)	สูง (มากกว่า 11,001 บาท) (3.32)	ปานกลาง (4,501-11,000 บาท) (3.47)
ต่ำ (ต่ำกว่า 4,500 บาท) (2.73)	-	0.59*	0.74*
สูง (มากกว่า 11,001 บาท) (3.32)		-	0.15
ปานกลาง (4,501 - 11,000 บาท) (3.47)			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 สรุปได้ว่า นักศึกษาที่บิดามารดาฐานะเศรษฐกิจปานกลาง (4,501 - 11,000 บาท/เดือน) และนักศึกษาที่บิดามารดาฐานะเศรษฐกิจสูง (มากกว่า 11,000 บาท/เดือน) มีการปรับตัวดีกว่านักศึกษาที่บิดามารดาฐานะเศรษฐกิจต่ำ (ต่ำกว่า 4,500 บาท/เดือน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่ฐานะเศรษฐกิจบิดามารดาอื่น ๆ มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

3.7 เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ
 บิดามารดา ดังแสดงในตาราง 21

ตาราง 21 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปรับตัว จำแนกตามสัมพันธภาพ
 ระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา

สัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับบิดามารดา	n	\bar{X}	S.D.
ไม่ดี	62	3.03	0.38
พอใช้	59	3.24	0.46
ดี	57	3.77	0.43

จากตาราง 21 พบว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับบิดามารดาดี มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัว
 มากที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับบิดามารดาพอใช้ และนักศึกษามีสัมพันธภาพกับ
 บิดามารดาไม่ดี มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวน้อยที่สุด

เมื่อนำผลคะแนนที่แตกต่างกันของนักศึกษาในแต่ละกลุ่มดังกล่าว มาวิเคราะห์ความ
 แปรปรวน (ANOVA) ปรากฏผลดังตาราง 22

ตาราง 22 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวด้านสัมพันธระหว่าง
นักศึกษากับบิดามารดาแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	17.20	8.60	47.62*
ภายในกลุ่ม	175	31.60	0.18	
รวม	177	48.81		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 พบว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับบิดามารดาต่างกัน มีการปรับตัว
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏผลดังแสดง
ในตาราง 23

ตาราง 23 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเป็นรายคู่ ในแต่ละกลุ่มสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ บิดามารดา ด้วยวิธีการของ Scheffe

คะแนนเฉลี่ย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ บิดามารดา	คะแนนเฉลี่ยสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ บิดามารดา		
	ไม่ดี (3.03)	พอใช้ (3.24)	ดี (3.77)
ไม่ดี (3.03)	-	0.21*	0.74*
พอใช้ (3.24)		-	0.53*
ดี (3.77)			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 สรุปได้ว่า 1) นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับบิดามารดาดี และนักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับบิดามารดาพอใช้ มีการปรับตัวดีกว่านักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับบิดามารดาไม่ดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับบิดามารดาดี มีการปรับตัวดีกว่านักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับบิดามารดาพอใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.8 เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรบรรยากาศการเรียนการสอน ดังแสดง
ในตาราง 24

ตาราง 24 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการปรับตัว จำแนกตามระดับ
บรรยากาศการเรียนการสอน

ระดับบรรยากาศ การเรียนการสอน	n	\bar{X}	S.D.
ไม่ดี	60	3.02	0.39
พอใช้	65	3.23	0.48
ดี	53	3.81	0.35

จากตาราง 24 พบว่า นักศึกษาที่อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนดี มีคะแนนเฉลี่ย
การปรับตัวมากที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษาที่อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนพอใช้ และ
นักศึกษามีบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ดี มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวน้อยที่สุด

เมื่อนำผลคะแนนที่แตกต่างกันของนักศึกษาในแต่ละกลุ่มดังกล่าว มาวิเคราะห์ความ
แปรปรวน (ANOVA) ปรากฏผลดังตาราง 25

ตาราง 25 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการปรับตัวของนักศึกษา ที่มีระดับ
บรรยากาศการเรียนการสอนแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	18.50	9.25	53.44*
ภายในกลุ่ม	175	30.30	0.17	
รวม	177	48.81		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 พบว่า นักศึกษาที่อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 26

ตาราง 26 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเป็นรายคู่
ในแต่ละกลุ่มระดับบรรยากาศการเรียนการสอน ด้วยวิธีการของ Scheffe

คะแนนเฉลี่ย บรรยากาศการเรียนการสอน	คะแนนเฉลี่ยบรรยากาศการเรียนการสอน		
	ไม่ดี (3.02)	พอใช้ (3.23)	ดี (3.81)
ไม่ดี (3.02)	-	0.21*	0.79*
พอใช้ (3.23)		-	0.58*
ดี (3.81)			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 สรุปได้ว่า 1) นักเรียนที่อยู่บรรยากาศการเรียนการสอนพอใช้ และนักเรียนที่อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนดี มีการปรับตัวดีกว่านักเรียนที่อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักเรียนที่อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนดี มีการปรับตัวดีกว่านักเรียนที่อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนพอใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.9 เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ดังแสดงในตาราง 27

ตาราง 27 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว จากเกณฑ์สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

สัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับอาจารย์	n	\bar{X}	S.D.
ไม่ดี	60	3.09	0.06
พอใช้	71	3.28	0.52
ดี	47	3.73	0.40

จากตาราง 27 พบว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับอาจารย์ มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวมากที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพพอใช้กับอาจารย์ และนักศึกษาที่มีสัมพันธภาพไม่ดีกับอาจารย์ มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวน้อยที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ปรัชญาผลดังแสดงในตาราง 28

ตาราง 28 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของนักศึกษา
ที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์แตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	11.34	9.67	26.48*
ภายในกลุ่ม	175	37.46	0.21	
รวม	177	48.81		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 พบว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 29

ตาราง 29 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเป็นรายคู่ ในแต่ละกลุ่มสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ด้วยวิธีการของ Scheffe

คะแนนเฉลี่ย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์	คะแนนเฉลี่ยสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์		
	ไม่ดี (3.09)	พอใช้ (3.28)	ดี (3.73)
ไม่ดี (3.09)	-	0.19	0.64*
พอใช้ (3.28)		-	0.45*
ดี (3.73)			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 สรุปได้ว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ดี มีการปรับตัวดีกว่านักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์พอใช้ และนักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ไม่ดีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์พอใช้ และ ไม่ดี มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

3.10 เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน
ดังแสดงในตาราง 30

ตาราง 30 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปรับตัว จำนวนตามสัมพันธภาพ
ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

สัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษากับเพื่อน	n	\bar{X}	S.D.
ไม่ดี	64	3.12	0.41
พอใช้	56	3.18	0.44
ดี	58	3.72	0.51

จากตาราง 30 พบว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนดี มีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัว
มากที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนพอใช้ และนักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับ
เพื่อนไม่ดี มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ปรากฏผลดังแสดงใน
ตาราง 31

ตาราง 31 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของนักศึกษา
ที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนแตกต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	13.00	6.50	31.76*
ภายในกลุ่ม	175	35.81	0.20	
รวม	177	48.81		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 31 พบว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนที่ต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อนำไปทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 32

ตาราง 32 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวเป็นรายคู่ ในแต่ละกลุ่มสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ด้วยวิธีการของ Scheffe

คะแนนเฉลี่ย สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน	คะแนนเฉลี่ยสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน		
	ไม่ดี (3.12)	พอใช้ (3.18)	ดี (3.72)
ไม่ดี (3.12)	-	0.06	0.60*
พอใช้ (3.18)		-	0.54*
ดี (3.72)			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 32 สรุปได้ว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนดี มีการปรับตัวดีกว่านักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนพอใช้ และนักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนไม่ดี อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนพอใช้กับไม่ดี มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการปรับตัวของนักศึกษา โครงการสมทบพิเศษ
2. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรด้านส่วนตัวของนักศึกษา โครงการสมทบพิเศษ
3. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา โครงการสมทบ

พิเศษ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษา โครงการสมทบพิเศษที่มีตัวแปรด้านส่วนตัวต่างกันจะมีการปรับตัวแตกต่างกัน
2. นักศึกษา โครงการสมทบพิเศษที่มีตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมต่างกันจะมีการปรับตัว

แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี โครงการสมทบพิเศษ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ในคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 178 คน เป็นนักศึกษาชาย 96 คน และนักศึกษาหญิง 82 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี โครงการสมทบพิเศษ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 178 คน เป็นนักศึกษาชาย 96 คน และนักศึกษาหญิง 82 คน ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการปรับตัว ซึ่งแบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปี ค่าใช้จ่าย สถานภาพสมรสของบิดามารดา และฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการปรับตัว เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 22 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.873

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.941

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามลักษณะการมุ่งอนาคต เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.872

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 19 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.876

ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 33 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.865

ตอนที่ 7 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 9 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.882

ตอนที่ 8 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.875

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 27 ธันวาคม 2541 ถึงวันที่ 21 มกราคม 2542 ได้ข้อมูลกลับมาร้อยละ 100
3. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ กล่าวคือ ตอบครบทุกข้อของนักศึกษา ปรากฏว่า แบบสอบถามทุกฉบับตอบครบทุกข้อ จึงนำมาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์การปรับตัวของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ชั้นปี ค่าใช้จ่าย สถานภาพ สมรสของบิดามารดา และฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการปรับตัว
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรด้านเพศด้วย t-test
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบตัวแปรด้านส่วนตัวและสิ่งแวดล้อมที่แบ่งเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และถ้าพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้เชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. จากการจัดกลุ่มการปรับตัวของนักศึกษาในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ตามเกณฑ์ของ Best พบว่า
 - 1.1 จำแนกตามกลุ่มเพศ นักศึกษาหญิงและชายมีคะแนนการปรับตัวอยู่ในระดับพอใช้
 - 1.2 จำแนกตามกลุ่มชั้นปี ในกลุ่มชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีคะแนนการปรับตัวอยู่ในระดับพอใช้

1.3 จำนวนตามกลุ่มค่าใช้จ่าย ในกลุ่มค่าใช้จ่ายต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท มีคะแนนการปรับตัวระดับปานกลาง กลุ่ม 3,001 - 5,000 บาท และกลุ่มค่าใช้จ่ายมากกว่า 5,001 บาท มีคะแนนการปรับตัวระดับดี

1.4 จำนวนตามสภาพสมรสของบิดามารดา ในกลุ่มบิดามารดาอยู่ร่วมกัน บิดามารดาแยกกันอยู่ บิดามารดาหย่าร้างกัน และกลุ่มบิดามารดาถึงแก่กรรมการปรับตัวอยู่ในระดับพอใช้

1.5 จำนวนตามฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา ในกลุ่มรายได้ 11,001 บาท ขึ้นไป กลุ่ม 4,501 - 11,000 บาท และต่ำกว่า 4,500 บาท มีคะแนนการปรับตัวอยู่ในระดับพอใช้

2. เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปรด้านส่วนตัวและด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว

2.1.1 เพศกับการปรับตัว พบว่า นักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงมีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.1.2 ชั้นปีกับการปรับตัว นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.1.3 นิสัยทางการเรียนกับการปรับตัว พบว่า นักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนแตกต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนดี มีการปรับตัวดีกว่านักศึกษามีนิสัยการเรียนพอใช้ และนักศึกษามีนิสัยการเรียนไม่ดี

2.1.4 ค่าใช้จ่ายกับการปรับตัว พบว่า นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่ำ (ต่ำกว่า 3,000 บาท/เดือน) จะมีการปรับตัวน้อยกว่านักศึกษาที่มีรายได้สูงกว่า ส่วนนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับระดับปานกลาง (3,001 - 5,000 บาท/เดือน) และนักศึกษามีค่าใช้จ่ายที่ได้รับสูง (มากกว่า 5,001 บาท/เดือน) มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.1.5 ลักษณะการมุ่งอนาคตกับการปรับตัว พบว่า นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตน้อย มีการปรับตัวได้น้อยกว่านักศึกษามีลักษณะมุ่งอนาคตปานกลาง และ

นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมากส่วนนักศึกษามีลักษณะมุ่งอนาคตปานกลาง และนักศึกษามีการมุ่งอนาคตมาก มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในครอบครัว

2.2.1 สถานภาพสมรสของบิดามารดากับการปรับตัว พบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแตกต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่บิดามารดาแยกกันอยู่ มีการปรับตัวได้น้อยกว่านักศึกษาที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน และนักศึกษาที่บิดามารดามีสถานภาพสมรสอื่น ๆ มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.2.2 ฐานะเศรษฐกิจกับการปรับตัว พบว่า นักศึกษาที่มีฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดาต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษามีฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา (มากกว่า 11,000 บาท/เดือน) และนักศึกษามีฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดาปานกลาง (4,501 - 11,000/เดือน) มีส่วนปรับตัวดีกว่านักศึกษามีฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดาต่ำ (ต่ำกว่า 4,500 บาท/เดือน)

2.2.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดากับการปรับตัว พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดาที่ต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษามีสัมพันธภาพกับบิดามารดาดี มีการปรับตัวได้มากกว่านักศึกษามีสัมพันธภาพกับบิดามารดาไม่ดี

2.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในสถาบันการศึกษา

2.3.1 บรรยากาศด้านการเรียนการสอนกับการปรับตัว พบว่า นักศึกษาที่อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนดี มีการปรับตัวได้มากกว่านักศึกษาที่อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ดี

2.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์กับการปรับตัว พบว่า นักศึกษามีสัมพันธภาพกับอาจารย์ต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ดี ทำให้นักศึกษาปรับตัวได้มากกว่าสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ไม่ดี ส่วนสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ไม่ดี กับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์พอใช้ มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันเพื่อนกับการปรับตัว พบว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันกับเพื่อนดี มีการปรับตัวได้มากกว่าสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันกับเพื่อนไม่ดี ส่วนสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันกับเพื่อนไม่ดี กับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกันกับเพื่อนพอใช้ มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่สรุปข้างต้น พบว่า

1. จากการจัดกลุ่มการปรับตัวของนักศึกษาในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ตามเกณฑ์ของ Best พบว่า

1.1 จำแนกตามเพศ นักศึกษาหญิงและชาย มีการปรับตัวอยู่ในระดับพอใช้ เพราะนักศึกษาหญิงและชาย มีวุฒิภาวะที่สูงขึ้น มีหน้าที่รับผิดชอบที่มากขึ้นมากกว่าในขณะที่ต้องศึกษาในชั้นมัธยมศึกษา แต่ในขณะเดียวกัน การศึกษาสมัยใหม่ โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาพยายามส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองเป็นหลัก ผู้เรียนจึงต้องปรับตัวเองให้เข้ากับการศึกษาในระดับสูงขึ้น แต่ในปัจจุบันพบว่า นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษายังไม่เปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงนิสัยทางการเรียนมากนัก กลุ่มเพื่อนยังมีอิทธิพลอยู่มาก ทั้งนักศึกษาหญิงและชาย การคิดแก้ไขปัญหา ส่งเสริมพัฒนา หรือสร้างสรรค์การทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ อาศัยกลุ่มเป็นหลัก การปรับตัวจึงอยู่ในระดับพอใช้ เมื่อใดก็ตามเมื่อนักศึกษามีวุฒิภาวะและประสบการณ์ที่มากขึ้น การปรับตัวน่าจะพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น

1.2 จำแนกตามชั้นปี นักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีคะแนนการปรับตัวอยู่ในระดับพอใช้ เพราะจากการศึกษาในปัจจุบัน นักศึกษายังใช้วิธีการเรียนโดยยึดกลุ่มเป็นหลัก ซึ่งให้ความสำคัญของกลุ่มเพื่อนเป็นสำคัญ แม้นักศึกษาจะมีความรับผิดชอบต่อการเรียนมากขึ้น มีวุฒิภาวะที่สูงขึ้น แต่สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาที่อยู่ร่วมกัน ตั้งแต่เริ่มศึกษา ย่อมพัฒนาไปในทางที่ดีและแนบแน่นขึ้นตามลำดับ นอกจากความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนดังกล่าวแล้วยังมีการปลูกฝังการถ่ายทอด กระบวนการของการศึกษาค้นคว้า เช่น การศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด การจดบันทึกย่อ การทดลองปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ เป็นต้น จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง มีระบบพี่-น้องรหัส ที่จะคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำกับน้อง ตลอดการศึกษาอยู่ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

ลาดกระบัง ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาในเรื่องการเรียน ส่วนตัว และสังคม จากการช่วยเหลือกันใน เรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น นักศึกษารุ่นพี่ที่ศึกษาในชั้นที่สูงกว่า ก็ได้รับการถ่ายทอดกระบวนการ ต่าง ๆ มาจากนักศึกษารุ่นต่าง ๆ มาเช่นเดียวกัน แต่ประสบการณ์ในการช่วยเหลือหรือแก้ไข ปัญหาาร่วมกัน จากเพื่อน-เพื่อน พี่-น้อง รหัส อาจยังไม่มากพอ ตลอดจนความเข้าใจในการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร อาจมีพอประมาณจึงทำให้การปรับตัวอยู่ในระดับพอใช้

1.3 จำนวนตามค่าใช้จ่าย ในกลุ่มค่าใช้จ่ายต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท มี คณะแผนการปรับตัวระดับพอใช้ กลุ่มค่าใช้จ่าย 3,001 - 5,000 บาท และกลุ่มค่าใช้จ่ายต่อ เดือนมากกว่า 5,001 บาท มีคณะแผนการปรับตัวดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากค่าใช้จ่ายของนักศึกษา ในกลุ่มปานกลางและมาก สามารถที่จะเป็นสิ่งที่สนับสนุนเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการเสาะแสวงหา บัณฑิตต่าง ๆ อันจะเป็นการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าได้มากขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องคิดเลข เป็นต้น อีกทั้งยังไม่ต้องวิตกกังวล เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เพราะจากที่มีค่าใช้จ่าย ที่เพียงพอต่อสภาพความเป็นอยู่ของการศึกษาในสถานศึกษานั้นเอง การปรับตัวจึงดีกว่านักศึกษา ที่มีค่าใช้จ่ายที่ต่ำ

1.4 จำนวนตามสภาพสมรสของบิดามารดา ในกลุ่มบิดามารดาอยู่ร่วมกัน บิดา มารดาแยกกันอยู่ บิดามารดาหย่าร้างกัน และบิดามารดาถึงแก่กรรม การปรับตัวอยู่ในระดับพอใช้ ทั้งนี้เพราะเมื่อนักศึกษาเข้ามาศึกษาในสถานศึกษาแล้ว นักศึกษาต้องใช้ชีวิตในสถานศึกษาร่วมกัน ทำงานและกิจกรรมร่วมกัน ตลอดจนสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ภายในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ส่งเสริมให้นักศึกษาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น การศึกษาในชั้นเรียน ชุมนุม ชมรม สโมสร องค์การ เป็นต้น จึงทำให้นักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการคิด และแก้ไข ปัญหาาร่วมกัน โดยยึดกลุ่มเป็นหลัก โดยไม่แยกแยะว่านักศึกษาแต่ละคนที่มาศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังร่วมกันนั้น มีพื้นฐานครอบครัวอย่างไร และนักศึกษา แต่ละคนก็ไม่คำนึงว่าตนเองและเพื่อนมีพื้นฐานครอบครัวเหมือนหรือแตกต่างกัน ไม่ว่าบิดามารดา จะอยู่ร่วมกัน แยกกันอยู่ หย่าร้างกัน หรือบิดามารดาถึงแก่กรรม การดำเนินชีวิตของการเป็น นักศึกษาก็จะไปด้วยกัน แต่ในขณะเดียวกันการทำงาน และกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม ทำให้นักศึกษา แก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง ได้ยังไม่ดีนัก อีกทั้งยังขาดประสบการณ์ การปรับตัวจึงอยู่ในระดับพอใช้

1.5 จำนวนตามฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา ในกลุ่มรายได้ 11,001 บาทขึ้นไป กลุ่ม 4,501 - 11,000 บาท และกลุ่มต่ำกว่า 4,500 บาท มีคณะแผนการปรับตัวอยู่ในระดับ

พอใช้ เพราะทุกกลุ่มของฐานะ เศรษฐกิจของบิดามารดาจะส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาได้รับการศึกษาที่ดีขึ้น แต่สภาพเป็นอิสระของการศึกษาในปัจจุบัน นักศึกษาต้องพึ่งพาอาศัย และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บิดามารดาจะมีฐานะ เศรษฐกิจอย่างไรก็ตาม นักศึกษาก็ต้องเรียนเป็นกลุ่ม ต้องพึ่งพาอาศัยกัน เพราะการเรียนเป็นกลุ่ม เป็นสาขาวิชา จะช่วยส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ความสามัคคี และความเสียสละ จากการเรียนเป็นกลุ่มดังกล่าว ก็ จะรวมนักศึกษาทุกฐานะ เศรษฐกิจของบิดามารดา เข้าด้วยกัน ศึกษาร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน และข้อสำคัญอีกประการหนึ่งคือ นักศึกษาแต่ละคนไม่คำนึงว่าฐานะ เศรษฐกิจของบิดามารดาของตนและเพื่อนอยู่ในฐานะใด ทุกคนมุ่งการศึกษาค้นคว้า เพื่อการพัฒนาตนเองเป็นหลัก ทั้งด้านวิชาการและสังคม โดยเฉพาะด้านวิชาการ ซึ่งไม่มีการใช้จ่ายทุนทรัพย์แตกต่างกันเรื่องดังกล่าว หากแต่การปรับตัวของนักศึกษาที่มีฐานะ เศรษฐกิจของบิดามารดาทั้ง 3 กลุ่ม อยู่ในระดับพอใช้ เพราะนักศึกษายังมีประสบการณ์น้อย มีความเข้าใจและรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีได้ พอประมาณทำให้การปรับตัวอยู่ในระดับพอใช้

2. เปรียบเทียบการปรับตัวตามตัวแปร ด้านส่วนตัวและด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว

2.1.1 เพศกับการปรับตัว พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีการปรับตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะจากการศึกษาในชั้นอุดมศึกษา อันเป็นการศึกษาชั้นสูง ผู้เรียนต้องเรียนร่วมกัน เพื่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการศึกษา และความรู้ที่จะได้รับ อีกทั้งกิจกรรมการเรียน ทั้งนอกและในหลักสูตร ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก รู้จักกล้าเผชิญ และแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง นักศึกษาหญิงและชาย จึงมีการปรับตัวที่ไม่แตกต่างกัน เพื่อเข้าสู่ระบบการศึกษาที่ต้องอาศัยซึ่งกันและกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดของการศึกษา อีกทั้งความรับผิดชอบต่อการศึกษาของนักศึกษาหญิงและชายที่คล้ายกัน จึงมีการปรับตัวที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิสิทธิ์ วงษา (2517 : 57) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกรับผิดชอบ การปรับตัว และลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนชั้น ป. 4 และ ม.ศ. 3 ในเทศบาลเมืองตาก พบว่า การปรับตัวของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน ซึ่งการวิจัยในระดับอุดมศึกษายังไม่พบว่ามีการเผยแพร่ จึงอ้างอิงได้เฉพาะระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

2.1.2 ขึ้นปีกับการปรับตัว นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีการปรับตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะจากการศึกษาในปัจจุบันนักศึกษาเมื่อมีปัญหาหรือพบอุปสรรคทางการเรียน ก็จะปรึกษากันเองเป็นหลัก การปรึกษาและช่วยเหลือกันในกลุ่มเพื่อนก็จะอยู่ในวงจำกัด นักศึกษารุ่นที่ก็จะมีความท้ออย่างมากต่อการเรียนหรือการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา อีกทั้งการถ่ายทอดวิธีเรียนจากรุ่นหลัง ไปยังอีกรุ่นต่อไปเรื่อย ๆ รุ่นที่ก็จะแนะนำให้กับรุ่นน้อง มีการนัดพบปะกันอยู่เสมอระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง มีระบบพี่-น้องรหัส พี่รหัสจะคอยช่วยเหลือให้คำปรึกษากับน้องรหัสตลอดการศึกษาจากพี่-น้องรหัส ก็ขยายเป็นกลุ่มใหญ่ โดยมีการถ่ายทอดกระบวนการในการศึกษาค้นคว้า เป็นรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน พี่-น้องรหัสจะมีทุกชั้นปี นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ก็จะมีพี่ที่คอยช่วยเหลือ แนะนำ ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ถ่ายทอดกันเป็นลูกโซ่ ฉะนั้นเมื่อมีการถ่ายทอดกระบวนการต่าง ๆ ให้แก่กันและกันดังกล่าวข้างต้นจึงส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาทุกชั้นปีให้ไม่แตกต่างกัน

2.1.3 นิสัยทางการเรียนกับการปรับตัว พบว่า นักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนแตกต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนดีและไม่ดี มีการปรับตัวแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนดี มีวิธีการศึกษาค้นคว้า กระบวนการแก้ปัญหาที่ดีกว่านักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนไม่ดี และรู้จักใช้เวลาเรียน อันได้แก่การรู้จักใช้เวลาได้อย่างเหมาะสม ในด้านการเรียนและการทำงาน รู้จักแบ่งเวลาว่า ควรทำเรื่องใดก่อนหลัง ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายทันต่อเวลา และรู้จักวิธีการเรียน อันได้แก่ มีการเตรียมงานก่อนลงมือทำ รู้จักแหล่งข้อมูลที่ต้องการทราบ และทำงานได้เป็นระเบียบรอบคอบและถูกต้อง ทำให้ผลการเรียนที่ได้ดีกว่า ซึ่งเป็นการเสริมแรงให้นักศึกษาที่มีนิสัยทางการเรียนที่ดีต่อไป เพราะนักศึกษาที่มีผลการเรียนดี ย่อมได้รับการยอมรับมากกว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ

2.1.4 ค่าใช้จ่ายกับการปรับตัว พบว่า นักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่ำ (ต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน) จะมีการปรับตัวได้น้อยกว่านักศึกษาที่มีรายได้สูงกว่า ส่วนนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายระดับปานกลาง (3,001 - 5,000 บาทต่อเดือน) และนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับสูง (มากกว่า 5,001 บาทต่อเดือน) มีการปรับตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเห็นว่า ค่าใช้จ่ายรายเดือนของนักศึกษาเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่นักศึกษาแต่ละคนลงทุน

เพื่อการศึกษา หากนักศึกษาประสบปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในขณะศึกษา ส่งผลให้นักศึกษาเกิดความ คับข้องใจ และวิตกกังวลในการเรียน จึงทำให้มีการปรับตัวได้น้อยกว่านักศึกษาที่มีค่าใช้จ่าย ปานกลางและสูง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของวิลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 19) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยพื้นฐานที่สัมพันธ์กับการปรับตัวในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา พบว่า นักศึกษา ที่มีค่าใช้จ่ายต่ำ มักส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา ทำให้เกิดความคับข้องใจ และวิตกกังวล

2.1.5 ลักษณะมุ่งอนาคตกับการปรับตัว พบว่า นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่ง อนาคตต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มี ลักษณะมุ่งอนาคตน้อย มีการปรับตัวได้น้อยกว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตปานกลาง และ นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมาก ส่วนนักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตปานกลาง และนักศึกษาที่มี ลักษณะมุ่งอนาคตมาก มีการปรับตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมาก มีความสามารถในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นความสำคัญ ของผลดี ผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่า ปัจจุบันจึง ดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติอันจะนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต ได้ดีกว่านักศึกษาที่มี ลักษณะมุ่งอนาคตน้อย จึงมีการปรับตัวที่ดีกว่า

2.2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในครอบครัว

2.2.1 สภาพสมรสของบิดามารดากับการปรับตัว พบว่า นักศึกษาที่มี สภาพสมรสของบิดามารดาแตกต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่บิดามารดาแยกกันอยู่ มีการปรับตัวได้น้อยกว่านักศึกษาที่บิดามารดา อยู่ร่วมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบิดามารดายอมเมื่ออิทธิพลในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้บุตร นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาแยกกันอยู่ จะส่งผลให้นักศึกษาเบื่อหน่ายบ้าน คิดว่าตน ไม่เป็นที่ปรารถนาของครอบครัว จึงทำให้มีปัญหาการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อนที่ศึกษาในที่สุด ซึ่ง มีผลต่อพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตของนักศึกษามาก จึงทำให้นักศึกษาที่มีสภาพสมรสของบิดา มารดาแยกกันอยู่ มีการปรับตัวได้น้อยกว่านักศึกษาที่มีสภาพสมรสของบิดามารดาอยู่ร่วมกัน ซึ่ง สอดคล้องกับการวิจัยของชิววัฒน์ นิจนเตร (2526 : 202) ที่ได้ศึกษาสภาพเชิงจิตสังคมใน โรงเรียนกับสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า วัยรุ่นที่มาจากครอบครัว แยกแยกมักพบปัญหาด้านสุขภาพจิตสูงกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวปกติ และสอดคล้องกับการวิจัย ของเสาวลักษณ์ เลิศดำรงค์เดช และคนอื่น ๆ (2525 : 1 - 3) ที่ศึกษาการสำรวจสุขภาพจิต

เด็กวัยรุ่นในโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน จำนวน 621 คน พบว่า กลุ่มวัยรุ่นที่ไม่ได้อยู่กับบิดามารดามีแนวโน้มที่จะมีปัญหาสุขภาพจิตสูงกว่าวัยรุ่นที่อยู่กับบิดามารดา

2.2.2 ฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดากับการปรับตัว พบว่า นักศึกษาที่มีฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดาต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่บิดามารดามีฐานะเศรษฐกิจปานกลาง (4,501 - 11,000 บาท) กับนักศึกษาที่มีบิดามารดาฐานะเศรษฐกิจสูง (มากกว่า 11,001 บาท) มีการปรับตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาที่มีฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดาสูงและต่ำ มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะฐานะเศรษฐกิจจะนำมาซึ่งความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ เพราะไม่ต้องวิตกกังวลกับปัญหาในการดำรงชีวิต ฐานะเศรษฐกิจทำให้บุคคลมีเวลา และมีกำลังที่พร้อมจะเผชิญปัญหาต่าง ๆ ได้มากกว่า เพราะไม่คิดกังวลในการหาเงินมาเลี้ยงชีพและดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร โอตระกุล (2521 : 145 - 155) ที่ศึกษาเรื่องปัญหาการปรับตัวที่มีผลต่อสุขภาพจิต พบว่า ผู้ที่มีปัญหาการปรับตัวมักมาจากครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจต่ำ

2.2.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดากับการปรับตัว พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดาที่ต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับบิดามารดาดี มีการปรับตัวได้ดีกว่านักศึกษาสัมพันธภาพกับบิดามารดาไม่ดี เพราะจากการที่นักศึกษาที่มีความสัมพันธ์อันดีกับบิดามารดา ย่อมจะได้รับความรัก ความอบอุ่น ได้รับคำแนะนำ ได้รับการกระตุ้น การให้กำลังใจในการดำเนินชีวิต ให้ความสนใจในการศึกษาที่ดี ทำให้นักศึกษาที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบิดามารดา มีการปรับตัวได้ดีกว่านักศึกษาที่สัมพันธภาพกับบิดามารดาต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัฒนา พุ่มเล็ก (2513 : 97) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีความสามารถทางด้าน การเรียนสูงกับต่ำ พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความใกล้ชิดกับบิดามารดา ตลอดจนได้รับการแนะนำทางการเรียน จากบิดามารดามากกว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในสถาบันการศึกษา

2.3.1 บรรยากาศด้านการเรียนการสอนกับการปรับตัว พบว่า นักศึกษาที่อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนดี มีการปรับตัวได้ดีกว่านักศึกษาที่อยู่ในบรรยากาศการเรียนการสอนไม่ดี เพราะว่าองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศการเรียนการสอนที่นักศึกษาต้องเผชิญ จะมีผลต่อการหล่อหลอมความคิด และพฤติกรรมของนักศึกษาเป็นตัวกระตุ้นให้นักศึกษากระตือรือร้นหรือเฉื่อยชาต่อการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้บรรยากาศการเรียนการสอนจะก่อให้เกิดปฏิกิริยาตอบโต้ระหว่างนักศึกษา ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะสัมพันธ์โดยรวมของนักศึกษา สื่อการเรียนการสอนที่ดี จะช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษาได้ดี เพราะฉะนั้นบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีกว่า จึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักศึกษามีความสามารถในการปรับตัวมากขึ้น ผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญชม ศรีสะอาด (2524 : 179) ที่ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบผลการเรียนในโรงเรียน พบว่า บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของนักเรียนด้วย

2.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์กับการปรับตัว พบว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับอาจารย์ต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ที่ดี ทำให้นักศึกษาปรับตัวได้ดีกว่าสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ไม่ดี ส่วนสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ไม่ดี กับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์พอใช้ มีการปรับตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ จะเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาซึมซับบุคลิกลักษณะ และทัศนคติในทางสร้างสรรค์ในตัวอาจารย์ รวมทั้งบุคลิกลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับตัว นอกจากนี้สัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักศึกษากับอาจารย์จะทำให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ทางวิชาการที่ดี ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะความคิด และสติปัญญาของนักศึกษา เพราะฉะนั้นนักศึกษามีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์สูง จึงมีความสามารถในการแก้ปัญหา และการปรับตัวได้ดีกว่านักศึกษามีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของโคแกน (Cogan. 1975 : 135 - 139) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนิสิต จะทำให้การเรียนของนิสิตดียิ่งขึ้น อาจารย์และนิสิตมีความสัมพันธ์กันมากเท่าใด นิสิตจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดมากเท่านั้น

2.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนกับการปรับตัว พบว่า

นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนดี มีการปรับตัว ได้ดีกว่าสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนไม่ดี ส่วนสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนไม่มี กับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนพอใช้ มีการปรับตัว ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะการอยู่ใน กลุ่มเพื่อนจะทำให้ให้นักศึกษามีโอกาสเรียนรู้ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีการเรียนรู้ที่จะควบคุม พฤติกรรมของตนเอง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และมีการถ่ายทอด ความคิด ความรู้สึกสลับกัน เกิดการเรียนรู้ผู้อื่น ในขณะที่เดียวกันก็เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองใน สายตาของคนอื่น ทำให้ให้นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนสูง มีความสามารถในการปรับตัวสูงกว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนต่ำ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการศึกษาพบว่า นิสัยทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่าง นักศึกษา กับบิดามารดา บรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนที่ต่างกัน ทำให้ให้นักศึกษามีการปรับตัวแตกต่างกัน ดังนั้นจึง ควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาตัวแปรต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแก่นักศึกษา เช่น การอบรม การจัด นิทรรศการ การจัดทัศนศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาในเรื่องการปรับตัว

2. เนื่องจากบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง สามารถพัฒนาและปรับปรุงได้โดยตรง ดังนั้นผู้บริหารควรจัดสัมมนาเพื่อ ปรับปรุงให้อาจารย์ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาให้มีบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีขึ้น เพื่อให้ นักศึกษาสามารถพัฒนาการปรับตัว ซึ่งเมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาไปจะได้เป็นคนที่มีความรับผิดชอบ ต่อสังคม และการปรับตัวที่ดีจะทำให้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรเพิ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวให้มากขึ้น เช่น บุคลิกภาพ สัมพันธภาพในครอบครัว เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัว เพื่อจะได้ข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เนื่องจากการปรับตัว ด้านการเรียนและอารมณ์ ยังอยู่ในระดับพอใช้ จึงควรใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น การปรับพฤติกรรม การเสริมแรง การวางเงื่อนไข การใช้กิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น พัฒนาตัวแปรทั้งสองด้านดังกล่าว
3. ควรจะมีการศึกษาเรื่องการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างอื่น ให้กว้างขวางมากขึ้น เช่น ศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาในและนอกโครงการในคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพราะการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เท่านั้น เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบ และเกิดความเข้าใจสภาวะเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษาโดยทั่วไปให้มากยิ่งขึ้น
4. ควรมีการวิจัยเชิงทดลองโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น เทคนิคแม่แบบ กลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น เพื่อพัฒนาการปรับตัว นิสัยทางการเรียน หรือสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ อุ่นใจ. ผลของการใช้เทคนิคการพยากรณ์ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- กมลรัตน์ หล้าสว่างซ์. สุขภาพจิตในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์งามกุฎราชวิทยาลัย, 2524.
- กันยา สุวรรณแสง. การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว. กรุงเทพฯ : บารุงสาส์น, 2533.
- กุลวรรณ วิทยาวงศศิริ. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัว. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- โกวิท ประวาลพฤกษ์. วารสารการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, ธันวาคม 2534.
- จรรยา สุวรรณทัต. ประมวลบทความวิชาการระหว่างปีพุทธศักราช 2526 - 2531 ฉบับอภิธานนาการครบรอบ 33 ปี สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์เยาวชนไทยกับการมุ่งอนาคต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- จักรวาล ภูพันธ์. ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถีกรุงเทพมหานคร. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- จิตรา วสุวานิส. สุขภาพจิตและการปรับอารมณ์. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป.สัมพันธ์พานิชย์, 2538.
- จิตรียา ไชยศรีพรหม. ลักษณะบุคลิกภาพการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.6) ในกรุงเทพมหานคร. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

- จิระ จิงเจริญศิลป์. ค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศในแหล่งเสื่อมโทรม คลองเตย.
 ปรินทิพย์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2525. อัดสำเนา.
- ฉวีวรรณ สุขพันธ์ไพฑาราม. พัฒนาการวัยรุ่นและบทบาทครู. กรุงเทพฯ : มิตรนราการพิมพ์,
 2527.
- ธีรวัฒน์ นิจนตร. สภาพเชิงจิตและสังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขต
 กรุงเทพมหานคร. ปรินทิพย์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- ณรงค์ศักดิ์ ทะละภัก. "อิทธิพลของครอบครัวต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ," แนะแนว. 17(87) :
 32 - 50 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2526.
- ดวงใจ กสานติกุล. "การให้บริการของศูนย์สุขภาพจิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยแวนเคอร์บีลท์,"
วารสารสมาคมจิตแพทย์. 79 - 86 ; มิถุนายน 2527.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญเช ประจวบจันทน์. จริยธรรมของเยาวชนไทย
 รายงานวิจัย ฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา, 2520.
- _____. "ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิต และจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น,"
รายงานการวิจัยฉบับที่ 28. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน, อรุณรัตน์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์. รายงานการควบคุมอิทธิพล
 สื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย. ปรินทิพย์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ดารณี ประคองศิลป์. การศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.
- คชฎี จุลาสัย และคนอื่น ๆ. ขั้นตอนทางจิตวิทยาของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิต
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2531. อัดสำเนา.
- เดโช สวานนท์. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญธรรม, 2512.

- เดือนจิตต์ จิตต์อารี. การคบเพื่อนของนิสิตหญิงมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
 ปรินซิเพิล กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2520. อัดสำเนา.
- ถนอมศรี อินทนนท์. การศึกษาสภาพจิตและพฤติกรรมกล้าแสดงออกของวัยรุ่นที่อยู่ใน
สิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน. ปรินซิเพิล กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
- ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ทรวงมหาวิทยาลัย. รายงานการสอบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษาประจำปีการศึกษา 2539.
 กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2539.
- ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี. ปรินซิเพิล กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- ธีระ ชัยยุทธยรรจง. ผลการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศของนักศึกษาชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา จังหวัดลพบุรี. ปรินซิเพิล กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ธีระ นทีวุฒิกุล. การศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิตยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 ปรินซิเพิล กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2521. อัดสำเนา.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. "นักบริหาร : ผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้," ก้าวเข้าสู่ผู้บริหาร.
 กรุงเทพฯ : องค์กรศิลปการพิมพ์, 2527.
- นราธร ศรประสิทธิ์. ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดของเด็ก
วัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ สค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529. อัดสำเนา.
- นันทิกา แยมส์รวล. การศึกษาสภาพการณ์ของครอบครัวที่สัมพันธ์กับมโนภาพแห่งตนและ
พฤติกรรมตอนสนองระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดชลบุรี.
 ปรินซิเพิล กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2522. อัดสำเนา.
- นาคยา ปลันธนานนท์. อนาคตศาสตร์. กรุงเทพฯ : พีรพัฒน์, 2526.
- นาฏเจสียว สุมาวงศ์. โรงเรียนจะสนองความต้องการของเด็กวัยรุ่นได้อย่างไร. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์การศาสนา, 2508.

- นิลวรรณ ศิริอังกฤษ. สุขภาพจิตของนักเรียนในชุมชนแออัด เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร.
 ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2535. อัดสำเนา.
- นิภา นิธยาน. การปรับตัวและบุคลิกภาพจิตวิทยาเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 ไอเดียสตรี, 2530.
- นิภา พงศ์วิรัตน์. การศึกษาปัญหาทางสังคมของเด็กวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคกลาง. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- บุญชม ศรีสะอาด. รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- บุญศรี จิงธนาเจริญเลิศ. ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2530. อัดสำเนา.
- ปราชญาลีน กัณฑ์เนตร. ความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองระหว่างบุคคลความเกรงใจและ
การปรับตัว. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ประกอบ คูรัตน์. "นิสิตนักศึกษาและกระบวนการกลุ่มในสถาบันอุดมศึกษา," นักศึกษา.
 กรุงเทพฯ : พีระพัฒนาการพิมพ์, 2525.
- ประกายทิพย์ พิชัย. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร.
 ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2539. อัดสำเนา.
- ประคอง ประสิทธิ์พร. ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในด้านการเรียน
การสอนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับตัวของนักเรียน. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- ประดิษฐ์ อูปรมย์. "การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน," เอกสารการสอนชุดระบบการเรียน
การสอน. กรุงเทพฯ : สารมวลชนจำกัด, 2523.

- ประเทิน มหาจันทร์. การศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายของเยาวชน. ปรินทิพพานิช กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- ประพัฒน์ จำปาไทย. ความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- ประกาศรี สุฉันทบุตร. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนะของนักศึกษา. ปรินทิพพานิช กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ปัจจัย บุณนาค. "สถาบันอุดมศึกษาเอกชน," จิตวิทยาความมั่นคง 2534. หน้า 112. กรุงเทพฯ : สีสากรีฟ, 2534.
- ปราณี ประมชัยวัฒน์. การศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ; ความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมเสริมบทเรียนและกิจนิสัยในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินทิพพานิช กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- ปติพงษ์ ประเสริฐผล. การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคาดหวังในชีวิตกับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปทุมคงคา. ปรินทิพพานิช กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- เปรมสุรีย์ เชื้อมทอง. การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์ กับเด็กวัยรุ่นในโรงเรียน. ปรินทิพพานิช กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์, 2530. _____ . เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดสอบทางจิตวิทยา. หน้า 1. ม.ป.ท., 2538.
- พงษ์สุดา รัตนมาศมงคล. ทัศนคติของบิดาต่อบทบาทการเป็นบิดาและความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านการปรับตัวของวัยรุ่น. ปรินทิพพานิช กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

- พนัส หันนาคินทร์. "การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษากับความต้องการกำลังคนของประเทศ," ศรีนครินทร์วิโรฒ พิษณุโลก. 1 : 37 - 39 ; มีนาคม - เมษายน 2518.
- พินดา สีนสุวรรณ. การเปรียบเทียบลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในวิชาสังคมศึกษา เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม ด้วยการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนแบบบรรยาย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527. อัดสำเนา.
- พยอม วงศ์สารศรี. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2526.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : เจริญผล, 2531.
- พวงสร้อย วรกุล. การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- พานี่ ปรีชานนท์ และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยแนวกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือนอกหลักสูตร ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2526 - 2530). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2527. อัดสำเนา.
- พาสณา ผโลศิลป์. การสำรวจปัญหาการปรับตัวในเด็กวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535, อัดสำเนา.
- เพ็ญแข ประจันปัจจนึก. "ลักษณะมุ่งอนาคต," เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่นและการอบรมหน่วยที่ 9 - 15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.
- เพ็ญทิวา นรินทรางกุล ณ ออยุธยา. การปรับตัวกับสุขภาพจิตของนักศึกษาโควต้า มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ วิทยาเขตบางเขน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. เสริมสมรรถภาพบัณฑิตศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

- ไพบูลย์ เทวรักษ์ และสิริวงษ์ อัศวกุล. "ความสำเร็จ และความคาดหวังภายใต้เงื่อนไขสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน รายงานการทดลอง," ว.เศรษฐศาสตร์. 2 : 46 - 54 ; ตุลาคม - ธันวาคม 2527.
- ภุชงค์ เลาทิสริวงษ์. การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้านการปรับตัว และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. ปรินทอนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- มณูญ ไบ้แจริญ. การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาส่วนตัว ปัญหาสังคม และปัญหาการเรียนของนักเรียนอาชีวศึกษา นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 5 จังหวัดสงขลา. ปรินทอนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- มัลลวีร์ อตุลวัฒน์ศิริ. "ชีวิตในมหาวิทยาลัย," ศึกษาศาสตร์. 14(1) : 62 - 66 ; กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2534.
- มัลลิกา จิตรสุข. การสำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิทยาลัยวิชาการ วิทยาลัยครูอุดรธานี. ปรินทอนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- เยาวนารถ อุทุมมกุล. สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา. ปรินทอนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- รัตนา ประเสริฐสม. การสร้างจิตลักษณะส่งเสริมอนามัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. ปรินทอนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ราศรี ธรรมนิยม. จิตวิทยาพัฒนาการฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., ป.ป.ป.
- รุจ วังซี. แนะนำการทํามาหากินของชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2519.
- ฉ้วน ฝ่ายยศ และอังรณา ฝ่ายยศ. ทฤษฎีวิจัยทางพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : ทวีกิจการพิมพ์, 2524.
- วัชรินทร์ แก้วลา. สภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนในทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยครูนครราชสีมา. ปรินทอนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. อุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- _____ . รายงานการวิจัยเรื่องนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- วัฒนา พุ่มเล็ก. การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ กับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูงระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
- วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสฤษดิ์ ธีรดากร. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด, 2522.
- วิจิตร ศรีสอาน. หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2521.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. เอกสารตัวอย่างเรื่องการสร้างหน่วยการเรียนรู้ตัวอย่างเรื่องการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย, 2528.
- วิเชียร กาลจักร. ปัญหาการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ภาคนิพนธ์ วท.บ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2518. อัดสำเนา.
- วิมล ไชยนิระ. การศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางสังคมและการปรับตัวระหว่างเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีที่ 7 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2513. อัดสำเนา.
- ศรีระพร จันทโนทก. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- คันสนีย์ ธีรเอียรประภา. การศึกษาเกณฑ์ปกติของลักษณะบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นไทยในโรงเรียนสาธิตฯ ในจังหวัดพระนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513. อัดสำเนา.
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. การรับสมัครนักศึกษาโครงการพิเศษ. กรุงเทพฯ : 2538.

- สมคิด บุญเรือง. การศึกษาระหว่างความคิดสร้างสรรค์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2515. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.
- สมจิตต์ เพิ่มพูล. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้เทคนิคการพยากรณ์กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- สมชาย วรดิเรก. ปัญหาด้านการปรับตัวของนักเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527. อัดสำเนา.
- สมพิศ สมจิตต์. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาส่วนบุคคลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ พย.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. อัดสำเนา.
- สมใจ พิศดวงรักษ์. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.
- สมใจ ศรีสินรุ่งเรือง. องค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2529. อัดสำเนา.
- สมศรี บุญอรุณรักษา. ตัวแปรที่เกี่ยวกับการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเครือคาทอลิก. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- สังัด อุทยานนท์. การจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- สิริวรรณ ค้านหม่อม. การศึกษาเปรียบเทียบในการคบเพื่อนต่างเพศของนักศึกษาหญิงปีที่ 1 ที่จบจากโรงเรียนสตรีและนักศึกษาหญิงปีที่ 1 ที่จบจากโรงเรียนสหศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขน. สารนิพนธ์ปริญาตรี กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.

- เสนอ อินทรสุขศรี. "บ้านดีคนดี," เอกสารนิเทศก์การศึกษา ฉบับที่ 92 บทความประกอบ
หมวดการศึกษาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
 กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2511.
- เสาวลักษณ์ จุมพลพงษ์. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู นิสัยในการเรียน และผล
 สมรรถนะทางการเรียนวิชาภาษาไทย และวิชาสังคมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2527. อัดสำเนา.
- เสาวรัตน์ จุรัตน์. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นใน
 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- เสาวลักษณ์ เลิศดำรงค์เดช, ศิริพร ทองบ่อ และจรัญกุล เมืองแก้ว. "โครงการสำรวจ
 สุขภาพจิตเด็กวัยรุ่น," สุขภาพจิตเด็กและเยาวชน และงานสาธารณสุขมูลฐาน.
 กรุงเทพฯ : กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2525.
- สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.
- สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. จิตวิทยาเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
 แพรวพิทยา, 2529.
- สุพัศรา สุภาพ. จะเลือกคูครองอย่างไรดี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2521.
- สุพัฒน์มา บุญญานิตต์. "งานป้องกันที่ถูกลืม," วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย.
 17 : 128 ; เมษายน 2515.
- สุภา มาลากุล. "สุขภาพจิตของเด็กนักเรียน," การอบรมครูแนะแนวรุ่น 1. กรุงเทพฯ :
 กรมวิชาการ, 2518.
- สุรางค์ จันทน์เอม. สุขวิทยาจิต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2527.
- สุวิมล วิ่งวณิช. สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างองค์ประกอบด้านเชาวน์ปัญญา ปัญหาส่วนตัว นิสัย
 และทัศนคติทางการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
- สุโท เจริญสุข. บทศึกษาจิตวิทยาเพื่อการศึกษา การแนะแนว สุขภาพจิตในโรงเรียน.
 กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2520.

- อรรถัย ชื่นเมษุขย์. จิตวิทยาเกี่ยวกับโรคจิตโรคประสาท และความผิดปกติทางเพศ.
กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2518.
- อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ. รายงานการวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
- อภิวัฒน์ วงศ์ข้าหลวง. ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- อภิสิทธิ์ วงษา. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกไม่พอใจ การปรับตัว และลักษณะความเป็น
ผู้นำของนักเรียนชั้น ป.7 และ ม.ศ.3 ในเขตเทศบาลเมืองตาก. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517.
อัดสำเนา.
- อัมพร โดระกุล. "ศึกษาสุขภาพจิตผู้รับบริการศูนย์สุขภาพจิต," วารสารจิตวิทยาคลินิก.
9 : 144 - 145 สิงหาคม 2521.
- อัสสัมชัญ, มหาวิทยาลัย. เปรียบเทียบมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ว่าด้วยการศึกษา พ.ศ. 2428.
ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- อาภา ถนัดช่าง. การส่งเสริมสุขภาพจิตในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : 2516.
- อุทุมพร ทองอุไร. ความคิดเห็นของประชาชนต่อมหาวิทยาลัยเปิด. กรุงเทพฯ :
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- Astin, A.W. "Personal and Environmental Factors Associated with College Dropouts among High Aptitude Students," The Journal of Educational Psychology. 55 : 219 - 227 ; August, 1964.
- Baskin, Samul. Higher Education. New York : McGraw Hill Book Company, 1968.
- Binder, Dorothy M., John G. Jones and Strow R. Wray. "Non-Intellective Self-Report Variables as Predictors of Scholastic Achievement," The Journal of Educational Research. 364 - 366 ; 1970.
- Bledsoe, Joseph C. "Factors Related to Pupil Observation Reports of Teachers and Attitude toward their Teacher," The Journal of Educational Research. 65(3) : November, 1971.
- Block and Blair. Education Psychology. New York : Macmillar Company, 1966

- Cogan, Morris L. "Studies of Teacher Behavior," The Journal of Experimental Education. 26 : 135 - 139 ; January, 1975.
- Conger, J.J. Adolescence and Youth : Psychological Development in Changing World. New York : Harper and Row, 1973.
- David, James S. and Pual A Hare. "Button - Down Collar Culture : A Study of Undergraduate Lift at a Men's College," Human Organization. 14 : 13 - 20 ; Winter, 1956.
- Dececos, John P. The Psychology of Learning and Instrution Educational Psychology. Englewood Cliff, New Jersey, Prentice-Hall Inc., 1968.
- Dulniak, Dennis Joseph. "Predicting Freshmen Droupouts at Montana State University Using Selected Institutional Data," Dissertation Abstracts International. 42 : 3455 - 3456-A; Februry, 1982.
- Eysench, H.J., W. Arnold and R. Meili. Encyclopedied of Psychology. London : Search Press, 1972.
- Frederick, R.W., C.P. Kitchen and R.A. Me Elwee. A Guide to College Study. New York : Applegion - Century - Crofts, 1947.
- Gottlieb, William P. and Harold L. Hodgkins. "College Student Subculture and Charateristics in Relation to Student Attituded Change," School Review. 17 : 226 - 289 ; Attumn, 1963.
- Hamacheck, Don E. and Mori Takako. "Need Structure Personal Adjustment and Acadamic Self Concept and Beginning Education Student," Journal of Educational Research. 58 : 158 - 162 ; December, 1964.
- Herbert, Stroup Toward. The Philosophy of Student Activities. Minneapolis : University of Minneapolis Press, 1965.
- Holtzman, H. Wayne. Survey of Study Habits and Attitudes. New York: The Psychological Corporation, 1965.
- Hurlock, Elizabeth B. Adolescent Development. 4th ed. New York : McGraw-Hill Book Company, 1974.
- Jacobson, Smith M. "Student Activites," in Teaching in Higher Education. p. 272. Chicago : Rand Menally College Publishing Company, 1963.
- Jakobovits, Leon A. Foreign Language Learning : A Psycholinguistic Analysis of the Issyes. Rowley, Massachusettes : Newbury House, 1971.
- Kakker, S.S. "Adjustment and Self-Acceptance," The Psychology Abstract. 42 : 706 ; May, 1968.

- Kaplan, Louis. Mental Health and Human Relation in Education.
New York : Harper and Brothers, 1959.
- Kuehn, J.K. and J.L. Kuehn. "Conspiracy of Silence ; Psychiatric Counseling with Students at High Risk for Academic Failure," American Journal Psychiatry. 132(11) : 1207 - 1209 ; 1978.
- Lamm, Helmet, Rolf W. Schmidt and Gisela Trommsdoff. "Sex and Social Class as Degermirant of Future Orientation (Time Perpeetive) in Adolescents," Journal of Personality and Social Psychology. 54(3) : 317 - 326 ; 1976.
- Landis, Paul H. "The Families that Produce Adjusted Adolescents," Clearing House. 29 : 537 - 540 ; May, 1955.
- Landis, Paul H. "The Ordering and Forbidding Teachnique and Teen Age Adjustment," School and Society. LXXX : 105 - 106 ; October, 1954.
- Lazarus, R.S. Patterns of Adjustment and Human Effectivement.
New York : McGrew-Hill Book Company, 1969.
- Maddox, R. How to Study. Greenwich, Conn : Fawcett Publication, 1936.
- Mcclelland, D.C. and D.G. Winter. Motivation Economic Achievement.
The Free Prus, 1969.
- Meade, Rober D. "Future Time Perpeetive of College Students in America and India," Journal of Social Psychology. 1971.
- Mischel, W. "Processes in Delay of Gratification," in L. Berkowitz (ed.) Advances in Experimental Social Psychology. Vol. 7.
New York : Academic Press, 1974.
- Mooney, Ross L. and Leonard V. Gordon. Manual : Mooney Problem Checklists. 1950.
- Moor, Helena. Adult Awareness of Problems of High School Youth.
Boston : Boston University, 1957.
- Myers, R.C. "Biographical Facors and Academic Achievement : An Experimental Investigation," Educational and Psychological Measurement. 12 : 415 - 426 ; 1952.
- Newcomb, Theodore M. and Everett K. Wilson. College Peer Groups.
Chicago : Aldine Publishing Co., 1968.
- Newman, L. Judith, Roberts R. Laura and R. Syre Christine. "Concepts of Family Amony Child and Adolescents : Effect of Cognitive Level, Gender and Family Structure," Journal of Development Psychology. 29(6) : 951 - 962 ; 1993.

- Oberteuffer, Delbert. School Mental Education. New York : Harper and Prother, 1954.
- Pansky, Jonathan Hugh. "Gender Role and Adjustment in Children of Divorce," Dissertation Abstracts International. 51(6) : 3146-B; December, 1990.
- Pearson, Thomas Eagene. "The Relationships of Residence Hall to Characteristics of Upperclass Students," Dissertation Abstracts International. 34(8) : 4795-A ; 1973.
- Perlman, Richard. The Economic of Education. New York : McGraw-Hill, 1973.
- Porteous, M.A. "Development Aspects of Adolescent Problem Disclose in England and Ireland," Journal of Child Psychology and Psychiatry. 26(3) : 1985.
- Rahman, Syed Abbur. "An Investigation of the Extend and Causes of Droupouy in Class X Through XII of The Secondary Schools of Decca East Pakistan During 1965," Dissertation Abstracts. 28 : 405 ; 1965.
- Rathus, Spencer A. Adjustment and Growth : the challenges of life. 5th ed. Fort Worth : Harcaurt Brace Jovanovich College, 1992.
- Redlich, Fritz. "Trends in Americal Mental Health," Americal Journal oof Psychiatry. 135 : 229 - 230 ; Janyary, 1978.
- Ringness, Thomas A. Mental Health in the School. New York : Random House, 1968.
- Roger, C.R. "The Organization Mental of Personality," American Psychologists. 2 : 358 ; December, 1974.
- Schnell, Marry Mullany. "The Effects of Divorce on the Adjustment of Mildly Mentally Hadicapped Children," Dissertation Abstracts International. 51(12B) : 6118 ; June, 1991.
- Springer, N.N. "The Influence of General Social Status on the Emotional Stability of Children," Pedagog Sem. 4 : 321 - 328 ; May, 1938.
- Taylor, H. "The Future of American Education," in American Scholar. 18(1) : 33 - 40 ; 1949.
- Thorpe, Louis Perter. Child Psychology and Development. New York : The Ronald Press Company, 1959.
- Tindall, R.H. Relationship among Measures of Adjustment Reading in the Psychology of Adjustment. New York : McGraw-Hill Book Company, 1959.

- Unesco. "A Review of Studies on Educational Wastage and Staynation," Technical Seminar on Wastage and School Dropouts Bangkok. 1967.
- Whittaker, James D. Introduction to Psychology. Philadelphia : Saunders, 1965.
- Williams, Katherine and Krapp Arlene. "The College Adjustment Process of fifteen Conditionally Admitted Adult Student at Indiana University East. Dissertation Abstracts International. 52(03) : 784A ; September, 1991.
- Williamson, E.G. Student Personnel Services in Colleges and University. New York : McGraw-Hill, 1961.
- Wolk, Rochelle Breindel. "The Dimensions of Future Time Perspective in Black and White Children," Dissertation Abstracts International. 31(10) : 6277-B ; 1971.
- Worchel, Stephen and George R. Goethols. Adjustment Path Way to Personal Growth. Englewood Cliffs : Prentice Hall, 1985.
- Wrenn, C. Gilbert. Study Habits Inventory. Staford : Stanford University Press, 1968.
- Wrenn, C. Gilbert and Larsen P. Robert. Studying Effectively. Stanford : Stanford University Press, 1969.
- Wright, D. The Psychology of Moral Behaviour. Middlesex, England : Penguin Books Ltd., 1975.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ที่ ทม 1007/ 88/6

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๖ ธันวาคม 2541

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน คณะบดีคณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายชาติชาย หมั่นสมักร นิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง" โดยมี รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง และ อาจารย์ทัศนาทองภักดี เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากนักศึกษา โดยขออนุญาตให้นักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ ตอบแบบสอบถามการปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ ในระหว่างเดือนธันวาคม 2541 - มกราคม 2542

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นายชาติชาย หมั่นสมักร ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร/โทรสาร 258-4119

แบบสอบถาม

เรื่อง การปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามมี 8 ตอน

- ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปี ค่าใช้จ่าย สถานภาพสมรสของบิดามารดา และฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการปรับตัว
- ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามนิสัยทางการเรียน
- ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต
- ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน
- ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา
- ตอนที่ 7 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์
- ตอนที่ 8 เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึกคิดและลักษณะนิสัยทั่วไปที่นักศึกษาเคยประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด คำตอบที่ได้จะไม่กระทบกระเทือนต่อผลการเรียนของนักศึกษา ซึ่งคำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับ แต่จะนำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวนักศึกษามากที่สุด จึงขอความกรุณาให้นักศึกษาตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด โปรดตอบให้ครบทุกข้อด้วย

ขอบคุณที่ร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ชาติชาย หมั่นสมัค

นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ข้อมูลในเรื่อง เพศ ชั้นปี ค่าใช้จ่าย

สถานภาพสมรสของบิดามารดา และฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริง
ของท่านหรือเติมคำลงในช่องว่าง () ให้ครบทุกข้อ

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. ชั้นปี

() ชั้นปีที่ 1

() ชั้นปีที่ 2

() ชั้นปีที่ 3

() ชั้นปีที่ 4

3. ค่าใช้จ่าย.....บาท/เดือน

4. สถานภาพสมรสของบิดามารดา

() บิดามารดาอยู่ร่วมกัน

() บิดามารดาแยกกันอยู่

() บิดามารดาหย่าร้างกัน

() บิดาและ/หรือมารดาถึงแก่กรรม

5. ฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดาต่อเดือน

() บิดามารดามีรายได้มากกว่า 11,001 บาทขึ้นไป

() บิดามารดามีรายได้ตั้งแต่ 4,501 - 11,000 บาท

() บิดามารดามีรายได้ต่ำกว่า 4,500 บาทลงมา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการปรับตัว

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือ
ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
จริง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
จริงบ้าง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้างและบางครั้งไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
<u>การปรับตัวด้านการเรียน</u>						
1.	ข้าพเจ้าปวดศีรษะบ่อยครั้ง หลังจาก เลิกเรียน
2.	ข้าพเจ้ารู้สึกเครียดขณะที่เรียนในห้อง
3.	ข้าพเจ้านอนไม่ค่อยหลับในช่วงก่อนสอบ
4.	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้ หมดหวังที่จะเรียน สำเร็จ
5.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณค่าในตนเองลดลง เมื่อเรียนชั้นสูงขึ้น
6.	เมื่อข้าพเจ้าไม่เข้าใจ ข้าพเจ้าจะซักถาม ข้อสงสัยจากอาจารย์ทันที
7.	ข้าพเจ้ามักจะเครียดเสมอ เมื่อมี งานเร่งด่วนต้องรีบทำ
8.	เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน ข้าพเจ้ามักจะ ไปขอคำปรึกษาปัญหาการเรียนจาก อาจารย์เสมอ

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
	<u>การปรับตัวด้านสังคม</u>					
9.	ข้าพเจ้าชอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่องต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อน					
10.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีเพื่อนที่ขัดแย้งกับเพื่อน ข้าพเจ้ามักจะเก็บเอาความคิดไม่สบายใจ เป็นเวลานาน					
11.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเพื่อน ๆ เข้าใจข้าพเจ้า					
12.	ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดใจเมื่อต้องทำกิจกรรม ร่วมกับเพื่อนที่เพิ่งรู้จักใหม่					
13.	ข้าพเจ้าและเพื่อน คอยช่วยเหลือ เกื้อกูลซึ่งกันและกัน					
14.	ข้าพเจ้าชอบแยกตัวอยู่ตามลำพัง คนเดียวเงียบ ๆ					
15.	ข้าพเจ้ากังวลเกี่ยวกับกฎระเบียบ ของสถาบัน					
16.	ข้าพเจ้ารู้สึกผิดหวังต่อการตัดสินใจ เข้าเรียนที่สถาบันแห่งนี้					
	<u>การปรับตัวด้านอารมณ์</u>					
17.	ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดใจโดยไม่ทราบ สาเหตุ					
18.	ข้าพเจ้ามักเปลี่ยนความตั้งใจใน การทำงาน					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
19.	เมื่อตั้งใจมากหรือเสียใจมาก ข้าพเจ้ามักจะ ทำอะไรไม่ค่อยถูก					
20.	ข้าพเจ้ารู้สึกคับข้องใจที่ขาดความเชื่อมั่น ในการทำงาน					
21.	ข้าพเจ้าจะหมดความอดทนถ้าต้องรอคอย คนอื่น					
22.	ข้าพเจ้ายอมรับข้อบกพร่องของตนเองตาม ความเป็นจริงโดยไม่หลอกตนเอง					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามนิสัยทางการเรียน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความเกี่ยวกับสิ่งที่นักศึกษากระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียน แล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว ดังนี้

เป็นประจำ	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาทุกครั้ง
บ่อย	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาเกือบทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษานับบางครั้ง
น้อยครั้ง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้งมาก
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ตรงกับการกระทำของนักศึกษาน้อยครั้งมากจนแทบไม่เกิดขึ้นเลย

ข้อที่	ข้อความ	เป็นประจำ	บ่อย	บางครั้ง	น้อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง
	1. การแบ่งเวลาในการเรียน					
1.	ข้าพเจ้ามีเวลาทำการบ้าน หลังเลิกเรียน
2.	ข้าพเจ้าให้ความสนใจในการเรียน
3.	ข้าพเจ้าขาดเรียนบางวิชา
4.	ข้าพเจ้าเข้าห้องเรียนสาย
5.	ข้าพเจ้าไม่รู้จกวางแผนในการอ่านหนังสือสอบ
	2. การทำการบ้าน					
6.	ข้าพเจ้าทำแบบฝึกหัดที่ได้รับมอบหมายเสร็จเรียบร้อย
7.	ข้าพเจ้าส่งการบ้านทันเวลาตามที่อาจารย์กำหนด
8.	ข้าพเจ้าทำกิจกรรมและงานตามที่อาจารย์มอบหมาย

ข้อที่	ข้อความ	เป็น ประจำ	บ่อย	บาง ครั้ง	น้อย ครั้ง	นาน ๆ ครั้ง
9.	ข้าพเจ้าทำการบ้านทุกวิชาด้วยตนเอง ...					
10.	ข้าพเจ้าอ่านและสรุปเนื้อหาที่เรียนเพื่อใช้ในการอ่านก่อนสอบ					
11.	ข้าพเจ้าไม่ได้ส่งการบ้าน เพราะทำไม่ได้และไม่เข้าใจ					
12.	อาจารย์ให้การบ้านมากจนข้าพเจ้าทำไม่ทันเลยต้องคัดลอกจากเพื่อน					
13.	เมื่อถึงกำหนดเวลาส่งงาน ข้าพเจ้าทำไม่เสร็จจึงไม่เข้าเรียนในวิชานั้น					
14.	ข้าพเจ้าไม่มีเวลาทำการบ้าน					
15.	ข้าพเจ้าไม่เคยส่งการบ้าน					
16.	ข้าพเจ้าไม่ชอบทำการบ้านก่อนกำหนดเวลาส่ง					
3. การทบทวนบทเรียน						
17.	ข้าพเจ้าขาดสมาธิในการทบทวนบทเรียน					
18.	ข้าพเจ้าไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน					
19.	ขณะที่ข้าพเจ้าอ่านหนังสือขอบคุณโทรทัศน์ไปด้วย					
20.	ขณะที่ข้าพเจ้าอ่านหนังสือขอบเปิดวิทยุฟังไปด้วย					

ข้อที่	ข้อความ	เป็น ประจำ	บ่อย	บาง ครั้ง	น้อย ครั้ง	นาน ๆ ครั้ง
21.	ข้าพเจ้ากระตือรือร้นในการเรียน					
22.	ข้าพเจ้าใจลอยขณะอาจารย์สอน					
23.	ข้าพเจ้ามักง่วงนอนเวลาเรียน					
24.	ข้าพเจ้าชอบนำงานอื่นมาทำขณะอาจารย์ กำลังสอน					
<u>5. การวางแผนในการเรียน</u>						
25.	ข้าพเจ้าจัดตารางเวลาในการเรียน ในแต่ละวัน					
26.	ข้าพเจ้าวางแผนทบทวนวิชาตามลำดับใน ตารางสอบ					
27.	ข้าพเจ้ามักไปเที่ยวสนุกสนานกับเพื่อน เลยไม่ได้อ่านหนังสือก่อนสอบ					
28.	ข้าพเจ้าไม่ได้เตรียมตัวในการสอบย่อย (Quizzes)					
29.	ข้าพเจ้าไม่ได้เตรียมตัวสอบกลางภาค (Mid-term)					
30.	ข้าพเจ้าไม่ได้เตรียมตัวในการสอบ ปลายภาค (Final)					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
 จริง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
 จริงบ้าง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้างและบางครั้งไม่ตรงบ้าง
 จริงน้อย ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
 จริงน้อยที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1.	ความตั้งใจทำงานและช่วยให้ข้าพเจ้าได้ ในสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการ					
2.	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนเพื่อประสบความสำเร็จ ในการเรียน					
3.	ข้าพเจ้าไม่ต้องการเรียนหนังสือให้สูง ๆ เพราะไม่คุ้มค่าเสียเวลา ทำให้เสียเงิน ทองโดยเปล่าประโยชน์					
4.	ข้าพเจ้าใช้ความพยายามในการเรียนให้ มากที่สุดเพื่อจะได้มีงานทำที่ดี					
5.	ข้าพเจ้าคิดอยากลาออกจากสถานศึกษา เพราะเบื่อการเรียน					
6.	เมื่อข้าพเจ้ากลัวสอบตกในวิชาใด ข้าพเจ้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ในวิชานั้นให้มากที่สุด					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
7.	ข้าพเจ้าไม่ชอบวางแผนการทำงาน ไว้ล่วงหน้า เพราะเหตุการณ์ต่าง ๆ มักไม่เป็นไปตามแผน					
8.	การเรียนหนังสือไม่สามารถทำให้ข้าพเจ้า ประสบความสำเร็จในอนาคตเสมอไป					
9.	ถ้าข้าพเจ้าต้องทำงานชิ้นหนึ่ง ข้าพเจ้า วางแผนทุกอย่างไว้ล่วงหน้าว่า ทำงานอย่างไรบ้าง					
10.	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือเพียงเพื่อให้ สอบผ่านเท่านั้น					
11.	ข้าพเจ้าอดทนต่อการเรียน ไม่ว่าจะยาก ลำบากเพียงใด เพื่อความสำเร็จใน อนาคต					
12.	ข้าพเจ้าขยันหมั่นเพียรในการศึกษา เล่าเรียน แม้ว่าผลการเรียนใน ปัจจุบันยังไม่ดีพอ					
13.	ในอนาคตคนไม่มีการศึกษามีโอกาส ในการทำงานสู้คนที่มีการศึกษาไม่ได้					
14.	แม้ว่าข้าพเจ้า ไม่ชอบวิชาใดก็ตาม ข้าพเจ้าพยายามตั้งใจเรียนเพื่อให้ สอบได้คะแนนดี					
15.	ข้าพเจ้าเลือกอาชีพที่ตรงกับความ สามารถและความสนใจของข้าพเจ้า					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
16.	ข้าพเจ้าคิดถึงการประกอบอาชีพ ในอนาคต					
17.	ก่อนที่ข้าพเจ้าเลือกอาชีพ ข้าพเจ้าพิจารณา ความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต					
18.	ข้าพเจ้าไม่สามารถทราบได้ว่าทำอย่างไร จึงจะได้ทำงานตามที่ข้าพเจ้าต้องการ					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือ
ช่องใดช่องหนึ่ง เพียงช่องเดียวที่ตรงกับความคิดเห็นความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด ตรงกับความคิดเห็นความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด
 จริง ตรงกับความคิดเห็นความรู้สึกของนักศึกษามาก
 จริงบ้าง ตรงกับความคิดเห็นความรู้สึกของนักศึกษาบ้างและบางครั้งไม่ตรงบ้าง
 จริงน้อย ตรงกับความคิดเห็นความรู้สึกของนักศึกษาน้อย
 จริงน้อยที่สุด ตรงกับความคิดเห็นความรู้สึกของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
<u>วิธีการสอนของอาจารย์</u>						
1.	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม ในระหว่างการเรียนการสอน
2.	อาจารย์มีสื่ออุปกรณ์พร้อมการสาธิตใน ระหว่างการเรียนการสอน
3.	ข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามอาจารย์ เมื่อไม่เข้าใจ
4.	อาจารย์สอนเร็ว ข้าพเจ้าฟังไม่ทัน
5.	ข้าพเจ้าไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่ อาจารย์สอน
6.	อาจารย์มุ่งแต่สอนเนื้อหาวิชาอย่างเดียว โดยไม่มีซักถาม

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
	<u>สถานที่เรียน</u>					
7.	สถาบันตั้งอยู่ชานเมือง นักศึกษาไปมา ไม่สะดวก					
8.	สถาบันค่อนข้างคับแคบ ไม่ค่อยมีสถานที่ พักผ่อน					
9.	บริเวณสถาบันและอาคารเรียนมีระเบียบ ..					
10.	บริเวณสถาบันและอาคารเรียนรักษา ความสะอาดได้ดี					
11.	สภาพห้องเรียนเหมาะสมกับลักษณะวิชา ..					
12.	ขนาดของห้องเรียนไม่เหมาะสมกับ จำนวนนักศึกษา					
13.	สภาพห้องเรียนเย็นสบาย มีอากาศ ถ่ายเทดี					
14.	สถาบันขาดกฎระเบียบและวินัย					
15.	โต๊ะเก้าอี้ในห้องเรียนมีมากเกินความ จำเป็น					
16.	สภาพห้องเรียนมีมลพิษทำให้รู้สึกอึดอัด เช่น กลิ่นสารเคมีจากห้อง Lab กลิ่นเหม็นจากห้องน้ำ และกลิ่นควันจาก ท่อไอเสียรถยนต์					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
	<u>สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน</u>					
17.	สภาพห้องเรียนเมื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน อย่างพอเพียง					
18.	อุปกรณ์การเรียนการสอนที่อาจารย์ใช้มี สภาพที่ดีในการใช้งาน					
19.	อุปกรณ์ในภาคปฏิบัติมีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับ จำนวนนักศึกษา					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่ง เพียงช่องเดียวที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
 จริง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
 จริงบ้าง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้างและไม่ตรงบ้าง
 จริงน้อย ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
 จริงน้อยที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
	1. <u>พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อนักศึกษา</u>					
1.	บิดามารดาไม่ค่อยสนใจซักถามเกี่ยวกับการเรียนของข้าพเจ้า					
2.	บิดามารดาอนุญาตให้ข้าพเจ้าร่วมกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ในสถาบันตามความสนใจของข้าพเจ้า					
3.	บิดามารดาไม่เห็นด้วยกับงานอดิเรกที่ข้าพเจ้าทำอยู่					
4.	เมื่อข้าพเจ้าเล่นกีฬา บิดามารดามักคัดค้าน					
5.	บิดามารดาไม่อนุญาตให้ข้าพเจ้าไปต่างจังหวัดกับเพื่อน					
6.	บิดามารดาไม่อนุญาตให้ข้าพเจ้าออกไปตีวิวกับเพื่อน					
7.	เมื่อข้าพเจ้าทำคะแนนสอบไม่ได้ บิดามารดาให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้า					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
8.	บิดามารดาแสดงความชื่นชม เมื่อข้าพเจ้า ทำคะแนนสอบได้ดี					
9.	บิดามารดาไม่สนใจการทำกรบ้าน ของข้าพเจ้า					
10.	บิดามารดามักไม่เห็นด้วยที่ข้าพเจ้ามี กิจกรรมพิเศษที่สถาบัน					
11.	บิดามารดาแสดงความรักข้าพเจ้าโดย การพูด และให้กำลังใจ					
12.	บิดามารดา แสดงให้เห็นว่า รักข้าพเจ้า โดยการกระทำ					
13.	บิดามารดาดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด เมื่อข้าพเจ้าไม่สบาย					
14.	บิดามารดาอนุญาตให้ข้าพเจ้าไปตัว วิชาต่าง ๆ ที่บ้านเพื่อน					
15.	บิดามารดาว่ากล่าวตักเตือนเกี่ยวกับ ความประพฤติมารยาท หรือการพูดจา ของข้าพเจ้า					
16.	เมื่อข้าพเจ้ากลับบ้านผิดเวลา บิดา มารดาแสดงความไม่พอใจ โดย ไม่ถามสาเหตุ					
17.	ถ้าข้าพเจ้าทำสิ่งใดผิด บิดามารดา ดูว่าโดยไม่ถามสาเหตุ					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
18.	บิดามารดาสัมผัสความสามารถพิเศษ ของข้าพเจ้าโดยให้ฝึกฝน และเรียนรู้ เพิ่มเติม					
19.	บิดามารดาคอยเตือนให้ข้าพเจ้าอ่าน หนังสือจนข้าพเจ้าแทบไม่มีเวลาว่าง					
20.	เมื่อใกล้สอบบิดามารดาให้กำลังใจ ในการดูหนังสือ					
<u>พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่อบิดามารดา</u>						
21.	ข้าพเจ้าแสดงความเคารพทั้งก่อนไปและ กลับจากสถาบัน					
22.	ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อถูกบังคับให้ อ่านหนังสือทุกวัน					
23.	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาการเรียน ข้าพเจ้าไม่ชอบปรึกษาบิดามารดา					
24.	ข้าพเจ้าตั้งใจเล่าเรียนให้สำเร็จตาม ความตั้งใจของบิดามารดา					
25.	ข้าพเจ้าไม่ชอบทำงานบ้านที่ได้รับ มอบหมายจากบิดามารดา					
26.	ข้าพเจ้าไม่ค่อยเชื่อฟังบิดามารดา					
27.	ข้าพเจ้าไม่รบกวนบิดามารดา เมื่อท่านไม่สบายใจ					

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
28.	ข้าพเจ้าขออนุญาตบิดามารดา เมื่อต้องการ ออกไปข้างนอก					
29.	ข้าพเจ้ากระทำตามคำสั่งสอนของ บิดามารดา					
30.	ข้าพเจ้ามักเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่ประสบมาให้บิดามารดาฟัง					
31.	ข้าพเจ้าไม่ทำให้บิดามารดาเสียใจ ในความประพฤติของข้าพเจ้า					
32.	ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อถูกบิดามารดาตำหนิ					
33.	ข้าพเจ้ามีความคิดเห็นขัดแย้งกับ บิดามารดา					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
 จริง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
 จริงบ้าง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้างและไม่ตรงบ้าง
 จริงน้อย ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
 จริงน้อยที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
1.	พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษา					
1.	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อใจในการเรียน เพราะ อาจารย์สนใจแต่นักศึกษาที่เก่ง
2.	อาจารย์ที่สอนจะรับฟังเหตุผลของนักศึกษา เสมอ
3.	ข้าพเจ้าไม่ถามปัญหาหรือข้อสงสัย เพราะรู้สึกอาจารย์ไม่เป็นกันเองกับ นักศึกษา
4.	อาจารย์แสดงความรู้สึกเป็นห่วง เมื่อมี นักศึกษาค้นใดหายไป

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
	<p>2. พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่ออาจารย์</p> <p>5. ข้าพเจ้าส่งงานตรงตามเวลาที่อาจารย์กำหนดเสมอ</p> <p>6. ข้าพเจ้าไม่ยอมกปรึกษาอาจารย์ เมื่อมีปัญหาการเรียนหรือปัญหาส่วนตัว</p> <p>7. ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนตลอดเวลาที่เรียนในห้องเรียน</p> <p>8. ข้าพเจ้าทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ทำได้</p> <p>9. ข้าพเจ้าพยายามปฏิบัติตามสิ่งที่อาจารย์สอน</p>					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

คำชี้แจง ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือข้อใดข้อหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด ดังนี้

- จริงที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด
 จริง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามาก
 จริงบ้าง ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาบ้างและไม่ตรงบ้าง
 จริงน้อย ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อย
 จริงน้อยที่สุด ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	ข้าพเจ้ามีเพื่อนสนิทที่สามารถปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเรียนและส่วนตัว
2.	เมื่อข้าพเจ้าไม่สบายเพื่อนจะทายาให้ทานและสอบถามอาการเสมอ
3.	เพื่อนของข้าพเจ้าเห็นแก่ตัวไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน
4.	ข้าพเจ้าชอบทำงานคนเดียว
5.	ข้าพเจ้าและเพื่อนพยายามหากิจกรรมที่ทำร่วมกันเสมอ
6.	เพื่อน ๆ ยอมรับฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้า
7.	ข้าพเจ้าให้เพื่อนยืมเงินเมื่อเพื่อนเดือดร้อน
8.	เพื่อนให้ข้าพเจ้ายืมหนังสือเมื่อข้าพเจ้าต้องการ

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
9.	เพื่อนช่วยอธิบายให้ข้าพเจ้าเข้าใจ บทเรียนที่ยาก
10.	ข้าพเจ้ามีเพื่อนสนิทที่สามารถปรึกษาหรือ เกี่ยวกับการเรียน
11.	ข้าพเจ้ากับเพื่อนทำกิจกรรมในชั้นเรียน ด้วยความสามัคคีและมีความสุข

ภาคผนวก ข

คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 33 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามการปรับตัว

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.82
2	5.07
3	3.19
4	4.44
5	4.36
6	1.77
7	2.04
8	1.75
9	4.43
10	4.51
11	2.55
12	2.95
13	4.06
14	7.59
15	6.56
16	6.53
17	4.80
18	3.99
19	3.66
20	2.82
21	1.80
22	1.88

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.873

ตาราง 34 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามนั้ยทางการเรียน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.66
2	3.63
3	3.51
4	4.77
5	3.49
6	2.68
7	3.52
8	4.60
9	1.99
10	2.61
11	4.30
12	4.68
13	7.15
14	6.55
15	7.01
16	5.89
17	4.01
18	5.32
19	4.22
20	1.86
21	3.56
22	4.96
23	2.69
24	5.06
25	2.07
26	2.54
27	5.64
28	4.95
29	7.96
30	12.49

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.941

ตาราง 35 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

ลำดับชื่อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.10
2	4.43
3	4.47
4	4.55
5	10.75
6	3.25
7	3.31
8	5.74
9	2.14
10	2.91
11	3.49
12	3.82
13	3.36
14	3.80
15	5.47
16	5.84
17	3.59
18	2.77

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.872

ตาราง 36 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามบรรยากาศการเรียนการสอน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	4.86
2	2.18
3	2.59
4	3.76
5	2.51
6	3.01
7	2.94
8	2.58
9	2.54
10	3.46
11	3.36
12	5.19
13	2.39
14	4.00
15	4.65
16	3.25
17	2.25
18	1.75
19	1.83

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.876

ตาราง 37 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ บิดามารดา

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	4.03
2	4.91
3	6.20
4	1.75
5	3.96
6	5.36
7	3.03
8	7.31
9	4.71
10	6.02
11	3.85
12	3.61
13	3.21
14	3.44
15	1.82
16	3.54
17	6.83
18	2.63
19	4.17
20	2.56
21	2.78
22	2.72
23	3.30
24	6.48
25	4.84
26	8.44
27	2.96
28	3.58
29	5.20
30	3.94
31	5.06
32	2.45
33	7.25

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.865

ตาราง 38 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	6.27
2	2.95
3	4.27
4	1.79
5	3.07
6	3.79
7	2.30
8	6.07
9	3.10

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.882

ตาราง 39 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.90
2	2.18
3	5.86
4	4.23
5	5.72
6	6.44
7	6.48
8	6.13
9	2.69
10	4.41
11	3.25

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.875

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายข้อจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 การปรับตัว

ตาราง 40 แสดงระดับคะแนนการปรับตัวด้านการเรียน

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย การปรับตัว
<u>การปรับตัวด้านการเรียน</u>			
1. ข้าพเจ้าปวดศีรษะบ่อยครั้งหลังจากเลิกเรียน*	3.29	1.08	พอใช้
2. ข้าพเจ้ารู้สึกเครียดขณะที่เรียนในห้อง*	3.26	1.06	พอใช้
3. ข้าพเจ้านอนไม่ค่อยหลับในช่วงก่อนสอบ*	3.01	1.14	พอใช้
4. ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้ หหมดหวังที่จะเรียนสำเร็จ*	3.28	1.24	พอใช้
5. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณค่าในตนเองลดลงเมื่อเรียน ชั้นสูงขึ้น*	3.98	1.15	ดี
6. เมื่อข้าพเจ้าเรียนไม่เข้าใจ ข้าพเจ้าจะซักถาม ข้อสงสัยจากอาจารย์ทันที	3.54	1.30	ดี
7. ข้าพเจ้ามักจะเครียดเสมอ เมื่อมีงานเร่งด่วน ต้องรีบทำ*	2.82	1.25	พอใช้
8. เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน ข้าพเจ้ามักจะไปขอ คำปรึกษาปัญหาการเรียนจากอาจารย์เสมอ	2.47	1.25	ไม่ดี
คะแนนเฉลี่ยรวมการปรับตัวด้านการเรียน	3.18	0.63	พอใช้

หมายเหตุ 1. ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย

3.50 - 5.00 = การปรับตัวระดับดี

2.50 - 3.49 = การปรับตัวระดับพอใช้

1.00 - 2.49 = การปรับตัวระดับไม่ดี

2. ข้อคำถามที่มีเครื่องหมาย* มีความหมายเชิงลบได้กลับค่าคะแนนก่อนคิดคะแนนเฉลี่ย

ตาราง 41 แสดงการปรับตัวด้านสังคม

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย การปรับตัว
<u>การปรับตัวด้านสังคม</u>			
9. ข้าพเจ้าชอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อน	3.07	1.09	พอใช้
10. ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีปัญหาขัดแย้งกับเพื่อน ข้าพเจ้า มักจะเก็บเอาความคิดไม่สบายใจเป็นเวลานาน*	3.67	1.13	ดี
11. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นเพื่อน ๆ เข้าใจข้าพเจ้า	3.07	1.26	พอใช้
12. ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดใจเมื่อต้องทำกิจกรรมร่วมกับ เพื่อนที่เพิ่งรู้จักใหม่*	3.37	1.01	พอใช้
13. ข้าพเจ้าและเพื่อนคอยช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งกันและกัน	3.43	1.02	พอใช้
14. ข้าพเจ้าชอบแยกตัวอยู่ตามลำพังคนเดียวเงียบ ๆ*	3.89	1.00	ดี
15. ข้าพเจ้ากังวลเกี่ยวกับกฎระเบียบของสถาบัน*	3.62	1.25	ดี
16. ข้าพเจ้ารู้สึกผิดหวังต่อการตัดสินใจเข้าเรียนที่ สถาบันแห่งนี้*	3.34	1.36	พอใช้
คะแนนเฉลี่ยรวมการปรับตัวด้านสังคม	3.53	0.61	ดี

หมายเหตุ 1. ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย

3.50 - 5.00 = การปรับตัวระดับดี

2.50 - 3.49 = การปรับตัวระดับพอใช้

1.00 - 2.49 = การปรับตัวระดับไม่ดี

2. ข้อคำถามที่มีเครื่องหมาย*มีความหมายเชิงลบได้กลับค่าคะแนนก่อนคิดคะแนนเฉลี่ย

ตาราง 42 แสดงการปรับตัวด้านอารมณ์

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย การปรับตัว
<u>การปรับตัวด้านอารมณ์</u>			
17. ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดใจโดยไม่ทราบสาเหตุ*	3.79	1.23	พอใช้
18. ข้าพเจ้ามักเปลี่ยนความตั้งใจในการทำงาน*	3.39	1.19	พอใช้
19. เมื่อดีใจมากหรือเสียใจมากข้าพเจ้ามักจะทำอะไร ไม่ค่อยถูก*	3.37	1.17	พอใช้
20. ข้าพเจ้ารู้สึกคับข้องใจขาดความเชื่อมั่นใน การทำงาน*	3.35	1.06	พอใช้
21. ข้าพเจ้าจะหมดความอดทนถ้าต้องรอคอยคนอื่น*	3.04	1.22	พอใช้
22. ข้าพเจ้ายอมรับข้อบกพร่องของตนเองตามความ เป็นจริงโดยไม่หลอกตัวเอง	3.13	1.17	พอใช้
คะแนนเฉลี่ยรวมการปรับตัวด้านอารมณ์	3.30	0.64	พอใช้

หมายเหตุ 1. ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย

3.50 - 5.00 = การปรับตัวระดับดี

2.50 - 3.49 = การปรับตัวระดับพอใช้

1.00 - 2.49 = การปรับตัวระดับไม่ดี

2. ข้อคำถามที่มีเครื่องหมาย* มีความหมายเชิงลบ ได้กลับค่าคะแนนก่อนคิดคะแนนเฉลี่ย

ตาราง 43 แสดงคะแนนการปรับตัวโดยรวม 3 ด้าน (การเรียนรู้ สังคม และอารมณ์)

แปลความหมาย	n	ร้อยละ
การปรับตัวไม่ดี (คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.49)	6	3.4
การปรับตัวระดับพอใช้ (คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.46)	98	55.1
การปรับตัวระดับดี (คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 5.00)	74	41.6
\bar{X}	3.33	
S.D.	0.53	

ตอนที่ 2 นิสัยทางการเรียน

ตาราง 44 แสดงนิสัยทางการเรียน

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย นิสัยทางการเรียน
<u>การแบ่งเวลาในการเรียน</u>			
1. ข้าพเจ้ามีเวลาทำการบ้านหลังเลิกเรียน	3.58	0.98	ดี
2. ข้าพเจ้าให้ความสนใจในการเรียน	3.46	1.04	พอใช้
3. ข้าพเจ้าขาดเรียนบางวิชา*	3.69	0.94	ดี
4. ข้าพเจ้าเข้าห้องเรียนสาย*	3.46	1.28	พอใช้
5. ข้าพเจ้าไม่รู้จักวางแผนในการอ่านหนังสือ*	3.30	1.28	พอใช้
<u>การทำกาบ้าน</u>			
6. ข้าพเจ้าทำแบบฝึกหัดที่ได้รับมอบหมายเสร็จ เรียบร้อย	3.34	1.15	พอใช้
7. ข้าพเจ้าส่งกาบ้านทันเวลาตามที่อาจารย์กำหนด	3.65	1.02	ดี
8. ข้าพเจ้าทำกิจกรรมและงานตามที่อาจารย์ มอบหมาย	3.90	0.89	ดี
9. ข้าพเจ้าทำกาบ้านทุกวิชาด้วยตนเอง	3.83	0.94	ดี
10. ข้าพเจ้าอ่านและสรุปเนื้อหาที่เรียนเพื่อใช้ ในการอ่านก่อนสอบ	3.26	0.99	พอใช้
11. ข้าพเจ้าไม่ได้ส่งกาบ้าน เพราะทำไม่ได้ และไม่เข้าใจ*	3.57	1.04	ดี
12. อาจารย์ให้การบ้านมากจนข้าพเจ้าทำไม่ทัน เลยต้องคัดลอกจากเพื่อน*	3.45	1.11	พอใช้
13. เมื่อถึงกำหนดเวลาส่งงานข้าพเจ้าทำไม่เสร็จ จึงไม่เข้าเรียนในวิชานั้น*	3.09	1.20	พอใช้

ตาราง 44 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย ในสัยทางการเรียน
14. ข้าพเจ้าไม่มีเวลาทำการบ้าน*	3.61	1.19	ดี
15. ข้าพเจ้าไม่เคยส่งการบ้าน*	3.58	1.18	ดี
16. ข้าพเจ้าไม่ชอบทำการบ้านก่อนกำหนดเวลาส่ง* การทบทวนบทเรียน	3.90	1.19	ดี
17. ข้าพเจ้าขาดสมาธิในการทบทวนบทเรียน*	3.46	1.14	พอใช้
18. ข้าพเจ้าไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน*	2.99	1.06	พอใช้
19. ขณะที่ข้าพเจ้าอ่านหนังสือชอบดูโทรทัศน์ไปด้วย*	3.35	1.12	พอใช้
20. ขณะที่ข้าพเจ้าอ่านหนังสือชอบเปิดวิทยุฟังไปด้วย*	3.26	1.24	พอใช้

ตาราง 45 แสดงนิสัยทางการเรียน

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย นิสัยทางการเรียน
<u>การตั้งใจเรียน</u>			
21. ข้าพเจ้ากระตือรือร้นในการเรียน	2.97	1.29	พอใช้
22. ข้าพเจ้าใจลอยขณะอาจารย์สอน*	3.38	0.96	พอใช้
23. ข้าพเจ้ามักง่วงนอนเวลาเรียน*	3.28	1.07	พอใช้
24. ข้าพเจ้าชอบนั่งงานอื่นมาทักขณะอาจารย์กำลังสอน*	2.78	1.23	พอใช้
<u>การวางแผนในการเรียน</u>			
25. ข้าพเจ้าจัดตารางเวลาในการเรียนในแต่ละวัน	3.16	1.22	พอใช้
26. ข้าพเจ้าวางแผนทบทวนวิชาตามลำดับในตารางสอบ	3.18	1.08	พอใช้
27. ข้าพเจ้ามักไปเที่ยวสนุกสนานกับเพื่อนเลยไม่ได้อ่านหนังสือก่อนสอบ*	3.18	1.06	พอใช้
28. ข้าพเจ้าไม่ได้เตรียมตัวในการสอบย่อย (Quizzes)*	3.31	1.18	พอใช้
29. ข้าพเจ้าไม่ได้เตรียมตัวสอบกลางภาค (Mid-term)*	3.28	1.19	พอใช้
30. ข้าพเจ้าไม่ได้เตรียมตัวสอบปลายภาค (Final)*	3.58	1.10	ดี
คะแนนเฉลี่ยรวมนิสัยทางการเรียน	3.40	0.57	พอใช้

หมายเหตุ 1. ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย

3.50 - 5.00 = การปรับตัวระดับดี

2.50 - 3.49 = การปรับตัวระดับพอใช้

1.00 - 2.49 = การปรับตัวระดับไม่ดี

2. ข้อคำถามที่มีเครื่องหมาย*มีความหมายเชิงลบได้กลับค่าคะแนนก่อนคิดคะแนนเฉลี่ย

ตาราง 46 แสดงระดับคะแนนนิสัยการเรียนโดยรวม (การแบ่งเวลาในการเรียน การทำการบ้าน การทบทวนบทเรียน การตั้งใจเรียน และการวางแผนในการเรียน)

แปลความหมายนิสัยการเรียน	n	ร้อยละ
นิสัยการเรียนไม่ดี	59	33.1
นิสัยการเรียนดีพอใช้	60	33.7
นิสัยการเรียนดี	59	33.1
\bar{X}	3.40	
S.D.	0.57	

ตอนที่ 3 ลักษณะการมุ่งอนาคต

ตาราง 47 แสดงลักษณะการมุ่งอนาคต

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย ลักษณะมุ่งอนาคต
1. ความตั้งใจทำงานจะช่วยให้ข้าพเจ้าได้ในสิ่งที่ ข้าพเจ้าต้องการ	3.89	1.13	มาก
2. ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนเพื่อประสบความสำเร็จ ในการเรียน	4.05	0.87	มาก
3. ข้าพเจ้าไม่ต้องการเรียนหนังสือให้สูง ๆ เพราะ ไม่คุ้มค่าเสียเวลาทำให้เสียเงินทองโดย เปล่าประโยชน์*	3.97	0.87	มาก
4. ข้าพเจ้าใช้ความพยายามในการเรียนให้มากที่สุด เพื่อจะได้มีงานทำที่ดี	3.76	1.25	มาก
5. ข้าพเจ้าคิดอยากลาออกจากโรงเรียนเพราะ เบื่อการเรียน*	3.85	0.99	มาก
6. เมื่อข้าพเจ้ากลัวสอบตกในวิชาใด ข้าพเจ้าศึกษา หาความรู้เพิ่มเติมในวิชานั้นให้มากที่สุด	3.84	1.21	มาก
7. ข้าพเจ้าไม่ชอบวางแผนการทำงานไว้ล่วงหน้า เพราะเหตุการณ์ต่าง ๆ มักไม่เป็นไปตามแผน*	3.42	1.04	ปานกลาง
8. การเรียนหนังสือไม่สามารถทำให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จ ในอนาคตเสมอไป*	2.97	1.07	ปานกลาง
9. ถ้าข้าพเจ้าต้องทำงานชิ้นหนึ่งข้าพเจ้าวางแผน ทุกอย่างไว้ล่วงหน้าว่าทำอย่างไรบ้าง	3.38	1.34	ปานกลาง
10. ข้าพเจ้าอ่านหนังสือเพียงเพื่อให้สอบผ่านเท่านั้น*	3.39	0.98	ปานกลาง

ตาราง 47 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย ลักษณะมุ่งอนาคต
11. ข้าพเจ้าอดทนต่อการเรียนไม่ว่าจะยากลำบากเพียงใดเพื่อความสำเร็จในอนาคต	3.13	1.06	ปานกลาง
12. ข้าพเจ้ายินยอมเพียรในการศึกษาเล่าเรียน แม้ว่าผลการเรียนในปัจจุบันยังไม่ดีพอ	3.74	0.92	มาก
13. ในอนาคตคนไม่มีการศึกษามีโอกาสในการทำงาน ผู้คนมีการศึกษาไม่ได้	3.54	1.03	มาก
14. แม้ว่าข้าพเจ้าไม่ชอบวิชาใดก็ตาม ข้าพเจ้าพยายามตั้งใจเรียนเพื่อให้สอบได้คะแนนดี	3.54	1.12	มาก
15. ข้าพเจ้าเลือกอาชีพที่ตรงกับความสามารถและความสนใจของข้าพเจ้า	3.52	0.99	มาก
16. ข้าพเจ้าคิดถึงการประกอบอาชีพในอนาคต	3.84	1.04	มาก
17. ก่อนที่ข้าพเจ้าเลือกอาชีพ ข้าพเจ้าพิจารณาความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต	3.98	0.99	มาก
18. ข้าพเจ้าไม่สามารถทราบได้ว่าทำอะไรจึงจะได้ทำงานตามที่ข้าพเจ้าต้องการ*	3.60	1.12	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวมลักษณะการมุ่งอนาคต	3.59	0.54	มาก

หมายเหตุ 1. ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย

3.50 - 5.00 = ลักษณะการมุ่งอนาคตมาก

2.50 - 3.49 = ลักษณะการมุ่งอนาคตปานกลาง

1.00 - 2.49 = ลักษณะการมุ่งอนาคตน้อย

2. ข้อคำถามที่มีเครื่องหมาย*มีความหมายเชิงลบได้กลับค่าคะแนนก่อนคิดคะแนนเฉลี่ย

ตาราง 48 แสดงระดับลักษณะการมุ่งอนาคต

ระดับลักษณะการมุ่งอนาคต	n	ร้อยละ
มุ่งอนาคตน้อย	67	37.6
มุ่งอนาคตปานกลาง	53	29.8
มุ่งอนาคตมาก	58	32.6
\bar{X}	3.59	
S.D.	0.54	

ตอนที่ 4 บรรยายภาคการเรียนการสอน

ตาราง 49 แสดงบรรยายภาคการเรียนการสอน

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย บรรยายภาคการ เรียนการสอน
<u>วิธีการสอนของอาจารย์</u>			
1. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม ในระหว่าง การเรียนการสอน	2.99	0.99	พอใช้
2. อาจารย์มีสื่ออุปกรณ์พร้อมการสาธิตในระหว่าง การเรียนการสอน	3.71	0.93	ดี
3. ข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจ*	3.46	0.96	พอใช้
4. อาจารย์สอนเร็ว ข้าพเจ้าฟังไม่ทัน*	2.88	1.06	พอใช้
5. ข้าพเจ้าไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่อาจารย์สอน	3.00	1.03	พอใช้
6. อาจารย์มุ่งแต่สอนเนื้อหาวิชาอย่างเดียว โดยไม่มี การซักถาม*	2.89	0.98	พอใช้
<u>สถานที่เรียน</u>			
7. สถาบันตั้งอยู่ชานเมืองนักศึกษาไปมาไม่สะดวก*	3.20	1.13	พอใช้
8. สถาบันค่อนข้างคับแคบ ไม่ค่อยมีสถานที่พักผ่อน*	3.11	1.37	พอใช้
9. บริเวณสถาบันและอาคารเรียนมีระเบียบ	3.17	1.19	พอใช้
10. บริเวณสถาบันและอาคารเรียนรักษาความสะอาด ได้ดี	3.70	0.94	ดี
11. สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา*	3.65	0.86	ดี
12. ขนาดของห้องเรียนไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา*	3.56	0.99	ดี
13. สภาพห้องเรียนเย็นสบายมีอากาศถ่ายเทดี	3.21	0.98	พอใช้
14. สถาบันขาดกฎระเบียบและวินัย	3.60	1.03	ดี

ตาราง 49 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย บรรยากาศการ เรียนการสอน
15. โต๊ะเก้าอี้ในห้องเรียนมีมากเกินไปจนจำเป็น*	3.46	1.13	พอใช้
16. สภาพห้องเรียนมีมลพิษทำให้รู้สึกอึดอัด เช่น กลิ่นสารเคมีจากห้องแลป (Lab) กลิ่นเหม็นจาก ห้องน้ำ และกลิ่นควันจากท่อไอเสียรถยนต์*	3.33	1.14	พอใช้
<u>สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน</u>			
17. สภาพห้องเรียนมีอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่าง พอเพียง	3.44	1.20	พอใช้
18. อุปกรณ์การเรียนการสอนที่อาจารย์ใช้มีสภาพที่ดี ในการใช้งาน	3.66	0.84	ดี
19. อุปกรณ์ในภาคปฏิบัติมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับ จำนวนนักศึกษา*	3.65	0.80	ดี
คะแนนเฉลี่ยรวมความพอใจต่อบรรยากาศ การเรียนการสอน	3.35	0.45	ปานกลาง

หมายเหตุ 1. ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย

3.50 - 5.00 = บรรยากาศการเรียนการสอนดี

2.50 - 3.49 = บรรยากาศการเรียนการสอนพอใช้

1.00 - 2.49 = บรรยากาศการเรียนการสอนไม่ดี

2. ข้อคำถามที่มีเครื่องหมาย*มีความหมายเชิงลบได้กลับค่าคะแนนก่อนคิดคะแนนเฉลี่ย

ตาราง 50 แสดงระดับคะแนนความพอใจต่อบรรยากาศการเรียนการสอน

ระดับความพอใจต่อบรรยากาศการเรียนการสอน	n	ร้อยละ
ความพอใจไม่ดี	60	33.7
ความพอใจพอใช้	65	36.5
ความพอใจดี	53	29.8
\bar{X}	3.35	
S.D.	0.45	

ตอนที่ 5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ บิดามารดา

ตาราง 51 แสดงสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ บิดามารดา

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย สัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา
<u>พฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อนักศึกษา</u>			
1. บิดามารดาไม่ค่อยสนใจซักถามเกี่ยวกับการเรียน ของข้าพเจ้า*	2.81	1.13	พอใช้
2. บิดามารดาอนุญาตให้ข้าพเจ้าร่วมกิจกรรมพิเศษ ต่าง ๆ ในสถาบันตามความสนใจของข้าพเจ้า	3.48	1.05	พอใช้
3. บิดามารดาไม่เห็นด้วยกับงานอดิเรกที่ข้าพเจ้า ทำอยู่*	3.79	1.05	ดี
4. เมื่อข้าพเจ้าเล่นกีฬา บิดามารดามักคัดค้าน*	3.54	1.09	ดี
5. บิดามารดาไม่อนุญาตให้ข้าพเจ้าไปต่างจังหวัด กับเพื่อน*	3.47	1.44	พอใช้
6. บิดามารดาไม่อนุญาตให้ข้าพเจ้าออกไปเที่ยววิชา กับเพื่อน*	3.47	1.30	พอใช้
7. เมื่อข้าพเจ้าทำคะแนนสอบไม่ดี บิดามารดาให้ กำลังใจแก่ข้าพเจ้า	3.90	1.14	ดี
8. บิดามารดาแสดงความชื่นชมเมื่อข้าพเจ้า ทำคะแนนสอบได้ดี	3.80	0.86	ดี
9. บิดามารดาไม่สนใจการทำกรบ้านของข้าพเจ้า*	3.79	1.06	ดี
10. บิดามารดามักไม่เห็นด้วยที่ข้าพเจ้ามีกิจกรรมพิเศษ ที่สถาบัน*	3.25	1.11	พอใช้

ตาราง 51 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย สัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา
11. บิดามารดาแสดงความรักข้าพเจ้า โดยการพูด และให้กำลังใจ	3.54	1.15	ดี
12. บิดามารดา แสดงให้เห็นว่ารักข้าพเจ้า โดยการ กระทำ	3.71	1.03	ดี
13. บิดามารดาดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดเมื่อข้าพเจ้า ไม่สบาย	3.66	1.05	ดี
14. บิดามารดาอนุญาตให้ข้าพเจ้า ไปติววิชาต่าง ๆ ที่บ้านเพื่อน	3.79	1.00	ดี
15. บิดามารดาว่ากล่าวตักเตือนเกี่ยวกับความประพฤติ มารยาทหรือการพูดจาของข้าพเจ้า*	3.57	1.10	ดี
16. เมื่อข้าพเจ้ากลับบ้านผิคิดเวลาบิดามารดาแสดง ความไม่พอใจโดยไม่ถามสาเหตุ*	3.46	1.16	พอใช้
17. ถ้าข้าพเจ้าทำสิ่งใดผิด บิดามารดาถือว่าโดย ไม่ถามสาเหตุ*	3.30	1.14	พอใช้
18. บิดามารดาสนับสนุนความสามารถพิเศษของ ข้าพเจ้า โดยให้ฝึกฝน และเรียนรู้เพิ่มเติม	3.53	1.16	พอใช้
19. บิดามารดาคอยเตือนให้ข้าพเจ้าอ่านหนังสือ จนข้าพเจ้าแทบไม่มีเวลาว่าง*	3.78	1.00	ดี
20. เมื่อใกล้สอบบิดามารดาให้กำลังใจในการดูหนังสือ	3.13	1.16	พอใช้

ตาราง 51 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย สัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา
<u>พฤติกรรมที่นักศึกษาปฏิบัติต่อบิดามารดา</u>			
21. ข้าพเจ้าแสดงความเคารพทั้งก่อนไปและกลับจาก สถาบัน	3.46	1.04	พอใช้
22. ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อถูกบังคับให้อ่านหนังสือทุกวัน*	3.49	1.16	พอใช้
23. เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาการเรียนข้าพเจ้าไม่ชอบปรึกษา บิดามารดา*	3.01	1.04	พอใช้
24. ข้าพเจ้าตั้งใจเล่าเรียนให้สำเร็จตามความตั้งใจ ของบิดามารดา	3.09	1.15	พอใช้
25. ข้าพเจ้าไม่ชอบพำนักในบ้านที่ได้รับมอบหมายจาก บิดามารดา*	3.85	1.16	ดี
26. ข้าพเจ้าไม่ค่อยเชื่อฟังบิดามารดา*	3.25	1.08	พอใช้
27. ข้าพเจ้าไม่รบกวนบิดามารดาเมื่อท่านไม่สบายใจ	3.38	1.16	พอใช้
28. ข้าพเจ้าขออนุญาตบิดามารดาเมื่อต้องการออกไป ข้างนอก	3.78	1.11	ดี
29. ข้าพเจ้ากระทำตามคำสั่งสอนของบิดามารดา	3.99	0.91	ดี
30. ข้าพเจ้ามักเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่ประสมมาให้ บิดามารดาฟัง	3.97	0.93	ดี
31. ข้าพเจ้าไม่ทำให้บิดามารดาเสียใจในความ ประพฤติกของข้าพเจ้า	3.89	2.48	ดี

ตาราง 51 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย สัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา
32. ข้าพเจ้าไม่พอใจเมื่อถูกบิดามารดาตำหนิ*	3.67	1.09	ดี
33. ข้าพเจ้ามีความคิดเห็นขัดแย้งกับบิดามารดา*	2.98	1.07	พอใช้
คะแนนเฉลี่ยรวมระดับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา	3.54	0.52	ดี

หมายเหตุ 1. ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย

3.50 - 5.00 = สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดาดี

2.50 - 3.49 = สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดาพอใช้

1.00 - 2.49 = สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดาไม่ดี

2. ข้อคำถามที่มีเครื่องหมาย*มีความหมายเชิงลบได้กลับค่าคะแนนก่อนคิดคะแนนเฉลี่ย

ตาราง 52 แสดงระดับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ บิดามารดา

ระดับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ บิดามารดา	n	ร้อยละ
สัมพันธภาพไม่ดี	62	34.8
สัมพันธภาพพอใช้	59	33.1
สัมพันธภาพดี	57	32.0
\bar{X}	3.54	
S.D.	0.52	

ตอนที่ 6 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ตาราง 53 แสดงสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย สัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์
พฤติกรรมที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนักศึกษา			
1. ข้าพเจ้ารู้สึกท้อใจในการเรียน เพราะอาจารย์ สนใจแต่นักศึกษาที่เก่ง*	3.15	1.13	พอใช้
2. อาจารย์ที่สอนจะรับฟังเหตุผลของนักศึกษาเสมอ	2.97	1.02	พอใช้
3. ข้าพเจ้า ไม่ถามปัญหาหรือข้อสงสัยเพราะรู้สึกอาจารย์ ไม่เป็นกันเองกับนักศึกษา*	3.34	0.80	พอใช้
4. อาจารย์แสดงความรู้สึกเป็นห่วงเมื่อนักศึกษาค้นใด หายไป	3.06	0.94	พอใช้
พฤติกรรมที่นักศึกษปฏิบัติต่ออาจารย์			
5. ข้าพเจ้าส่งงานตรงตามเวลาที่อาจารย์กำหนดเสมอ	3.59	1.07	ดี
6. ข้าพเจ้า ไม่อยากปรึกษาอาจารย์เมื่อมีปัญหา การเรียนหรือปัญหาส่วนตัว*	3.50	1.02	ดี
7. ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนตลอดเวลาที่เรียนในห้องเรียน	2.94	1.01	พอใช้

ตาราง 53 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย สัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์
8. ข้าพเจ้าทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ทำไม่ได้*	3.37	1.12	พอใช้
9. ข้าพเจ้าพยายามปฏิบัติตามสิ่งที่อาจารย์สอน	3.47	1.13	พอใช้
คะแนนเฉลี่ยรวมสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์	3.31	0.48	พอใช้

หมายเหตุ 1. ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย

3.50 - 5.00 = สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ดี

2.50 - 3.49 = สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์พอใช้

1.00 - 2.49 = สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ไม่ดี

2. ข้อคำถามที่มีเครื่องหมาย* มีความหมายเชิงลบ ได้กลับค่าคะแนนก่อนคิดคะแนนเฉลี่ย

ตาราง 54 แสดงระดับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

ระดับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์	n	ร้อยละ
สัมพันธภาพไม่ได้	60	33.7
สัมพันธภาพพอใช้	71	39.9
สัมพันธภาพดี	47	26.4
\bar{X}	3.31	
S.D.	0.48	

ตอนที่ 7 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ตาราง 55 แสดงสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย สัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน
1. ข้าพเจ้ามีเพื่อนสนิทที่สามารถปรึกษาหารือ เกี่ยวกับการเรียนและส่วนตัว	3.74	0.89	ดี
2. เมื่อข้าพเจ้าไม่สบายเพื่อนจะหายมาให้ทาน และ สอบถามอาการเสมอ	3.89	0.92	ดี
3. เพื่อนของข้าพเจ้าเห็นแก่ตัว ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งกันและกัน*	3.60	0.99	ดี
4. ข้าพเจ้าชอบทำงานคนเดียว*	3.46	1.18	พอใช้
5. ข้าพเจ้าและเพื่อนพยายามหากิจกรรมที่ทำ ร่วมกันเสมอ	3.43	1.23	พอใช้
6. เพื่อน ๆ ยอมรับฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้า	3.73	1.00	พอใช้
7. ข้าพเจ้าให้เพื่อนยืมเงินเมื่อเพื่อนเดือดร้อน	3.70	1.02	ดี
8. เพื่อนให้ข้าพเจ้ายืมหนังสือเมื่อข้าพเจ้าต้องการ	3.85	0.98	ดี
9. เพื่อนช่วยอธิบายให้ข้าพเจ้าเข้าใจบทเรียนที่ยาก	3.88	0.89	ดี
10. ข้าพเจ้ามีเพื่อนสนิทที่สามารถปรึกษาหารือเกี่ยวกับ การเรียน	4.04	0.88	ดี

ตาราง 55 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย สัมพันธภาพ ระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน
11. ข้าพเจ้ากับเพื่อนทำกิจกรรมในชั้นเรียนด้วยความ สามัคคีและมีความสุข	3.97	0.95	ดี
คะแนนเฉลี่ยรวมสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน	3.78	0.58	ดี

หมายเหตุ 1. ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย

3.50 - 5.00 = สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนดี

2.50 - 3.49 = สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนพอใช้

1.00 - 2.49 = สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อนไม่ดี

2. ข้อคำถามที่มีเครื่องหมาย*มีความหมายเชิงลบได้กลับค่าคะแนนก่อนคิดคะแนนเฉลี่ย

ตาราง 56 แสดงระดับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

ระดับสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน	n	ร้อยละ
สัมพันธภาพไม่ดี	64	36.0
สัมพันธภาพพอใช้	56	31.5
สัมพันธภาพดี	58	32.6
\bar{x}	3.78	
S.D.	0.58	

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายชาติชาย หมั่นสมัค
เกิดวันที่	24 มิถุนายน 2508
สถานที่เกิด	48 ม.1 ต.ทางเกวียน อ.แก่ง จ.ระยอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	75/425 ม.1 ต.ท่าทราย อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000 โทร. 9520410
สถานที่ทำงาน	กองกิจการนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520 โทร. 3269963
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2521	ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดสารนารถธรรมาราม อ.แก่ง จ.ระยอง
พ.ศ. 2524	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแก่ง "วิทย์สถาวร" อ.แก่ง จ.ระยอง
พ.ศ. 2527	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเปตุมคงคา พระโขนง กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2529	ประกาศนียบัตรพยาบาลและผดุงครรภ์ระดับต้น (จิตเวช) วิทยาลัยพยาบาลศรีธัญญา นนทบุรี
พ.ศ. 2532	การศึกษาระดับบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา
พ.ศ. 2542	การศึกษาระดับบัณฑิต (วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ

การปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทคัดย่อ

ของ

ชาติชาย หมั่นสมิคร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

มีนาคม 2542

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ และเปรียบเทียบการปรับตัวของนักศึกษาตามตัวแปรด้านส่วนตัว และตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประจำปีการศึกษา 2541 จำนวน 178 คน เป็นนักศึกษาชาย 96 คน และนักศึกษาหญิง 82 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามการปรับตัว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. การปรับตัวของนักศึกษา เมื่อจำแนกตามเพศชั้นปี สถานภาพสมรสของบิดามารดา และฐานะ เศรษฐกิจของบิดามารดา มีการปรับตัวอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายระดับปานกลาง (3,001 - 5,000 บาทต่อเดือน) และสูง (มากกว่า 5,001 บาทต่อเดือน) มีการปรับตัวอยู่ในระดับดี
2. นักศึกษาเพศชายและหญิงมีการปรับตัว ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักศึกษาที่จำแนกตามนิสัยทางการเรียน ค่าใช้จ่าย ลักษณะมุ่งอนาคต มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกันมีการปรับตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. นักศึกษาที่จำแนกตามสถานภาพสมรสของบิดามารดา ฐานะ เศรษฐกิจของบิดามารดา และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. นักศึกษาที่จำแนกตามบรรยากาศการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE ADJUSTMENT OF SPECIAL ASSOCIATED PROGRAM STUDENTS OF FACULTY
OF SCIENCES OF KING MONGKUT'S INSTITUTE
OF TECHNOLOGY LADKRABANG

AN ABSTRACT

BY

CHARTCHAI MUNSAMAK

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

March 1999

The purposes of this research were to study the adjustment of Special Associated Program students of the Faculty of Science of King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang. This study was designed to examine the comparability of adjustments held by the students in regard to their personal data and also their environment variables. The subjects were 178 students, 96 males and 82 females, of the Faculty of Science of King Mongkut's, Institute of Technology Ladkrabang in the academic year 1998. The research instrument was an adjustment questionnaire. The data were analysed by t-test and one way analysis of variance.

The results were as follows:

1. The level of the adjustments of the students were average in regard to their genders, educational level, parental marriage status, and parental economic status. Besides, the level of the adjustments of the students were high in regard to their levels of expenses : average and high.
2. There were no significantly difference of adjustment between male and female students.
3. There were significantly different students' adjustments in regard to their study habits, expenses, and future orientation at .05 level. Besides, in regard to their educational levels.
4. There were significantly different students' adjustments in regard to their parental marriage status, parental economic status, and students - parents relationships at .05 level
5. There were significantly different students' adjustments in regard to their classroom atmosphere, students - teacher relationships, and the interpersonal relationships between students at .05 level.